

JON

Jon siya wɪnkika ta yokwowa. Jon siya Jisis siir mii kigna miriyan inkam nwir ieya mi ta yokwowa siya iikam whiekakim simiirim wɪnkika iki hinda tinda nwowim tiki nu iirar. Mi siya minam wɪnkikin iikam whiekakim wi ha nwoki aingwowim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi sima wi siiram nwoki aingwo tɪbmii kinim mi kwoin miyikin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir nwoki haiyim. Jon siya miyim simiir bi winboinkikin, siya yayim, siya boinim simiirara boinkim. triig.

Bidi bidiniyarɪn inkamin ha nwokin mi krimiirin wi yai miyik miyik siya boinmimauuwi

¹ Bidi bidiniyarɪn iya Adi Komii krimiir Wanin siya nu iir nonkwokwowin mi yio ti inkam nwirin yipiki yai miyik miyik krimiir boinmimauuwanin yio ha nwokin. Mi yaiya siyairgin. Siya Adi Komii saika nwokin mi sowa nwisairarin nwiruwar nwowiskiko mi siya ini siir hiriinanar swoki owin. ² Mi bidi bidiniyarɪn iya dimin whirki niki imbiyam kamaeyar niki owa mi yio siya Adi Komii saika hirin saiirar nwokin. ³ Ti inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim simiir bwamki bwamin. Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiirin hiriinan sairsi nonkwokwokin. Dimin whirki saisar bi nimbiyamkin. Niingaki, niingakiinga. ⁴ Tiki inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyaiyim simiir bwamki bwamin. Mi ti omwai waiyaiyim yim iikam krimiir pae niyuanan ywowim ya iikam imiir whinkinsiis haiginuwika, sima Adi komii siir ninokninkinim mi omwai nwoki waiyam. Ya ini paeya siyu kigimok apiya ini hiriinan yiuyakiya. ⁵ Mi ti inkamin mi siir yai aeya

hinda tinda pi paenan sowar niuyakii. Mi ti dimin biyeyim niibwomambwonan iikam krimiir mhi kwoinaw nwokaiyim, ti diminin paenan niuyaiyin siir niimuim wi dig nwo rani. Niingaki, niingaka.

⁶ Inkam nwirin Adi Komii siya nikropkiyin dimin taeminim iikam krimiir boinmimauuwam, siir inigin Jonkin. Siya Adi Komii siir yaiyan inkamkin ⁷ Siya minam nitkin, ti inkamin siir yai aiir boinmimauuniyim iikam imiir yipiki paenan niuyaeiyin mi sima Jon siir yai aiir wakaei mi sima ti inkam iiramim wa nwoki aingwo tibmii kiinim. ⁸ Mi yio siyarin, ti inkamin paenan niuyaeiyin si rani. Niingaka. Yio siya ti inkam komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin, yipiki paenan niuyaeiyin siir yai aiir boinmimauuwam nitkin, iikam whiekak imiir. ⁹ Mi ti inkamin paenan niuyaeiyin siya nu tiriir bidi yitin iikam imiir whinkinsiis haiginuwam mi ta hiriinana sairsika yipikim ti tir nwowim sima wi nwoki inokninkinim Adi Komii siirin.

¹⁰ Mi bidi bidiniyarin, Adi Komii siya nu tiran digworaekwo whiekakim siirsiyar nonkwokwokikin. Mi siya ti nu iir nitin mi iikam whiekakim sima ti inkam iirin ha bi naingwokim, digworaekwo whiekakim siyar nonkwokwokikim. Niingaka. ¹¹ Mi siya ti nuin siyar nonkwokwowin siir nitin mi siirgisiirar iikamim Isrel hiranim, sima saika bi nomboinkim. ¹² Mi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyim mi ha naingwo tibmii kiinim, siya simiirin ha boini, ini ywowim sima Adi Komii siir yinisisim mi owi. ¹³ Sima Adi Komii siir yinisisim yopii adim simiir naokainakiyim simiirsi bi nwokim. Niingaka. Sima Adi Komii siir yinisisim minki nwokim, siir kwoinkar tirkikin mi sima siir yinisisim asi nwokim.

¹⁴ Mi ti inkamin nua tiriir nitin, siya ini inkam krimiir hiriinanar yauni oniyin. Mi krma siir dimin

kirie kirieyim paenan niuyaeiyim simiir bidi kigim, siya inkam bimbiuwigi bimbiuwi rani. Siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi siya iikam imiir bi kimbuwikin. Mi siya bi swoki iksisaemiminikin. Niingaki, niingaka. Yaimwo boinan inkamkin. Siya yai iyopan inkam tani. Siya ti hiriinan siyu kibikibiyim simiir asi tirkin. Dimusi rani, Adi Komii siir yinisim nwrki nwiruwani, iya siir naokaina, siirin hiriinanar naokainakikin.

¹⁵ Jon siya simiirin ti inkamin siir boinmauu wakaekin. Siya hiniina boinkin, ti inkamin bi kara boinin kimiir, yo siyairgin. Mi ti inkamin kariir mhoyiya nitin, kariir kouwin ini siya ywowin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya ha nwokin. Kariir bi niki aokainakin.

¹⁶ Mi iikam krima Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiir asi haigin. Dimusi rani, ti inkamin, Adi Komii siir dimin miyik miyikim ini siya nonkwowin. Mi siya ti dimin miyik miyikim krimiirin wi hiriyyar hauunanaei. ¹⁷ Adi Komii krimiir Wanin siya siyu komiiyim Mosesni hauugikin mi yo siya kimidiniya krimiir swoki kwahauu, krima wakaeyokna apam. Mi krimiirin Jisis Krai sasar hauu iskii naingwobumbu komiia mi siyuuin, siyu miyiki miyik sibgu tiri ikin. Mi siya krimiirin siir yai miyika saiir warar mi inkin hauugi. ¹⁸ Inkam nwirmin nwirminkin Adi Komii siir bi swoki kigmiminkin. Niingaki, niingaka. Inkamin nwrki nwiruwaargin, saika kingiin nwowin. Yo Adi Komii siir yinisim ieyarigin mi krimiirin siyar nanaakninkii haiginiugin Adi Komii siirin hiniin, siya paniingin? Mi krima siirin wa nwoki inokninkinim. Iriig.

Jonin, iikam baptais haiginiuwiyin siya simiirin ha boinkin, siya yipikin

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

¹⁹ Isrel simiir biyan kamim, pris imiirin mi Livaimi piugana saiir kam ikim, yipiki pris imiir whindiraerariyim Adi Komii siir omaka aiir, simiirin sima yikropki, Jon siiram. Mi sima siir hiriir ha nimbiyamim mi sima siir ini sriiyiu, kira dimu mi miriigin, ha? ²⁰ Mi siya dimin whir bi nimpriokikin. Siya ini hiriayar haknoudninkinswokiya. Mi siya boin, kara ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam, Me-saia, kara si rani. Niingaka. ²¹ Mi sima siirin hiniina srii mi kira ti inkamin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwamin siya karamaeki niuwi mi kira yipikin, ha? Mi kira tari Ilaijakin, ha? Mi Jon siya ina yowarkii boinkiyin. Niingaka. Kara Ilaija rani. Mi sima siirin ina swoki sriiyim mi kira ti profet inkamin krima nwowinin nitam siya, ha? Mi siya ina swoki owarkii boinkiyin, kara si rani. Niingaka. ²² Mi sima siirin ina swoki sriigiyim mi kira tari yipikin, ha? Krima ti kamim krimiir nikropkiyim simiirin hiniina nini boiniuwam tiri, kira ti si. Mi kira krimiir boinki hiniin, kira yipikin, ha? ²³ Mi Jon siya simiirin hiniina boinki,

Kara ti si. Kara inkamin maeyau siiyin nu apa hir kauwok boinamnankiyin siya hiniin, iikam kima siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin. Biyan Inkam Komii siiram siya napnaniyam.

Biya profet Aisaia siya yokwo komii saiirin hiniina winboinkikin.

²⁴ Mi Farisimi iikamim yipiki ninokninkin komiigakim Mosesni siyu si ninokninkinim mi siir sibgu apim, ti kam imiirin sima nikropkikin Jon siiram, iki sriipai sriipaiyim sim nini sriiyiuwam. ²⁵ Mi sima Jon siirin hiniina boin mi kira ti inkamin Adi komii siya nimbingiyin Isrelmi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam kira siya karamaeki niuwi mi kira ti inkamin Ilaija siya karamaeki mi iuwi mi kira ti profet inkamin krima nwokwokin siya

karamaeki mi iuwi mi kira iikam imiirin op dimusi baptais haiginiugin, ha? ²⁶ Mi Jon siya hiniina yowarkii boinki mi kara iikam imiirin op arar baptais haiginiuwi. Inkam nwirin ini kimaka waraurar nitapiyokin mi wim kima siir mi inokninkin tani. ²⁷ Yio siya ini kariir mhoiyya nitin. Mi siya inig komiigakin, kariir kouwin ini siya ywowin. Mi an kara inkam paeprikab ningakin mi kara iga siya niiya saiir uridin wa kara waisi hakrani. Ningaka.

²⁸ Mi ti diminim yim om Betani hir nimbiamkim, Jodan iegbid mirmiyya maeyauwa op Jon siya baptais haiginiuwa iikam imiir. Iriig.

Jisis siya ini krimiir sibsibnan ywowin krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam

²⁹ Mi igwira, Jon siya Jisis siir kigwinin siya siiram napniyin mi siya iikam imiir boinki, kima ti kigwin, i inkamin nitin. Siya ini sibsibnan ywowin siirin Adi Komii siya nikropkikin krimiir dimin biyie biyeyim krima tirim simiir haiyoprimdiyumiigiyam naowim. ³⁰ Yio ti inkamin biyya kara kimiir niki boinin hiniin, inkamin kariir mhoiyya nitin kariir kouwin ini siya ywowin. Mi ti inkamin siyairgin. Dimusi rani, siya bidibidiniyar nwokin Adi saikan kariir apua kariir bi niki aokainakin. ³¹ Biyya kara siirin ha bi ninokninkinkin, siya pindankin mi kara iikam imiirin op baptais haiginiuwim. Ti tapa kara tira saiir hiriinan, Isrel kimiir iikamim simiir niisiimauuwam. Mi kima wi ha nwoki inokninkinim siya yipikin.

³² Mi Jon siya digworaekwo whiekakim siya kigim simiirin ina boinmimauu digim. Mi karar kigwin Adi Komii siir naeyiun inmabnan siinanaiiniyin, Adi Komii siir om hirankin mi ini siirar yauni siinatkiniyin. ³³ Mi biyyarin kara ti inkam iir bi ninokninkinkin, Adi Komii siya nimbingiyin iikam whiekakim simiir whinkinsiis

haiginiuwam. Niingaka. Kariirin Adi Komii siya nimbingikin iikam imiirin op baptais haiginiuwam. Mi siya kariirin hiniina boinki, kira wi Adi Komii siir naeyiu iir kigwini, siya siinanaiini mi siya wi inkam nwirin siir piu nasiinatkinii. Mi ti inkamin yio iikam imiirin wi Adi Komii siir naeyiu iirarar baptais haiginiuwu. Mi siirin wi siyar tirki, iikamim simiir mhi kwoinaw kwirii idwokaiyam. ³⁴ Jon siya hiniina boinkin, an kara siir bidi kigin mi kara kimiirin pi ha boini, siya Adi Komii siir yinisimkin Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim nwiya yikiuna

³⁵ Mi iigwir nugakin, Jon siya siir kigna mirii inkam nwisowaka nwoyakwoko Jodan iegbid. ³⁶ Mi ta maeyau aiirarin siyar kigwin Jisis siya pi napni. Mi siya ina boinin ti inkamin siya ini sibsibnan yowwin, siirin Adi Komii siya nikropkikin, iikam imiir whindiriraeram naowam. ³⁷ Mi siir kigna miriiyo inkam nwisowaka hiriinan wakaeyo mi sowa ini Jisis siir mhoiiyar yamo. ³⁸ Mi Jisis siya ha niyaekaowinin mi siyar kigwin sowa siir mhoiiyar niti. Mi siya sowiirin ina sriiwinin, kowa dimu diminim kigi, ha?

Mi sowa ina yowarkii boino siirin, Rabai, kira papi nwokaiigin. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin, iikam nowomwarkaiyuwigin.] ³⁹ Mi siya sowiir yai aka hiniina yowarkii boin, kowai winikignaki. Mi sowa ini saikar yinkin amo, siir maeyauwa siya whwonkaiiya saiir nini kignakiyam. Mi sowa saika hirar nwoninaekwowako, ini ii aeyar digiriba. [Bieyin nad bidi yowwin ii kwiinanairga.]

⁴⁰ Inkam nwirin siir inigin Endrukin, siya Saimon Pitani nomousimkin. Ti inkam nwisowaka Joni yai wakaeyo mi Jisis siir mhoiia ha namo sowiir nwir ieya. ⁴¹ Mi biri kimiminkikin Endru siya ina yamsauwin siir yaowaeyin Saimon Pita siiram. Mi siya nini kigiwin mi siya siir

ini boiniu, krira Mesaia siir bidi kigo. [Mi inkamin siir inig mwokimwowin, Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam] ⁴² Mi ti siya boina siir saiir mhoiyya mi siya Saimon siirin ina yikiunamin Jisis siiram. Mi Jisis siya siir kigwinin mi siya siirin hiniina boin, kira Saimonkin, kira Joni yinisimkin. Mhoiyya kiriir inigin wi Sifas kisina dapi. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin Pitain. Grik simiir yaigina ha dapikin siiya.]

Jisis siya Filip Nataniel sowiiram nikiunakin

⁴³ Mi iigwira Jisis siya nu haimii whirin Galili hiriir namam tirin mi siya Filip siir kigin mi siya kimidiniya siir boin, kira kanakar wit. ⁴⁴ Filipin yio om Betsaida hiran inkamkin. Endru Pita sima iripa om whiruwankim. ⁴⁵ Filip siya ha namin mi siya Nataniel siir nini kigiwin mi siirin hiniina ini boiniu, ti inkamin biyya Moseskin si winboinkiyin, Yokwo Komii saiir, siirin krira bidi kigin. Mi profet kamim yim iriipi hiriinan siirar mi win boinkikin. Yio Jisiskin, Josepni yinisimin, om Nasaret hiranin siya. ⁴⁶ Mi Nataniel siya siir boinki, ti om Nasaretin dimin kibi whirki bi swoki imbiyamiminkin. Niingaka. Mi Filip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira unkini kignaki siirin.

⁴⁷ Mi Jisis siya Nataniel siir kigwinin, siya siiram namin mi siya siirin hiniina boinwin, kima hoimgakin ti Isrelan inkam kibiyin siir kigwin, siya bi niksisaeikin mi siya yaimir bi nwowikin. Niingaka. ⁴⁸ Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira kariirin paniin paniina ninokninkinkin, ha? Mi Jisis siya siir yai aka hiniina swoki owarkii boin, kara kinaka nwo karamaeki windi, kara kiriirin iyya Filip siya niki ikiuna karamaeyar niki owin, kara kiriirin pae pigin siir mii hirar niki

idwowaɪn saiiɾar ninoknɪnkɪnkɪn. ⁴⁹ Mɪ Nataniel siya siir yai aka hɪnɪɪna yowarkɪi boɪn, inkamɪn iikam nowom-warkaiyuwiyɪn, kara kɪriirin ina ninoknɪnkɪnɪn, kira Adi Komii siir yɪnisɪmkɪn. Mɪ kira wɪ Isrel simiir iikamɪm simiir kɪgɪrkakan inkam nwowi. ⁵⁰ Mɪ Jisis siya siir yai aka hɪnɪɪna yowarkɪi boɪnki, kira ha naingwo tɪbmii kɪingɪn, kara Adi Komii siir yɪnisɪmkɪn mɪ ta yaiya kara boina kɪriir hɪnɪɪn kara kɪriirin pae pɪgɪn siir mii hir kɪgɪn, kira siir mii hir nɪdwowɪn mɪ kira ha naingwo tɪbmiigikɪn, aniya? Ya tariingɪna, ya dimɪn komii rani, mhohiya kira wɪ dimɪn kɪrɪe komii komii kasa kɪg rani. Yɪm tɪriigɪnim ini saiiɾ haiburɪm. ⁵¹ Mɪ siya simiirin ina swoki boɪnkiyɪn, kara kɪmiirin yaimwowaɾ boɪni, mhohiya wɪ kimar kɪgi Adi Komii siir omɪn ninomor kou hiranɪn siir anowɪn haiwaokiyɪn. Mɪ Adi Komii siir paekwosimɪm wɪ kimar mɪ kɪgi ini haɪmii tamii wokɪuun apɪuunɪm kariir kɪgam, Biiyan Inkam Komiiyɪn siiram. Iriig.

2

Inkam nwirin om Kena hir nonkwonakin mɪ op niinga saiiɾɪn Jisis siya tɪrkiya ini op waina yɪmbiyama

¹ Mɪ ii kwoimaka wigkamwo om Kena nu haɪmii Galili hirano pɪ nonkwonam tɪrko. Mɪ Jisis siir apua ya hir warar nɪnkɪn oka. ² Mɪ sima mɪ Jisis siya mɪ kamɪm siir kɪgna mɪrii ikɪm simiiram warar yɪnkɪn ikɪuna. Ta sowa nonkwonaina saiiɾ kɪgnakiyɪm. ³ Mɪ mhohiya sima wain opa ha kwiyae swokiyɪm mɪ Jisis siir apua kɪmidiniya siir boɪn. Wain opa sima bidi kwiyae swokiya, haɪmii simki bi swoki omaigikɪn. Niingaka. ⁴ Mɪ Jisis siya saiiɾ yai aka hɪnɪɪna yowarkɪi boɪn, wig, kira kariir kɪpi boɪn, hiriinan tɪramɪn, yɪo kariirar dimɪnkɪn. Kariir iya bi niki imbinika, kara kanakana niisiimauunana hɪnɪɪn kara yɪpikɪn. ⁵ Mɪ siir yopiiya tɪ kamɪm tɪ digworaekwo imiir dirɪraerarɪm

simiirin hiniin asi boinka, diminin pi siya boini, kima tiram mi kima pa tir.

⁶ Mi Isrel simiir iikamim sima winboinkiyin, siyi u whirin siya hiniina boinkin. Iya sima nae naeyam tiriyim, biyin inop tiki diu mi mhoiyya dae. Mi sima kamhau komii komiiyim Judamiyim iriiyar ira nwowi mi ti kamhau iriiyar irim sima irira opim 20 galans mi 30 galans minanar pi ywowin. ⁷ Mi Jisis siya simiir boinki, wara kamhau imiirin op kunaokaigi. Mi sima ha kunaokaikum ini yaigiyai gi yaki inkikiniyim. ⁸ Mi iya sima ha kunaokai digiyim mi siya simiirin ina boinkiyim, kima op nhirim ti inkamin ta wigwas naeya saiir kigriraowin siiram tiki tibna kunanam. Mi ta Jisis siya boina saiir mhoiyya sima opa ina tibna kuna hainamim siir hauuwam. ⁹ Mi ti inkamin siya ta opa Jisis siya tirkiya wain nikpitmaigiya saiir kwiyae kiuwun, op wain nimbiniyama mi siya bi ninokninkin, sima ta opa papi namisi haiga. Mi ti kamim ta op aiir nonkwo diriraerarim yim sima ina ninokninkinim, maeyauwa sima haiya. Mi ti inkamin ta wigwas nae aiir kigriraowiyin, ina yikiugiyin ti inkamin wig nonkwonain siiram, ¹⁰ nim krima hiniina tirikim, iikam imiirin bi pi wain kibiki kibi iirar hauu kwiyaei. Mi iya sima hoimgak kwiyaeanaekiiyim mi iki wainin biyerigsim nwowiyin yipi hainngi hauu kwiyaei. Mi nikira hiriinan bi tirkin. Nikira wain kibiki kibiyin kimidiniya mhoiyya hauu iikam ima kwiaeyamin.

¹¹ Ya tariigina ya dimin kirie komiyya Jisis siya tira biigi bi saeya. Siya ta saiirin om Kena nu haimii Galili hir nwowin siir hir tirkin. Mi ta iya siya siir kirie komiyya mi siir dimin miyik miyikim Adi Komii siya hauuwun siir, siya kamim siir kigna miriiyim simiirin saiir niisiimauugin. Mi wa ha nwoki aingwo tibmii kinim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. ¹² Mi ta saiir mhoiyya

Jisis siya mi siir apu aeya mi siir nomousisim ima mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ina yamim om whirin siir Kapaneam. Mi sima ii nhirim hiras mi o. Iriig.

Jisis siya iikamim Adi Komii siir omaka aair haiginim digworaekwo iikam nhirkim sainam simiir nhinikriropkikin

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³ Mi Juda simiir iikamim wou sima nikwo aeyana Pasova ini kingiin nwowa. Mi Jisis siya om Jerusalem hiriir asi namkin. ¹⁴ Mi iya siya Adi Komii siir omaka aair nouapninopkainamin mi siyar kig iikamim sima bulmakau, sibsib mi ipiyin, sim haigini iikam nhirkim sainim. Mi yim sima umir pi simiirsiyar mi haii. Mi siyar kig, ti kamim sima kam nhirim nu whiranim simakar nidwokaiyokaii, ipii kwiruar Isrel simiirgi simiir umira sairgisair ninowana haiyam. ¹⁵ Mi siya ti hiriinan digworaekwowim simiir kigin mi siya uridin ha haiyin, kimidiniya brouwisidnan yonkwokwo mi siya ina nhinkii piiryimyoknamin sibsib, bulmakau minim simiir mi kamim umir ninowana haiiyim simiir warar. Mi siya simiirin ina yinkinaeyokiyok piiryimyoknaniyam. Mi hii minim simiir warar yinkin iriid nhimnhinkiiyam mi simiir umirim ini maeyau maeyau iswapiyar ywowamim. ¹⁶ Mi siya iikamim yipiki ipiyin min haiginim iikam nhirim sima sainam siya simiir boinki, ti kimiir ipiyin minim ti hainaniyam. Kara pi boriisopi kima kariir Adin siir omaka sairin hiniin tirim. Maeyaua iikamim ninkiniuwiya dimin taemin wokiyok sainiya sair hiriinan nwowim. ¹⁷ Mi kamim siir kigna miriyyim sima yai kwira Yokwo Komii sima mwan kiga, sair swoki aingwowarkaigi. Saeya hiniina boinka, Adi Komii, kariir kwoin komiyyin kiriir omaka aair sibgu kigriraowam naingwowi, kara ha naingwowi, saeya wadie hiriyyar dwo.

¹⁸ Mi ta siya tirkiya saiir mhoiyya Isrel simiir kaunselin simiir biyan kamim ina yitim. Mi sima ha nitim siiram mi kimidina siir ini boini mi kiriirin Adi Komii siya nwowaiginiyuwi inig komiigak hiriinan tiram mi panao kira pi dimin kirie komii whir tir krimiir whwonkam idain, krimiir niisiimauuwam. ¹⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima ta Adi Komii siir omaka aiir niininkii mi kara saiirin wi ii kwoimuwar swoki kwamirii ninikougii. ²⁰ Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, ta Adi Komii siir omaka saiir miriyya biewiyim kamnwis iriyyar whira miriiga. Mi nikira ha boinkin, saiirin wi ii kwoimuwar kwamirii ninikougii wi dig nwo rani. ²¹ Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir bi boinkin. Niingaka. Siya siir piu aiirar boinkin. ²² Mi mhoiyya kamim sima Jisis siir nisomaokiyim mi siya ha naonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima yaiya biiya Jisis siya boina saiir swoki aingwowaikagiyim mi sima haniingi yaingwo tibmii kiingi Adi Komii siir yaiyim biiya sima winkiyim Yokwo Komiini simiiramin. Ya ta yaiya ya Jisis siir yaimwo aeyairga.

Jisis siya iikami kwoin bidi yinokninkinin

²³ Mi Jisis siya om komii Jerusalem hirar niki owin, Judami iikamim simiir ii komiyya wou nikwo aeya Pasova mi ta maeyau aiirarin iikam kasa rani, dimin kirie komii komiyyim Jisis siya tirim simiir kigim. Mi ti dimin hiriinanin sima kigim iikam kasa rani, naingwo tibmii kiingiyim siirim. ²⁴ Mi Jisis siya simiir naingwo tibmiikiin aiir bi naingwo tibmiigikin. Niingaka. Mi ti hiriinan saiirsika siya, hiniin paniinsi yaingwosi siirin simiir in hauuwim. Dimusi rani, siya iikam simiir kwoin imiir bidi yinokninkin kiin. ²⁵ Siya iikamim simiir kwoin imiirin bidiyar yinokninkinin. Mi siirin inkam nwirki bi

haiburgin iki iikamim simiir kwoin imiir ninokninkinim mi sima siirin wi inkam nwirki swoki boinmauu rani, iikam simiir kwoin imiirin. Niingaka. friig.

3

Jisis siya Nikodimas saika boinaigin

¹ Inkam nwirin siir inigin Nikodimaskin, siya Isrel simiir iikamim simiir kigriraowiyim biyan inkamim simiir nwirkin siya Farisi inkamkin. ² Mi iigwir niyaka siya Jisis siiram yamwii. Mi kimidiniya siir ini boinu, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, krma bidi yinokninkinim, kiriirin Adi Komii siyar nikrop iuungikin dimin kirie komii komii krmiir niisiimauuwam. Inkamki simiir tirim wi dig nwo rani, Adi Komii siya siir whinkinsiis haiginiu karamae nwowi ti dimin iiram. Niingaka. ³ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kiriirin pi ha boini ta yaiya yaimwowaiga. Inkamin yinisimnan yaeya swoki aokaina karamae nwowi siya wi Adi Komii siya kigirkakiyim digworaekwo whiekakim wi simiir kig rani. Niingaka. ⁴ Mi Nikodimas siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin waibiyie niki owiyin mi siya wi paniina swoki ami siir yopiini mhiinawuin, siir swoki aokainakiyim, ha? ⁵ Mi Jisis siya siir yai aka ina swoki owarkii boinkiyin Kara kiriirin yaimwovar boinki, inkamin op baptais karamae nwowi mi Adi Komii krmiir Wanin siir naeyuin siirin kwoin rirmiia nwowiyin siir hauu karamae nwowi siya wi dig nwo rani, Adi Komii siya kigirkakiyim siir digworaekwo whiekakim simiir kigim. ⁶ Mi inkamin siir yopiigi naokainakiyiyin yio nu tiranar inkamkin mi yipiki inkamin Adi Komii siir naeyuin kwoin win siya hauuwiyin, yio siya wi inkam win nwowi. ⁷ Kira ta yaiya kara boinkiya kiriir saiirsi kipi nanaaki Adi Komii siir naeyuin kiriirin wi

kwoin win siyar hauu haiginiuwi. ⁸ Opuda ya hindanki pa hugnani mi tindanki pa mi hugnani. Mi kira saeya hugiyim pa wakaei mi kira sairin ha ninokninkin tani saeya pindanki hugnaniya mi ini pinda hugnama. Adi Komii siir naeyiun ini ta sair hiriinan ywowin. Krima ninokninkin tani siya dimin taemin imiirin panin paniina tiri mi iikam imiirin panin panin whinkinsiis haiginiuwi. ⁹ Mi Nikodimas siya Jisis siir swoki srii, ti dimin hiriinanin wi paniina nimbiam, ha? ¹⁰ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, kira inkam komiiyairgin mi kira iikamar mi owomwarkaiyuwikin mi kiriir ninokninkina iki digworaekwo whiekakim simiir ninokninkina ini Isrel simiir iikamim simiir ninokninkina sair haibura. Mi kira ti digworaekwo imiir ninokninkin karamae dimusi nwokin, ha? ¹¹ Kara kiriirin yaimwovar boinkii, nim krima diminin krimar ninokninkinim mi krimar kigim simiirarar boinikim. Mi wim kima inokinokin ti yayim krima boiniyim pi yaewan simiir kindiyuwani. ¹² Mi kira ti digworaekwoim nuanim kara kiriir boinimauuim ti dimin hiniinim yinisimnan yopiigi swoki aokainaki mi opud kira simiiram naingwo tibmii kin karamae nwowi mi kira wi paniina naingwo tibmii kin kara Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir digworaekwowim simiir boinimauuwi, ha? ¹³ Mi karaairgin Adi Komii siir omin siir hiran inkamin, karaairgin inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir hiranki niunaiiniyin. Kanakanairgin Adi Komii saikar nwowin siir om iir bidi bidiniyar.

¹⁴ Ini Moseski si nonkwokwowin mipugin mi paeyaka ha nikin koginankiigiyin ini siir hiriinan ywowin, maeyau siiyin nu apa ninga sair hir. Mi ti hiriinan siyiun iikamim sima kariirin ninomor kouan inkamin paeyin hiiniya nironinkinin saikar wi hiriinanar

mi inkin irinu inansiingii. ¹⁵ Mi iikam whiekakim kariirim naingwo tibmii kiini sima wi omwai Adi Komii saikar waiyayokiyokiikaeyami iinokiinokin. ¹⁶ Adi Komii krimiir Wanin siya iikam whiekakim nuanim simiiram naingwokwonanaeikin mi siya siir yinisim nwiirkinwuruwan siir asi nikropkikin. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kiini sima wi nao rani mi wi kigugu iguski rani. Niingaka. Sima wi omwai hiriyar waiyayokiyokiikaeyami Adi Komii krimiir Wanin saikar ¹⁷ Adi Komii krimiir Wanin siya siir yinisim iirin iikamim nuanim simiir hidam bi nikrop iuungikin. Niingaka. Siya minam nitkin iikamim nuanim simiir nanmaiwarkainam naowam.

¹⁸ Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kiini Adi Komii siya siirin wi warar ninkin hid rani mi siya wi maeyaua paeki nwowa wi sair wara nam tani. Niingaka. Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowin siirin Adi Komii siya bidi hidin. Dimusi rani, siya ti Adi Komii siir yinisim nwiirki nwiiruwun siiram bi naingwo tibmiigin. ¹⁹ Adi Komii siya iikam imiirin hiniina hidgin, kariir yayim ini bieki whwoyanan ywowim. Kara ti nu iirin minam nitkin Adi Komii siir dimin taeminim simiir nisiimauuwim mi sima Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiiram bi naingwokim, sima nuan dimin biyeyim simiiramar naingwo kripkaigim. Dimusi rani, sima dimin biyie tiram naingwokim. ²⁰ Mi yipikin siyiu biyie tiriyim, yim Adi Komii siir yinisimin paenan niyaeiyin yim siir io omomkin. Sima Adi Komii siir yinisimin siir siyiu iir sibgu apim pi boriisopi. Dimusi rani, dimin taemin biyeyim sima tiriyim wi si nhinkiisi. ²¹ Mi yipiki siyiu miyik tiram naingwowim yim Adi Komii siir yinisimkim bienan whwoyaeiyim kariiram wit. Mi siya iikam imiirin

siyiu miyikin Adi Komii siya naingwoin siya tiram wi simiir nwoki iisiimauuim. Iriig.

Jon siya ha boinkin Jisis siya yipikin

²² Mi ta sair mhoiya Jisis siya mi kamim siir kigna miriyim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi sima omisim whirin nu Judia hir nwowin siir yam. Mi sima ii nhirim hirar ywo mi sima iikam imiirin op ina baptais haiginiuwim. ²³ Mi Jonin yio iriipi hiriinan iikam imiirin op ina mi baptais haiginiuwim om Inon Selim kingiin hir. Dimusi rani, ta maeyau aiirin op kasa rani mi iikamim siirin minam nini kignikim siya op simiir baptais haiginiuwim. ²⁴ Herot siya Jon siir bi niki hugripkiikikaigin maeyaua mi biyie miriia sair.

²⁵ Mi Jon siir kigna mirii kam nhirim sima Judami inkam nwirin Isrelanin saikar ninkinwamwarkii boinkim. Sima op baptaisni siyiun siir ninkinwamwarkii boinkin. ²⁶ Mi sima asi nitkim Jon siir kigniyam. Mi sima siir boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, kira ina ninokninkinin inkamin kinaka nwowin Jordan iegbid mirmii hirin siirin kira krimiir boinin. Tariinanin siya iikam kasa bi baptais haiginiugin. Mi iikam whiekakim ini siiramar ninantionanamim mi sima krimiiram nit rani. ²⁷ Mi Jon siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin dimin whirin siir kwoin aigi bi swoki haigin, kiriirin siyar bidi boinki pi kira hai. ²⁸ Kima bidiyar wakaeyim yayim kara boinim, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam si rani. Niingaka. Yio siya ini kariir mhoiya nitin. An kara biya minam nami, hindara boinmimauuami sima siir nwoki inokninkinim. ²⁹ Inkamin wig nonkwonaeiyin ta wiga ya siirgisiraiga. Mi Jisis siya ini ti inkamin siir hiriinan ywowin mi nim krima iikamim yipiki siiram naingwo tibmiyim nim krima ini siir wignan ywowim.

Mi iya siyar wakaewiniyim siir nwirin ini nitin mi siya pi maigimairga nwowini. Mi siya dimin taeminim siya boinim simiir wakaeyim siya pi maigimairga nrowi. Kariir hiriinan ta maigimairga komiigak kara mi owa saiir hiriinan. Kara Jisis siir nwrkin. Kara siir yai aiir wakaesibwinin kara hikak bi nwowinkin, kara ini maigimairgar ywowinin. Kara hik karamaeka iikamim siiram ninantionanamim simiiramin. Niingaka. ³⁰ Mi kara ha naingwowi siir inigin kougikouwa damki mi an kara ha mi aingwowi kariir inigin yio nuginuwa dokwokopouki-maigik.

Siya yipikin ninomor kouanki nitin.

³¹ Jisis siya Adi Komii siir omin siir hiranki nitkin mi nuan iikamim simiirin ini siyar haiburim. Mi yipikin nuanki nitim, yio ini nuan digworaekwowim simiiraramar naingwowin. Mi yipikin Adi Komii siir omin siir hiranki niti, yio wi digworaekwo whiekakim simiir haiburi. ³² Dimin taeminim siya kigim mi siya wakaeyim siya simiir asi boinmimauugin. Mi inkam nwrkin simiir bi swoki wakaeyokna diriraerarkin. Niingaka. ³³ Mi yipiki siir yai aiir sibgu wakaeyokna api, yio hindara nanaakninkii haiginiuwi ta Adi Komii siir yaiya ya yai kaimwoka. ³⁴ Mi inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin mi ha nikropkiyin, siya wi Adi Komii siir boinmimauwi. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyuin siirin siya bidi yinkiniukikaiyin mi siirin siyar whinkinsis haiginiuwi ta mii aiir miriyamin. ³⁵ Adin siya siir yinisimin siiramın pranaepranae bi naingwokwonanaeikin. Mi siya pi siirar mi kigninkini digworaekwo whiekakim simiir kigirkakamin. ³⁶ Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kani, siya wi inigakar nwoyokiyokii inokiinokin. Mi yipiki siiram wakaeyokna karamae nwowiyin siya wi omwai

waiyayokiyokii rani, iinokiinokin. Niingaka. Adi Komii siya siirin wi io prasae nwo rani. Mi siya siirin wi hiriyyar nonkwoniinwoimwiirninkin kripkaii. Iriig.

4

Jisis siya nu haimii Sameria hiran wiga saikar boinaigin

¹ Farisi kamim Mosesni siyiu komii siir napiyim, simar waka, iikam whiekakim ini Jisis siiraramar yamim, simiirin op siya baptais haiginiuwam. Mi Jon siirin ini siya haiburin. ² [Simiirin Jisis siyar bi baptais haiginiugin. Niingaka. Simiirin kamim siir kigna miriyyim sima baptais haiginiugim.] ³ Mi iya Jisis siya hiriinan wakaeyin, Farisi kamim sima bidi yinokninkinim mi siya nu haimii Judia siir asi haiburgigin. Mi nu haimii Galili hiriir asi swoki amkin. ⁴ Mi iya siya ti siyiuin nu haimii Galiliya namiyin siirar niki apamin mi siir kwoinin Adi Komii siya swoki hiurworwokaigi, siyiuin nu haimii Sameria namiyin siir napriokinamim.

⁵ Mi siya omisim whirin nu haimii Sameria hiranin siir yimbiam. Ti omin siir inigin Saikakin. Ti omin ini nu maeyaua Jekopki si hauwa siir yinisim iir Josepni numirim ini sair kingiin hir nwowin. ⁶ Mi ti aeyaweyin op sima kunaeyin ta maeyau aair nwowin, siirin Jekop siyar nopgikin. Mi Jisis siya piugi piyaokin mi siya ti aeyaweyin saika kingiin hir ini idwo mi ta iya ya nabiebopwoka.

⁷ Mi Jisis siya hirar niki idwowin mi wig ira Sameria hirana ina yita op kunanakiyam, ti aeyawie iir. Mi Jisis siya kimidiniya sair boinki, kira kariirin op kuna hauugi, kara kwiyaeyam. ⁸ [Mi kamim siir kigna miriyyim yim ini om komiyya hiriir yamim nae sainam.] ⁹ Mi Jisis siya sairin hiriinan boinkiyin mi ta Samerian wiga

ina yowarkii boina, ni kira Isrelan inkamkin mi ankara Samerian wiga mi kira kariiramın opam dimuam boınkin, kira kwiyaeyam, ha? [Isrel simiir iikamım mobmir mob minım Samerian iikamım krıma nae kwiyaeyım simiirara bi ńingigir ae kwiyaekim. Sima ha naıngwo tibmii kiini wi Adi Komii siya pi boınisi yım miyik rani.]
¹⁰ Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boın mi kira diminım Adi Komii siya priihauwiyım kiriir mi kira kariir mi inokninkini ti opam kiriiram sriiyın mi kira kariiramın pi op miyika iikam imiir whınkınsiis haigınuwiya omwai Adi Komii saıka waiyayokiyokiyam pi saiiram nwoki sriiyım. ¹¹ Mi ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii boın, inkam komii, kira two kara-maeka mi tiki aeyawıeyın siir opa kingiin kingiin nwomai rani. Mi kira ta op aiirın pi panın panına haii, iikam imiir hauuwam simiir whınkınsiis haigınuwam, omwai sima waiyayokiyokiyım, ha? ¹² Ti aeyawıeyın krımiir brougaeyın Jekop siyar hauugigın krımiirin mi siya mi siir yınisısım ikim yım sima siirar mi kwiyaekim. Mi siir bulmakau sibsibım yım iriipi hiriinan ta op aiirar mi kwiyaekim. Mi kira ha naıngwowi, kira ini Jekop siir haiburın, ha? ¹³ Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boın, iikamım ta op aiir kwiyaeyım, yım wi kwoınkar swoki haei. ¹⁴ Mi yipiki kara hauuwi ta op aiir, yio wi kwoınki haei rani. Niıngaka. Mi taka opa kara hauuwana, siir whınkınsiis haigınuwam, ya wi sinkai rani, ya wi hiriıyar nwoyokiyokiıkaeyami inokıınokın. ¹⁵ Mi ta wiga saeya ina swoki boınkiya siirin. Inkam komii, kira wara op hiriinana kariir whauugi mi mhoııya kariir kwoının wi haei karamae nwoki owım. Mi kara wi tiriir swoki it rani, op kunanakiyamin.

¹⁶ Mi Jisis siya saiir boınki, kira kiriir kam iir tini ikiunaki. ¹⁷ Mi ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii

boin, kara kam karamaeka. Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkai boin, kira kaimwovar boini, kira kam karamaeka. ¹⁸ Biya kiriirin kamim iriyara iki onkwona mi wara kamın kinaka nwowin yio kiriir kamki kam tani. Ta kiriir yaiya ini kaimwovar ywowa. ¹⁹ Mi wig saeya siir boinki, inkam komii, kara ini hainiingi yinokninkinkiya, kira profet inkamkin. ²⁰ Krimiir brougaeyim yim sima Adi Komii siir inig iirin iripa ti mhiu iir haingiriyiu hainanikim. Mi wim kima Isrelan iikamim, wim kima ha boini, krıma Adi Komii siir inig iirin om komii Jerusalem hirarar hainan iski.

²¹ Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boinki, wig, kira kariir yaiya kaimwo saiir dwoki. Iigwira saeya nimbini, krıma Adi Komii siir inigin wi ti mhiu iir hainan tani mi wi om komii Jerusalem hir mi hainan tani. Niingaka. ²² Mi wim kima Samerian iikamim, wim kima diminim kima kig karamae nwowiyim simiiram hainanikim. Mi nim krıma diminim krıma kigninokninkinim simiiram hainanikim. Dimusi rani, Adi Komii siir miıya iikam nanmaiwarkainaeıya Juda iikam krımiir hiriir nimbınika. ²³ Mi iıya ta ii aeıya nımbıyamana ini kingiin nwowa. Mi iikamim yipiki naıngwo tıbmii kiıngikiınim mi Adi Komii krımiir Wanın siir naeyıuın siya simiir whınkınsiıs haigıniıwi mi sima siir inigi inig iirin siyiu miıyiki miıyik iırar hainani mi Adi Komii siya ti hiriinan iikamim siiram naıngwo tıbmii kiıniyım mi siir inig iırgi iıir hainaniyım simiiram naıngwowikın. ²⁴ Adi Komii siya piı karamaekın, siya ini siir naeyıuın siir hiriinan ywowın. Mi yipiki siir inig iıir hainani, sima wi daıngwo tıbmii kın. Sıma wi piı ara kipi hainan, sima simiir mhiı kwoinim warar hauu iuguski.

²⁵ Mi wig saeya siir boin, kara bidi yinokninkina Mesaia siya wi sipi niti, inkamın Adi Komii siya nımbıngiyın

krimiir whinkinsiis haiginiuwam, sima dapiyin Krai. Mi iya siya niti, siya krimiirin wi dimin kasakasa nowomwarkaiyu rani. ²⁶ Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, karaargin, kraisin, ti kinakar boinin.

²⁷ Mi iya siya saika niki boinaiyin mi kamim siir kigna miriyyim ina yimbiniyim. Mi iya sima hiriinan kigim sima ini mouni haniina siinkaokiyim. Dimusi rani, siya ta wig anaka boinaigin. Mi siirin inkam nwrki bi swoki boinkin hiniin, kira dimu diminim naingwowi? Mi kira saika dimuam boinkin?

²⁸ Mi ta wiga saiir op twowa ini hirar kwaiburgika. Mi saeya ina iwitama oma hiriir. Mi saeya ikam imiirin dimin taeminim siya boinim saiir simiirar ini boinoudninkiniu.

²⁹ Mi saeya kimidiniya simiir ini boiniu, kima unki it, iki inkamin dimin taeminim kara tirim biya simiir ha-knoudninkinin, tari Krai siya piyamisi owin? ³⁰ Mi sima om hir haiburgigim mi sima ina yamim Jisis siir kignakiyam.

³¹ Mi iya ta wiga saeya om hirar niki owa mi kamim siir kigna miriyyim sima naeyim siiram ha nonkwowim mi ina boinim, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira nae ti ae.

³² Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara bidi yaeyin, naeyin kima ninokninkin karamae nwowin siir.

³³ Mi kamim siir kigna miriyyim sima, sima simar yinsrii ansriina. Mi siiram nae inkam nwrki hainanikin, ha?

³⁴ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir naeyin yio hiniingin, kara ti inkamin kariir nikropkiyin kara siir kwoin iirarar dap. Mi kara miya siya nimbingiya kariir saiir dankabimbid digi.

³⁵ Wim kima hiniina boinikim, bwanim pi whiyya nwokii mi sasaeyim pi sasae wai haniingin nwokii. Mi kima pi hainii ningugu haii. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima iki numiran sasaeyim simiir kigi, sima sasae

wai bidi ywowim. Kima simiirin hindara ti inguguae.
³⁶ Mi inkamin numiran sasaeyim simiir ningugu haiyin, iikam nhirkim sim sainam yio ini ti inkamin, hinda tinda namiyin, iki iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam ini siir hiriinan ywowin. Mi sima ha sibgu wakaeyoknaei mi wa nwoki aingwo tibmii kiinim. Mi iinokiinokin sima wi omwaiyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim. Mi inkamin ti sasae imiir ninkinin mi inkamin ti sasaeyim wai nwowiyim simiir ningugu haiyin, sowa nwisairarin pi maingimairga nwowowi. Mi yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim mi yipiki iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiyim, Adi Komii siir yai aiir wakaeyim, yim ini ti inkam nwisu sowiir hiriinan ywowa. ³⁷ Ta yaiya ya kaimwowaiga. Inkam nwirin yio hindira niyokninkinami mi nwirin yio wi hindira ningugu haiyami. ³⁸ Ta kara nikropkiya kimiirin ya numirim inkam nhirkim niyokninkinim simiir sasae imiir ningugu hainan ywowa. Ti numirim yim inkam nhirkim niyokninkinkim. Ya ini biigi bii sima boinmimauuwa kariir yai win kibiya iki iikam nhirim simiir, ini sair hiriinan ywowa. Mi wim kima ti yai win kibi kibiyim iki iikamim biya naingwo tibmiyim wi simiir swoki boinmimauuwami.

³⁹ Mi mhoiya nu haimii Sameria hiran iikamim sima Jisis siiram in a yaingwo tibmiyim. Whisarii rani, sima ta wiga sair yai aiir wakaekim. Saeya hiniina boinka, siya dimin taeminim biya biya kara tirim mi tariinan mi tir ikim, siya simiirin ini hiriir haknoudninkin digiyin.
⁴⁰ Mi iikam whiekakim om Saika nu haimii Sameria hiranim sima Jisis siiram ha nitim mi sima kimidiniya siir srii siya simaka hir mi owim. Mi Jisis siya sima iiyim kwisa ywo.

⁴¹ Mi iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kiinim. Dimusi rani, sima siirgisir

yaiyar wakaekim. ⁴² Mi sima ta wig aiir boin, tariinanin krima siir yai aiiramin bidi yaingwo tibmii kiingiyim. Krima yaiya kira boina krimiir saiir bi naingwo tibmii kiingim. Niingaka. Krima asi naingwo tibmii kiini krima krimiir wiingi wiingar wakaekim. Mi krima bidi yinokninkinkiyim siya Kraiskin, nuan iikam whiekakim krimiir nanmaiwarkainain inkamin siya. Iriig.

Jisis siya gavmani mii miriyyin inkam nwirin siir yinisim iir haiswoniskiiigikin

⁴³ Jisis siya hapaiirin iiyo kwisa ywo. Mi mhoiyya siya hir haiburgigin mi ini nu haimii Galili hiriyyar swoki amin. ⁴⁴ Jisis siyarin, hiniina boinkin, siir oman iikamim sima profet inkamin siirin ha bi naingwowikim siya inkam komiigin mi inigakin. Niingaka. Sima hiniina bi naingwowikim. ⁴⁵ Mi iyya Jisis siya siir oma hiriir swoki amin mi Galili hiran iikamim sima siiram in maigimaigya ywowinim. Dimusi rani, dimin taeminim siya tirim Judami ii komiyya wou nikwo aeiya Pasova om komii Jerusalem hir sima bidi kigmimikim.

⁴⁶ Mi Jisis siya om Kena nu haimii Galili hiriir swoki amin, omin opa siya tirkiya wain nikpitmaigiya siir. Mi om Kapaneam hir nwowin gavmani inkam komii nwirin siir yinisim yinkamiyyinin makakin. ⁴⁷ Mi siya wakae Jisis siya nu Juda hir bidi haiburgigin mi siya nu haimii Galili tirii nitam tari. Mi siya ha namin Jisis siiram mi kimidiniya siir ini boiniu, saika namim om Kapaneam hiriir siir yinisim iir nini haiswoniskiiyuwim. Siir yinisimin ini nao kingiin nwowin. ⁴⁸ Mi Jisis siya siir boinki mi kima, kara dimin kirie komii komii tir karamae nwowi mi kima wi kariiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka. ⁴⁹ Mi ti inkam komiyyin siya hiniina boinki, Biyyan Inkam Komii, kira kanakar wit, kariir yinisim iir kignakiyam. Yinisim ieya naonamin yio miyyik rani. ⁵⁰ Mi

Jisis siya siirin ina yikropkiyin, kira ti am kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi ti inkamin siya Jisis siir yai aiir wakaeyin mi ina yamin. ⁵¹ Mi iya siya ha swoki haiyiug apnamin mi kamim siir miriyyim, sima siirin siyiu hir yapiyiskaiwin. Mi sima boin siirin, kiriir yinisimin ini wadiyar swoki owin. ⁵² Mi siya kimidiniya simiir srii, paki hiniin iya wadie sae nwokikin kariir yinisimin, ha? Mi sima siir boin, siir piu huua kiniya ii nabie bopwo digika. ⁵³ Mi ta yaiya sima boina siir, saiir mhoyiya mi siir adin ina swoki aingwokiyin yaiya Jisis siya boina ii nabie bopwo hiniin kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi siya mi siir yinwig ima simaniyyin ini hiriyyar yaingwo tibmii kin swokiyim Jisis siiram.

⁵⁴ Mi ya tariigina ya dimin kirie komii kwisaka aeya, Jisis siya tira iikam imiir niisiimauuam, iya siya nu haimii Judia hir haiburgigin mi ha napnamin nu haimii Galiliya hiriir. Iriig.

5

Jisis siya inkam nwirin whinausim kwira Betesda dapiya saiir hir haiswoniskiigin

¹ Mi tiriiginim yim dig nwokiyim mi Juda simiir ii komii kwira nae iripa haingiriyiu aeiya ina yimbiyama. Mi Jisis siya asi swoki amkin om komii Jerusalem hiriirin. ² Mi om komii Jerusalem hirin anowin napninopkainamiyyin iikamkim sim kiyaininopkainamiyyin sibsib siir kingiin hirin whinausim kwira ini hir nwowa. Mi iikamim sima Hibru simiir yaigina hiniina dapikim Betesda. Mi ta whinausima saiir kingiin hirin iuruwim iriyyara nwowi iikamkim sim nidwowa. ³ Mi iikam whiekakim makak makakim ini hirar ninidwodwokaowim. Iikamim nhwokwisaeyim mi iikamim igrib iindib niimwowaeyao minkin kipiiyyim mi iikamim kiu min naoninsimsiririu

ikim. Sîma minam ninidwodwokaowi Adi Komii siir paekwosimin siya tirkiiyim op aiirin imigak nwokiyam. ⁴ Mi ii nhirim Adi Komii siir paekwosimin iki siya niuunaiiniiyim mi ta whinausima pi imig iga siya nauni iniunii. Mi inkamin iki biigi bii natmainamiyin ta opa Adi Komii siir paekwosim ieya tiriya mi ta siir ma pa digi. ⁵ Mi inkam nwirin iuru hir nidwowin biewiyim maki siya niiyim kam nwir iuur iriiyar whoimgim (38). ⁶ Mi Jisis siya ti inkamin siir kigin siya hir whinin mi siya ina yinokninkinkiyin siya maki kwokiyaeaya bi niigin. Mi Jisis siya siirin hiniina boinki, kira hiniina naingwowi kira wadie swoki okiyim, aniya? ⁷ Mi ti inkamin maki niinanaekaigiyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii, iya Adi Komii siir paekwosim ieya tirkiiyim ta op aiirin mi kariirin inkamki haidunamam whaowae ta whinausima sair aowa hiriirin. Mi kariirin pi nhirim swoki haiburi, bii pi sîma natmaidunami.

⁸ Mi Jisis siya siir boinki, kira dinsiin okwoki mi kariir nibmir aiir hai mipa dapnam. ⁹ Mi biri kimiminkikin, ti inkamin siir ma ina digiya mi siya ini siir nibmir aiirar yinsiin hainamin. Taka iya ya Judami ii komiia piu siisiya Sabat, iya dimin taemin sîma tir karamae nwowiya saeya. ¹⁰ Mi siya nibmir ha hainamin mi gavmani inkamin sîma ti inkamin Jisis siya nwoaiginiugiyin wadie siir sriwin, tapa Judami ii komiia piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karam nwowiya saeya mi kira wara kariir nibmira sair dimusi hainanikin. Moses siir siyiun hiriinanin siirin igbidgak bidi yowwin. ¹¹ Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin wadie kariir nwoaiginiugiyin kariirin siya nokmwin haigikin ta kariir nibmir aiir ninsiin hainaniyamin. ¹² Mi sîma kimidiniya ti inkam iir swoki kwasrii, yipikin kariir boinkiyin ta kariir nibmir aiir hainaniyamin, ha? ¹³ Mi ti inkamin wadie

Jisis siya nwowaiginiugiyin siya bi ninokninkinkikin ti inkam iirin. Dimusi rani, Jisis siya siir bidi haiburgigin mi siya paniinsi yinokninkinkisi, iikam kasakiwaeyao hir nokwowim.

¹⁴ Mi mhoiyya Jisis siya siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir kigin mi siya kimidiniya siir boin, wakae, kira mhoiyya wi dimin whir kipi swoki tir. Niingaka. Kira hiriinan tiri mi ta hika mhoiyya kira haii, ya wi hika biyya kira haiya wi saiir haiburi. ¹⁵ Mi ti inkamin ha namin siya kimidiniya Juda simiir inkam komii komiiyim simiir ini boiniu, ti inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin yio Jisis siyairgin. ¹⁶ Mi ti Isrelmi inkam komii komiiyim sima Jisis siirin siyiu biyie asi tirkim. Dimusi rani, iikamim maki niyyim simiirin siya Juda simiir ii komiyya piu siisiya Sabat, dimin taemin whir tir karamae sima nwowiya siya saiir haiswonimniskiiyin.

¹⁷ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir Adin siya inokiiinokin hiriyyar miriigin. Mi an kara iriipi hiriinan asi mi mirii. ¹⁸ Mi ta yai hiriinana Jisis siya boina mi Isrel simiir biyyan inkam komii komiiyim siir nisomaowam asi tirkim. Dimusi rani, ti makak iikamim siya haiswonimniskiiyim Judami ii komiyya piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karamae nwowiya sasa rani. Niingaka. Sima siirin io minsi nwokin ta siya boina hiniin, Adi Komiiyin kariir Adgin. Mi siya ini inkam komii siya siyar swoki onain Adi Komii siir hiriinanin. Mi siirin saiirsi nisomaowam tirkim. Iriig.

Adi Komii siya siir yinisim iirin inigak bidi ywohaiginiuwun siir mii aiir miriiyamin

¹⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwovar boini, kara siir yinisimin dimin whirin kariir kwoin airgi bi swoki aingwo tirkin. Niingaka. Kara diminim kara kigmimikim kariir Adin siyar tirim

kara simiirarar tiri. ²⁰ Adi Komii siya kariiramın nhami nhami bi naingwokwowikin mi siya digworaekwo whiekakim siya miriyyim kariir asi niisiimauugim. Mi digworaekwowim siya niisiimauwi wi digworaekwowim ti kara tirim wi simiir haiburi. Mi ti dimin taeminim kima simiir kigi mi kima wi nanaa pranae kin tani. ²¹ Adi Komii siya hidninsiin idwowyim iikamim naokaowim omwai swoki waiyaam siir hiriinan. Mi kara siir yinisimin iikamim yipikin kara hauuwam tiriyim kwoin miyyik yio kariirar kwoinkin. ²² Mi kariir Adin iikam imiirin siyar bi hidikin. Niingaka. Mi siir kirieya siir yinisimin kariir bidi hauuwim mi siirin kara bidi kisina owin mi iikam imiirin wi karar hidi. ²³ Mi iikam whiekakim wi kariir inig iir asi hainani, kariir Adin siir inig iir sima hainana saiir hiriinan. Mi yipikin kariir inig iir hainan karamae nrowi siir yinisimin kima tira saiir hiriinan mi sima kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir inig iir mi hainan tani. Niingaka.

²⁴ Kara Jisiskin kara kimiirin yaimwowar boinkii mi yipikin kariir yai aiir wakaeyoknaei mi ha naingwo tibmii kiini mi sima wi kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir yai aiir warar mi wakaeyokna aingwo tibmii kiini. Mi yipikin kariir nikropkiyin siya wi siir naeyiu iir hauu haiginiuwi simiirin mi kima wi inigak nwoyokiyokiikaeyami. Adi Komii siya wi simiir wara hid rani mi sima wi nao rani. Niingaka. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiikaeyamim. ²⁵ Kara kimiirin yaimwowar boinkii, iya Adi Komii siya nimbina iikamim naokaoim simiiram ya bidi yimbiniya. Mi sima wi kariir yai aiirar wakaekii, Adi Komii siir yinisimin. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiigiyamiyin. ²⁶ Adi Komii siya bi naowikin, siya kwoinbudin omwai

waiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamın siyairgin. Mi ti hiriinan siyuin siya kariirin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiiyim simiir bwamki bwam iir asi mi tirikikin. ²⁷ Adi Komii siya ha boinkin, kara siir yinisimkin mi iikam imiirin wi kara hidi. Dimusi rani, kara ini inkamnan ywowin. Mi kara simiir kwoinim ina ninokninkinin. ²⁸ Mi kima wi ta sairsi kipi nanaaki. Mi iiya saeya nimbiamyami mi iki iikamim niki aokaoim mi simiir ienau hir nwokaiyim sima wi kariir yai aair wakaekii, Adi Komii siir yinisimin. ²⁹ Mi sima wi ie hirankar ninsiin idwonani. Mi yipiki siyu miyik tirim yim wi omwaiyar waiyayokiyokiiyami. Mi yipiki siyu biyie tirim iiya sima ninsiin idwowi wi yaigak nwowi. Mi sima wi paeya nami mi inokninkin simiirin wi hiriyar niunanaei.

Jisis siirin iikam nhirkim yanaakninkii haiginiu

³⁰ Kara dimin whirin kariir kwoin airgi bi naingwo miriigin. Niingaka. Dimin taeminim kara wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siya boinim kara simiirarar tiri mi kara iikam imiirin asi hidi. Mi kara iikam imiirin wadiyar sibgu hidi. Dimusi rani, kara kariir kwoin ara naingwo diriraerar tani. Kara Adi Komii siir kwoin iirar napi yipikin kariir nikrop iuungiyin nua tiriir.

³¹ Mi ti yayim kariir kwoinkar priinaingwo boinkiswo mi kima wi ha di ninokninkini ti yayim kara boinim kaimwoki piyamisi owim, iyie? Kara hindara priiboini.

³² Mi inkam nwirin yio ina mi owin yio siya Jonkin siirin Adi Komii siya nimbingikin, kariir yayia sair sibgu boinimauuwam. Kara bidi yinokninkinin yayim siya boinimauuwim kariirim yim kaimwowaigim. ³³ Mi wim kima kam nhirim kimidiniya Jon siiram yikropki mi ti inkamin siya boinkiyin simiir yio karaigin. ³⁴ Kara kamim kariir yai aair nanaakninki haiginiuwim simiirin

yai karamaeka. Niingaki. Niingaka. Mi ti digworaek-wowim ti kara boinmimauuwim kimiir, kima simiirin wi nwoki sibgu inokninkinim. Mi kima wi kariir yai aiirim nwoki wakaeyokna aingwo tibmii kiinim. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. ³⁵ Jon siya ini pae niuyanan ywowin kimiir niuya haiginiuwam. Mi Adi Komii siir dimin taeminim simiir niisiimauuwam. Mi ta iya siya omwaiyar niki waiyan, kima siiramn nhami nhami bi naingwo tibmii kiingim. ³⁶ Dimin nhirim ini ta yaiya Jon siya boina kariir ini saiir haiburim ya hiniinga. Mi dimin miyik miyikim Adi Komii siya boinkiyim kara tiram yim iikam kimiir nanaakninkii haiginiugim kariirin hiniin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin. ³⁷ Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kariirin siya boininkigikin mi siyar mi anaakninkii haiginiugikin. Mi wim kima siir yai aiir bi wakaekim mi siir whwonkam iir bi kigim. Niingaka. ³⁸ Mi siir yaiya kimiir kwoinai bi haigi nonkworinuga. Niingaka. Dimusi rani, kima kariir yai aiirim bi naingwo tibmii kiingim, kara ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungikin. ³⁹ Wim kima Yokwo Komii saiir yayim simiirin ha sibgu mwainikim. Dimusi rani, kima saiir sibgu ninokninkinam mi saiir naingwo tibmii kinam tiri. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nwoki hauuwim kwoin winin omwai waiyayokiyokiigiyamiyin. Mi wara miyim kima mwainkigmimikim yim kariir yai imairgim. Mi wim kima hiniinam naingwo mwananaei, Adi Komii siir miyim kimiirin wi omwai simar nwoki waiyayokiyokii haiginiuwim. Mi wara miyim kima mwan kigmimikim yim kariir miigim. ⁴⁰ Mi wim kima kariirim naingwo tibmii kiinim pi boriisopi, kwoin winin omwai waiyayokiyokiyyin kara kimiir hauuwim.

⁴¹ Kara pi boriisopi iki iikamim kariir inig iir hainan prapasim. Niingaka. Ya tariigina ya dimin komii rani.

⁴² Mi kara kimiirin ina ninokninkinin kimiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo hiririu kiin tani. ⁴³ An kara kariir Adin siir inigni nitkin mi ta kara nita ya Adi Komii siya nitni haniinaka tisi kara nitiskiyin. Mi wim kima kariir yai aiir bi naingwo tibmii kiingim. Mi wim kima simiirin ini yimiiyuwim. Mi inkam nwirki nitkiswo mi siya siir yai imiir nini boinmimauuniyim mi wim kima siir yai imiirin wa pi wakaeyin mi kariirin iyie? ⁴⁴ Mi kima kariir yai aiiram in wi paniina naingwo tibmii kiini, ha? Kima wi dig nwo rani. Mi kima, kima kimar ninan hainanamar tiri mi kimiir inigim Adi Komii siya hainanim pi boriisopi. Niingaka. ⁴⁵ Kima ha kipi naingwo kimiirin kara wi kariir Adin siir boinmauwu, kimiir boinwokiyopnatkaigiyim. Niingaka. Mi Mosesin yipikin naingwo tibmii komiigak kima nwowiyin wim kima ha naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwu. Mi Adi Komii siya kimiirin wi dimin whirki kimbu karamae saiirsi nwoki ikuwim. Kimiirin wi siyar boinmauwu kariir Adin siya boinwokiyopnatkaigiyamin. ⁴⁶ Mi kima Moses siir yai imiiram naingwo tibmii kiini, kima tira saiir hiriinan mi kima kariir yai aiiram in wa mi aingwo tibmii kiini. Dimusi rani, ya iyim Yokwo Komii hir nwowim kariirin siyar winboinkiyim mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiingim. ⁴⁷ Mi ti ya iyim Moses siya winboinkiyim kima simiiram naingwo tibmii kiin karam nwowi mi kima kariir yai imiiram in wi paniina naingwo tibmii kiini, ha? Yi siyiu kamaeka. Niingaka. Iriig.

6

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000kim, siya wigiyinim simiir wara bi mwaingim

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

¹ Mi mhoiyya Jisis siya ti yayiyim ha boindigiyim mi siya ina iyikidamin Galili whiigbida hiriir, saiir inig whirin sima dapiyin ta whii aiirin whii komii Taibiriaska. ² Mi iikam whiekakim sima ini Jisis siir mhoiyar sidkaenamim. Dimusi rani, sima dimin kirie komii komii kasa bi kigim iikam makak makakim siya ninimniskiiyim. Mi sima siir mhoiyya asi sidkaenamkim. ³ Mi Jisis siya mhuusim whirin siir iiyam. Mi siya kimidiniya siir kamim siir kigna miriyyin simakar ini ii idwoiu. ⁴ Mi Juda simiir ii komiyya wou nikwo aeiya Pasova ini kingiin nwowa. ⁵ Mi Jisis siya ha niyaeyok kaokiyin mi siyar kigwin, iikam isid komiyyin nitin siiram. Mi siya Pilip siir boinki, krima bretim pi papi haii ti iikam ima naeyamin, ha? ⁶ Mi Jisis siya Pilip siirin hiriinan boinkiyin mi yo siyarin bidi yonkwokiyin siyiun pi siya tiri. Siya Pilip siirin minam kinankiugin, siir kwoinin pi panina namisi aingwokii. ⁷ Mi Pilip siya siir yai aka hinina yowarkii boin mi krima bretim K200.00 saani. Mi ti hiriinan iikam isid komiyyin krima simiirin haimii haimiyya hauuwim pi digi dig nwo rani. Niingaka. ⁸ Mi siir kigna mirii inkam nwirin, Endru nikiuwiyin Saimon Pitani nomousimin, siya Jisis siirin hinina boin, ⁹ whranisim nwirin tir nwowin, siya bret baliyim iriyyara nwowi mi anasuwo whisa mi owi. Mi ti hiriinan bret iriyyariuwam mi anasu whisuwa iko, ti hiriinan iikam isid komiyyin pi dig swoki o mimin tani. Niingaka. ¹⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima simiirin nab nab dokmwun idwo. Mi ta maeyaua sima nidwowa ya kokaka. Mi ti 5,000 kamim ini ta maeyaua kokaka ini saiirar priigrinkin idwonamim. [Sima wigyinim simiir warar bi mwaingim.]

¹¹ Mi sima ha grinkin idwokiyim mi Jisis siya ti bret iriyyarim ha haigiyin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siir. Mi mhoiyya siya ina yinibimbiir hauugiyim kamim siir kigna miriyyim simiir mi ti bret haimiyyim

simiirin kimidiniya sima yap hauuwam iikam imiir sima naeyam. Mi mhoiia siya anasuwo ha mi haiyin, ina mi inoop iinispampapak hauugiyin kamim siir kigna miriyyim simiir, bret imiir siya niki tirkiya saiir hiriinan. Mi iikam imiirin ha nonkwokwo hauunamim mi sima ini simiir kwoinkar priigrinkin idwo aenamim. ¹² Mi mhoiia simiir mhiyyim dig ha nwokiyim mi Jisis siya siir kigna miriyyim kamim simiir boinki, wara nae haimii haimiyyim sima naepipiru okiyim ti swoki tauhaiginam iripa. ¹³ Mi ta siya boinkiya saiir mhoiia, nae haimii haimiyyim simiir swoki taugin haiyam mirisim kwirki bi swoki okikin ini hiriyyar taugin haiswokiyim mi sima simiirin nib komii komiyyim iuur isa tauhaigi. Mi ti nib komii komii iuur iswo ini yaigiyaiga yaki itkikiniyyim ti nae haimii haimiyyim sima naepipiru okiyim.

¹⁴ Mi ti iikamim sima ti dimin kirie komii komiyyim siya tirim simiir kigim mi sima ina boinim. Ti profet inkamin Adi Komii siya boinin, nua tirii nitam siyaargin. ¹⁵ Mi Jisis siya bidi yinokninkinkiyin, sima siir nonkwonamam tiri simiir kigirkakan inkam komii nwowam. Mi siya mhuua hiriirin sasar asi swoki amkin. Iriig.

Jisis siya whiia saiir op idwovar napnaidamkin

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶ Mi mhoiia iya bieyin ha nikiiyamtibin mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima ina yapniyamtibim whiia hiriir. ¹⁷ Mi sima kimidiniya i ira saiir yani apni kwiriinan. Mi ina iyikidamim whiia saiir mirmiia hiriir. Mi iya bidi kakauu iuguskiya mi Jisis siya simiiram bi niki amsisaukin. ¹⁸ Mi ta iya opud komiia ha hugnaniya mi hinin komiia ina mi ii okwonaniya. ¹⁹ Mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima kignaidamim kilomitisim iriyyar kwir nanaigim. Mi simar kigwin Jisis siya op idwovar napnii. Mi siya simiir iya saiir kingiin napamin mi sima nidid pranae

bi kinwinkim. ²⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nidid, ti karairgin nitin. ²¹ Mi sima maingimairga siiram ha nwowim mi siirin ina yinkikwona kwiriyin. Mi biri kimiminkim, sima ina yimbiamim ta maeyaua sima nam tira sairin. Iriig.

Iikamim yim Jisis siiram naphansirkim

²² Mi igwira iikamim sima bidi yinokninkinkiyim, tapair nwomaiya iya iruwairga. Mi sima Jisis siirin wara bi kigwo kwiriigikim kamim siir kigna miriyim simakan. Niingaka. Sima siirin tirar haiburgim. ²³ Mi siyahi nhirim om komii Taibirias hiranki nitiyim yim ta maeyaua Jisis siya boin wadikiya Adi Komii siiram mi bret siya hauu aeya kam 5,000nim sim sair kingiin hiriir nitikim. ²⁴ Mi iikamim sima hiriinan kigim, Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima tir nwo rani mi sima kimidiniya siyahi sim nhirim sim kwiriinaidam om komii Kapaneama hiriirin Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim simiiram hansiram. Iriig.

Jisis siya ninomor kou hiran bret miyiknankin

²⁵ Mi iikamim sima Jisis siirin whigbid mirmiya hir kigiuwim mi sima kimidiniya siir srii, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira tiriirin paka hiniin iya sae nitkin, ha? ²⁶ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwower boinkii, kima kariiramim minam swoki aingwo hansirnikim bretim kara hauu aeyim kimiir mi kimiir mhiyim ha nae kiniugiyim simiiram. Mi kima kariiramim dimin kirie komii komiiyim kara tirim kima kigim simiiram bi hansirnikim. Niingaka. ²⁷ Kima naeyim biye nwowiyim simiiram kipi mirii. Kima naeyin kwoinbud hauu haiginiuwiyin omwai waiyayokiyiyam siiram mirinanae. Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin, kimiirin wi kara hauwi siirin.

Dimusi rani, Adi Komii krimiir Wanin siya kariirin inigak bidi ywohaiginiugiyin. Mi kara siir mii aiir miriyam nitkin.

²⁸ Mi sima siir swoki srii mi krima wi dimu dimin ti tir big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowamin krimiiramin, ha? ²⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, tiki diminin kima tiranin, big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowi mi maigimaigra siir nwowaiginiuwi, kima kariir yai aiiram daingwo tibmii kiin, inkamin yipikin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir.

³⁰ Mi sima siir yai aka hiniina swoki owarkii boin, kira wi piki hiniin dimin kirie komii komiyyim sim tiri, krima kigamin. Mi krima wa nwoki aingwo tibmiyyim kiriir yai aiiramin, ha? ³¹ Krimiir yidiwi wanwiyaeyim iya sima nu siiyin apain siir hir nwowim sima dimin whirin mana dapiyin siirarar naekim Yokwo Komii saeya hiniina boinka, ti naeyin ninomor kouanki nitkin Moses siyar hauu aekim simiirin. ³² Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kara kimiirin yaimwovar boinkii ti bretin ninomor kouanki nitin kimiirin Moses siyar bi hauugin. Niingaka. Kariir Adin kimiirin siya hauugin ninomor kougi kou hiran bretki bretin. Mi tiki hiriinan naeyin kimiirin wi omwai siya waiyayokiyokii haiginiu rani. Niingaka. Kariir Adin ti hiriinan nae kibiyin siir om hiranin siyar hauuwikin bretnanin omwai kima waiyayokiyokiiyam. ³³ Mi bretin Adi Komii siya hauugiyin ninomor kouwanin iikam kimiir, yio Jisis karaigin. Mi kimiirin kwoin win wi karar hauu haiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyam. ³⁴ Mi sima siir boinki, Biyan Inkam Komii, wari kiriir bretin krimiirin iinokiinok hiriyar whauunanae mi nim wi omwai hiriyar nwoki waiyayokiyokiiyam. ³⁵ Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, ti bretin kwoin win hauu haiginiuwiyin iikam imiir omwai

sima waiyayokiyokiiyam, yio karaingin. Yipiki kariirim niti yio wi mhiigi nao rani. Mi yipiki kariirim naingwo tibmii kiini, yio wi kwoinki haei rani. Niingaka.

³⁶ Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima kariir bidiyar kigim mi kima bi naingwo tibmii kiingim. ³⁷ Mi iikamim yipiki Adi Komii siya hauugiyim kariir in nonkwowim, yim sima wi kariir siyu iirar napi. Mi kara iikamim kariirim nitim mi kariirim naingwo tibmii kiinim, simiirin wi hiuyarmai rani. Niingaka. ³⁸ Kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin, kara kariir kwoin iirara napam bi nitkin Niingaka. Kara nua tiriirin minam niuunaiinikin, ti inkamim kariir nikropkiyin siir kwoin iirarar napim. ³⁹ Mi ti inkamim kariir nikropkiyin siir kwoinin yio hiniingin. Kara ti iikamim siya hauugiyim kariir, kara simiir nwirni kipi haiburgig. Niingaka. Iikam imiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi, iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. ⁴⁰ Ti diminin kariir Adin siya naingwowin kara tiram yio hiniingin mi ti iikamim yipiki kariir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim kariir, siir yinisimin. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiinim mi ha mi wakaeyoknam kariir yai aiir, simiirin wi kara hauu haiginiuwi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirin. Mi simiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi. Mi sima wi omwaiyar waiyayokiyokii iya Adi Komii siya simiir hidana.

⁴¹ Mi ti yayim siya boinkiyim simiir mhoiia Isrel simiir kamim io ha nwowim mi ina nhinkii boinainamim Jisis siir. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, bretin ninomor kouanki nitin yio karaingin. ⁴² Sima hiniina boin, tiki inkamim siya Jisiskin, Josepni yinisim ikin. Krime siir yopii ad owiirin bidiyar iki inokninkinim. Mi siya hiniina dimusi boinkin, kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiinikin, ha?

⁴³ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima, kima kimar kipi nomboinyokaina. ⁴⁴ Inkam nwrki siir kwoin aargi bi swoki aingwo tibmii kiingn pi siya yaingwo tibmii kiin kariiramn siirin Adi Komii siyar hiurworwokaigikin. Mi siirin wi siyar swoki hidninsiin idwowi mi siya wi yaeya kwoin win haii. Mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. Ya tariigina wi iya Adi Komii siya iikam imiir hidana wi saiir nimbiyami. ⁴⁵ Yaiya profet kamim sima winboinkiya Yokwo Komii saiir ya hiniinga. Adi Komii siya wi iikam kasa nowomwarkaiyu rani, dimin taeminim wadie simiir nwoaiginiuam. Mi iikamim yipiki kariir Adin siir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim, kariiramn wi sima naingwo tibmii kiini. ⁴⁶ Ti iikam whiekakim simiir nwrki Adi Komii siir bi swoki kigimiminkin. Niingaka. Kana kanaargin siir kigin ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir.

⁴⁷ Kara kimiirin yaimwovar boini, inkamin kariiram naingwo tibmii kiiniyin, yo wi yaeya kwoin win haii. Mi siya wi omwai hiriyar waiyayokiyokiiigiyami. ⁴⁸ An kararin ini bretnan ywowin, iikam imiirin karar whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamn. ⁴⁹ Biya kimiir yidiwi wanwiyaeyim iya sima nu siiyin apain siir nwowim, sima manaim Adi Komii siya hauuwim simiirarar naeyaonamkim. ⁵⁰ Mi an kara ti inkamin Adi Komii siir om iir haiburgigin mi ha niunaiiniyin nu tiriir, an kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuam. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, yim wi nao rani. Niingaka. Yim wi omwai hiriyar waiyayokiyokiiigiyami. ⁵¹ An kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam omwai sima waiyayokiyokiiyim. Ankara Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitkin. Mi iikamim ti bret iir naei, yim wi omwai hiriyar waiyayokiyokiiikaeyami. Yo ti

bretin nuan iikamim sima naeyanin ya kariir piu aeyairga. Mi simiirin wi kara nwoki whinkinsiis haiginiuum, yaeya kwoin win haiyamin omwai waiyayokiyokiiyamin.

⁵² Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mi Isrel simiir iikamim simiir kwoinim ina iwitpaomaigiyim. Mi sima ini sima simar yinkinwamwarkii whrie boinamim. Sima hiniina boin, ti inkamin siir pua krimiirin wi paniina hauuwi, krma naeyamin, ha? ⁵³ Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwovar boini. Mi kima ta kariir kip aiir nae karamae nwowi ti inkamin ninomor kouanki nitin mi kima kariir nhie aiir kwiyae karamae mi owi mi kima wi yaeya kwoin win hai rani, omwai waiyayokiyokiiyamin. Niingaka. ⁵⁴ Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaei, yio wi yaeya kwoin win haii, omwai waiyayokiyokiiyamin. Mi siirin wi karar swoki hidninsiin idwokii mi siya inkamnan wi omwaiyar swoki waiyai iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. ⁵⁵ Kariir kipa saeyairga diminki dimina naeiya. Mi kariir nhieya saeyairga diminki dimina kwiyaei. ⁵⁶ Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaei, yim sima kanakar nwowi mi ankara simaka mi owi. ⁵⁷ Adi Komii siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiiyim simiir Adin mi yio siyarin omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyamikin. Mi kariirin siya nikropkikin mi ankara iriipi hiriinan omwai asi mi waiyayokiyokiii. Mi yipiki kariir kip aiir naei, yio wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyami ti digworaekwo imiirsi. ⁵⁸ Karaigin ti bretin, Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitin. Ti bretin yio ti bretin kimiir yidiwi wanwiyaeyim biya sima naeyin siir hiriinan tani. Niingaka. Sima ti bret iir naeyim mi iya sima waibiyie nwowa mi sima ina yaonamim. Mi yipiki ti bretin kara hauuanin siir naei, yim wi omwai hiriyyar

waiyayokiyokiikaeyami. ⁵⁹ Jisis siya yayiim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya om Kapaneam hirana saiir hir boinmimaugin. Iriig.

Jisis siir yaiya saiir miyim, iikam imiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiyamin

⁶⁰ Mi iikam whiekakim yipiki siir kigna miriim sima ta yai aiir wakaeyim sima hiniina boin wari yai hiriinanin kira boinim, krima simiirin ninokninkin tani. Mi krimiirin hikak sima nwowi. Mi ti hiriinan yayim simiiram in pi nhinga nwowi, simiir wakaeyamin, ha? ⁶¹ Mi Jisis siya bidi yinokninkinkiyin ti yai hiriinanin sima boinim. Mi siya simiir boinki mi ti yayim kara boinim simiir miyim kimiir kwoinin sima haipridkikaigim, aniya? ⁶² Mi kima ti inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin kariir kigii kara swoki ami, ti omin kara niki itin siir mi kima wi paniina naingwokii, ha? ⁶³ Iikam kima, kima kimar whinkinsiis ankinsiisnaim omwai waiyayokiyokiyamin wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siir naeyuin mi ta yaiya kara boin aka mi sowa sowaigo kimiir whinkinsiis haiginiuwano omwai waiyayokiyokiyam. ⁶⁴ Mi kimiir nhirim yim kariirim bi naingwo tibmiigim. [Mi Jisis siya bidiyar yinokninkinkiyin iya siya kamim siir kigna miriim simiir nimbiniim mi yipiki inkamkin siiram naingwo tibmii kin karamae nwowin, siirin wi wir siya napwouwi siir sau omomin siya hainim siirin.] ⁶⁵ Mi Jisis siya simiirin hiniina boinki, kara kimiir bidiyar iki boinkiyin, inkam nwrki kariiram in siir kwoinairga bi swoki aingwo tibmii kinmiminkin. Niingaka. Pi siya yaingwo tibmii kin mi siir kwoinin Adi Komii siyar bidi hiurworwokaigiyin.

⁶⁶ Mi ti yayim siya boinim simiir mhoiia iikam whie komiia biia siir niki kigna apim mi tariinanin sima siirin ini digiumii haimriiyugigim. Mi sima siir haiburgigim mi ina yinoopamim. ⁶⁷ Mi mhoiia Jisis siya siir kigna miriyyim kam iuur nwis simiir srii mi wim kima tari kariir haiburgigam warar mi aingwowi? ⁶⁸ Mi siir yai aka Saimon Pita siya yowarkii boin, biian Inkam Komii, krima wi nhiniiram nami, ha? Kiriir yaiya sasainga krimiir whinkinsiis haiginiuwana, omwai krima waiyayokiyokiiyamim. ⁶⁹ Nim krimarin ina ninokninkinim kiriirin, yipikin ti krima wakaeyokna aingwo tibmiiyin kiraargin ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin. ⁷⁰ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kimiirin kara bidi yimbinin kariir kigna miriyan kam iuur nwis nwowam. Mi kimiir nwirin yo miyyik rani, ini yiumi biian inkamin Setan ini siir hiriinan ywowin. ⁷¹ Siya Judas siir boinkin, Saimon Iskariotni yinisimin. Siya ti kam iuur nwis siir kigna miriyyim simiir nwrkin. Mi mhoiia Jisis siirin wi wir siya napwouwi iki kam biyeyim simiir, sima hainim siirin. Iriig.

7

Jisis siir nomousisimim sima siiramim hiniina bi naingwo tibmii kiingim siya Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin

¹ Mi tiriiginim dig nwokiyim mi Jisis siya ini nu haimii Galili hirar yapmiriyyin. Dimusi rani, inkam komii komiiyyim bii nwowiyim hiranim sima siir nisomaowam tirkim. ² Mi Isrel simiir iikamim simiir iia kingiin nwowa, iripa sima haingiriyu owiya yaewou naeya saiir nikwo aeyam amar omaka saiir. Ya ta iia simiir ii aeya numirin sasaeyim wai bii nwowim, simiir ninkin imiiaeyam Adi Komii siir. ³ Mi Jisis siir nomousisimim

sima siir boin, kira ti om iir haiburgik mi kira nu haimii Judia hiriir dam mi iikamim yipiki kiriir yai aiir naingwo tibmii wi sima nwoki kigim, dimin taeminim kira tiri. ⁴ Mi inkamin ha naingwowi iikamim siir dinokninkin mi siya siir dimin taeminim hindara kipi nimprio diriraerar. Niingaka. Mi kira ti hiriinan dimin taeminim simiir tiri mi biyin kirar tiki isiimauuna hinda tinda. Mi ti dimin taeminim iikamim sima nwoki kigim kira diriraerarim dimin miyik miyikim. ⁵ Mi siir nomousimim yim simiir hiriinan yayim hinda puairga mi boinkim, sima bi mi aingwo tibmii kiingim. ⁶ Mi simiir yayim ha boin digiyim mi Jisis siya simiir boin, kariir iya bi niki imbinika karar nisiimauunana hiniin, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. Mi kima paki hiniin iya sae mi ami ta iya Isrel simiir iikamim yaewou iripa sima ninkin imiiaeyana, numiran sasaeyim wai bii nwowiyim sim Adi Komiini, yio kimiirar kwoinkin. ⁷ Iikamim nu tiranim sima io kimiir bi nwowikim Niingaka. Sima io kariir nwowikim. Whisarii rani, simiir aowa aowan dimin taeminim sima tiriyim kara haknoudninkinikim. ⁸ Kimar ti am simakan, ta yaewou aiiramim. Ankara niingaka pi wara nam tani. An kara ii nhirim tirar niki owamar naingwowi. Kara simiirin hiniinin asiima niki isiimauuwim pi borisopi, kara ti inkamin Adi komii siya nikropkiyin siya. Niingaka. Ya ina niki owa. ⁹ Mi siya simiirin hiriinan boinkiyin mi siya ini nu haimii Galili hirar ywokiyin. Iriig.

Jisis siya yaewou naeya amar omaka saiir naeya saiirin warar ini ikwo aeyiu

¹⁰ Mi Jisis siir nomousisimim ha namim sima ta yaewouwa saiir nikwo aeyam mi yio siya ini mhoiyar mi amin. Siya iikam whiekak aka bi namkin. Siya sasar yimprio am. ¹¹ Mi Isrel simiir iikamim iya sima ta

yaewou aiir nikwo aeya, yim sima kimidiniya Jisis siiram yoksirboin. Mi sima ini simasimar yinsrii ansriiyim siya ini papi nwowin. ¹² Mi Jisis siiram in simasimar whrie boinam. Nhirim yim hiniina boin, siya inkam wadiekin. Mi nhirim hiniina boin, kiya yio inkam paii rani, iikam ima naingwo tibmii yamin, siir kwoinkar priinaingwo boini iikamin simiir nikpitmaiyaamin. ¹³ Iikam hoimgaki bi boinkim Jisis siir nhinkiiyaamin. Niingaka. Dimusi rani, sima minsi nididkim, Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim pi sima wakaei mi simiirin pi sima niki.

¹⁴ Mi ii kwoimim yaewou sima nikwo aeyim simiir mhoiia Jisis siya iikam imiirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair hirin, ini idowiiyar boinmimauuin. ¹⁵ Mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima hiriinan kigim, sima ini hindara yanaakiyim. Mi sima boin, ti inkam hiriinanin ti dimin taeminim yokwo tir nwowim, siya simiirin panin panina ninokninkinkim? Mi siya ti iikam imiir kwomwarkaiyuun, inkam ninokninkin komiigakan siya skulam bi swoki amiminkin. Niingaka. ¹⁶ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti dimin taeminim ti kara nowomwarkaiyuuwim kimiir, yim kariir tani. Niingaka. Ti yayim yim Adi Komii siirgim, inkamin kariir nikropkiyin. ¹⁷ Mi inkamin siir kwoin komiiyin Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwowi mi siya pa ninokninkinkii ta yaiya kara boinmimauuwa. Kara kariir kwoinkar priinaingwo boini iye? Kara Adi Komii siir yai imiir boini. ¹⁸ Mi inkamin siir kwoinkar naingwo boini, yio ti hiriinan inkamin yio siir inig iirar hainanamar tiri. Mi inkamin ti inkamin siya nikropkiyin mi ha nitin, siir inig iir hainani mi yai ha boinmimauuwi mi yio ti inkam hiriinanin, yio inkam wadiekin bi iksisaeikin. Niingaka.

¹⁹ Biya Moses siya siyu komii siir siyuim kimiir hauuwin mi kimiir nwirki ti siyu iir bi swoki sibgu

apkim. Niingaka. Mi kima kariir nisomaowam dimuam tiri, kara ti Moses siir siyu iir nap karamae nwowin, ha? ²⁰ Mi iikam nhirim siir yai akan sima yowarkii boinki, yipikin kiriir nisomaowam tirin. Mi kira ti hiriinan yai boinin mi tari kiriirin uridyugi bidi ii okwokaiyin, aniya? ²¹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima io kariir dimusi nwo rani mii kibi kwira, iikamim makiniyim simiir kara ninimniskiyim, Judami ii komiia piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir mi kima kwoin bibiyie kariiram saiirsi naingwowi. ²² Mi biya Moses siya kimiirin min boinkin, kimiir yinisim yinkamiyinin simiir miois imiir kitiyopnir haiyim. Niingaka. Yio kimiir brougae ima tirkin biyin. Mi wim kima kimiir yinisim yinkamiyinin simiir mioisim Juda simiir ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya, saiirar mi kitiyopnimnir haiigim. Mi Moses siir siyuin siirar mi apkin. ²³ Wim kima ti diminim Judami ii komiia Sabat piu siiskuwakiya dimin taemin whir tir karamae nwowiya saiirin ini Moses siir siyu iirar mi apim. Mi kima pi io kariir dimusi nwowi, ti makak iikamim kara ninimniskiyim simiirsiyin ta Judami ii komiia piu siiskuwakiya Sabat dimin taemin whir tir karamae nwowiya saiir, ha? ²⁴ Diminim kara kimiir boinin kima simiirin hindara whisariia kipi hid. Wim kima ha naingwowi kara Moses siir siyu iir mi ikwowaisii. Kima sibgu daingwo omoki mi kima pa nwoki inokninkinin kariir yayim kaimwowaigim. Iriig.

Mi iikam nhirim sima boin Jisisin Kraiskin inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin iikam imiir whinkinsis haiginiuwam siya

²⁵ Mi iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim sima boin, ti inkamin siya sima nisomaowi. ²⁶ Kima siir kigi! Siir dimin taeminim iikam imiir siya boinin, siya isi

hindara krinkinkiyim. Mi siirin inkam nwirki bi swoki boin hiuriyu miminkin. Mi inkam komii komiiyim sima hiriyar yaingwo mi tari Krai siyairgi sae, ti inkamin Adi Komii siya nikrop iugiyin, iye? Si rani? ²⁷ Mi ti inkamin Adi Komii siya siirin panin panina nimbingikin. Krima ina ninokninkinim siir om iirin. Mi mhoiia ti inkamin Krai nikiuwiyin, Adi Komii siya nimbingiyin, siya swoki iti mi iikamin sima wi ha ninokninkin tani, siya pindanki nitkin. Mi hiriinanki niuwi siya tari Krai rani.

²⁸ Mi ti dimin taeminim iikam ima boinkiyim simiir mhoiia, Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirar niki owin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin. Wim kima ha naingwowi kara yipikin mi kara pindankin nitkin. Kara kariir kwoinairgi bi priinaingwo itkin. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara asi nitkin. Kwoinim siyar naingwowyim yim kaimwowaigim mi kima siir ninokninkin tani. ²⁹ An kara siirin ina ninokninkinin, whisarii rani, kara biya saika hirar niki okin mi kariirin nua tiriirin siyar nikropkikin. ³⁰ Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mhoiia, inkam komii komii nhirim ina yamim siir hugripkiikikaiyam mi siir nonkwonamim maeyauwa mi biye miriia saiir hiriir. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, iya siya namana ya kingiin niki o rani. ³¹ Mi iikam whiekakim, dimin taeminim siya nowomwarkaiyuwim simiir wakaeyim, sima ina yaingwo tibmii kungiyim siiramin. Mi sima boin, mhoiia ti inkamin Krai nikiuwiyin Adi Komii siya nimbingiyin tiriir nitam, dimin kirie Komii komiiyim siya tiri wi tari ti inkamin siya tirim dimin kirie komii komiiyim wi tari simiir namsi haiburi? Niingaka. Iriig.

Mi sima polis inkam nhirim simiir yikropki, Jisis siir nonkwowam

³² Mi Farisi kamim sima hiriinan wakaeyim, iikamim sima Jisis siir haigiririr boini mi sima mi prismi biyan inkam ikim, sima polis inkamim simiir asi nikropkikim siir nonkwowamin. ³³ Mi iya sima nita Jisis siiram mi Jisis siya ina boinwinin simiirin, kara kimaka tapaiirin ii priei nwo rani mi kara wi kapi swoki ami ti inkamin kariir nikrop iuungiyin nua tiriir siiram. Mi wi saikar swokini owowi. ³⁴ Mi mhoiia kima kariiram hansirni, kima wi kariir kig rani. Mi ti omin kara namanin kima kariiramim wi mhoiia siiram nintrop it rani. Niingaka. ³⁵ Mi ti yai hiriinanin siya boinkiyim simiir mhoiia, Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim sima simasimar yinwhrie anwhrie boinamim, siya ti hiriinan boinin mi siya wi pinda nami krma siir kig karamae nwowi, ha? Mi siya wi iki omom piugan kwirniyim Isrel simiir piugana saeya wara nwo karamae nwowim wi simiir nami? Mi siya wi iki omom Isrel simiir iikamim simiir kam nwonwirakin ninkin hopkai waiyim wi simiir nami? Mi siya Adi Komii siir yaiya wi Grikmi isidin hiranin wi simiir nini boinmimauuwuiwi, aniya? ³⁶ Mi siya hiniin dimusi boinkin? Mhoiia kima kariiram hansirni kima wi kariir kig rani, kara wi omin kima nintrop it karamae nwowin wi siir nami. friig.

Jisis siya opa iikam imiir hauu haiginiuwana kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyam saiir boinkin

³⁷ Mi iikam ta yaewou naeya saiir nikopkaini iya saiirar niki ikwo aeyim amar omaka saiir hir mi Jisis siya ha ninsiin okwokiyin ini komiiyar kauwok boinamnankiyin. Yipiki kwoinki haei yio kariir wini kigni mi siirin wi op kara hauu kwiyae haiginiugii. ³⁸ Ya ini Yokwo Komii saeyar boina yaiya ini saiir hiriinana ywowa. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, yio wi Adi Komii siir naeyiun hiriiriyar namyokiyokiiyin wi siir haii. Yio wi

opa ieno anki niriidkinnmwimoinaniniya wi sair hiriinan niriidkinnmwimoinanini siir kwoin hirankin mi wi siya whinkinsiis haiginiuwi iikam nhirim simiirin. ³⁹ Jisis siya ta hiriinan yaiya Adi Komii siir naeyiu iir boinkin. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kiini, tiriiginin wi ini haniin siir kwoin iir kwirii idwokaii. Mi ta iya Adi Komii siir naeyiun bi niki itkin. Dimusi rani, Jisis siya bi niki aonamkin mi bi niki insiin idwonamkin omwai waiyayokiyokiyamin. Mi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiriir bi niki amkin, kirie komii haiyamin. Niingaka. Iriig.

Mi iikamin isido whisa yinibirgi. Nhirim yim sima kwoin mi aingwo mi nhirim yim sima kwoin

⁴⁰ Mi iikam whiekakim hir nwomimirim sima boin, kaimwoka, ti profet inkamin krima nwokwokinin siyairgin. ⁴¹ Mi nhirim sima boin mi tari Krai siya ti inkamin krima nwokwokinin Adi Komii siya nikropkiyam. Mi Jisis siya nu Galili hirankin nitkin mi nhirim yim hiniina boin, ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyanin siya wi nu haimii Galili hirii nimbiam. Niingaka. ⁴² Adi Komii siya Yokwo Komii sairin hiriir boinkin. Ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyanin yio Devidni namougin. Siir yopiiya siirin wi om Betlehem omin biya Devid siyar nwowin wi siir hir naokinaei. Mi hiriinanki niuwi mi siya tari Krai rani. ⁴³ Mi iikam whiekakim hir nwowim kasa rani. Mi sima isido whisa yinikibirnam, nhirim yim sima dimin mi boin mi nhirim yim sima dimin mi boin, Jisis siirin. ⁴⁴ Mi ti yayim simiir mhoyiya, nhirim kimidiniya Jisis siir yonkwowam tir, maeyauwa mii biye miriia sair hir hugripkikaigiyim. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, ta iya siya naowana ya bi niki imbinika. Iriig.

Inkam komii komiiyım sima Jisis siiram bi naingwo tibmiigim

⁴⁵ Mi ti dimin taeminim simiir mhoiyya, polis inkamim sima Jisis siir haiburgigim mi sima ina swoki amim prismi biyan inkamim mi Farisi kam ikim simiiram. Mi sima simiirin hiniina boinwin, kima siir nonkwonani karamae dimusi nwokim, ha? ⁴⁶ Mi polis inkamim sima simiir yaiyaka hiniina yowarkii boinki, biya inkam nwrki ti inkamin siir hiriinan yai bi swoki boinmin boinminkin. Niingaka. ⁴⁷ Mi Farisi kamim sima hiniina yowarkii boin mi siya iki ikam nhirim simiir kinsinan mi tari kimiirin ini warar yinkin hiuspak haiyin siir siyu iir napam, aniya? ⁴⁸ Mi kima hiriyyar kigi, inkam komii komiiyım kimiir kigirkakiyım mi Farisi krıma, krimiir inkam nwrkin ini warar wakaeyoknan siir yai aiiramın, aniya? Niingaka. ⁴⁹ Yım ti ikamim, yım Moses siir siyu komiiyım siir siyu imiir bi ninokninkinkan krimiir hiriinan. Mi simiirin wi Adi Komii siya tirbugii, iya siya ikam imiir hidana. ⁵⁰ Mi Nikodimasın ti inkamin Jisis siiram namwiiyin niyyaka yio ti Farisi inkamim simiir inkam nwrkin. Mi siya simiir boin, ⁵¹ Krimiir siyuın yio ha boinkin, krıma kamim simiir kigirkakiyım, krıma inkamin yai boiniyin siir yai aiirim tiki mauugi mi diminin siya tiranin siiram tiki kigi mi mhoiyya krıma wi haini boinim, siya wadieki piyamisi owin, iyie? Wadie rani. ⁵² Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin mi ni kira iriipi hiriinan nu haimii Galili hiran inkam paeprikabgin, aniya? Kira Yokwo Komii saiir sibgu mwaini mi kira wa nwoki inokninkinim, profet inkam nwrin wi nu haimii Galili hir swoki imbiyamimin tani. Niingaka. Iriig.

8

Wiga, kamkaka wig nhirmi kam aka nwowiya saeya

¹ [Mi iya sima simiir yai imiir digiyim mi ti iikamim hir haingiriyiu owim ina nhinmaigiyim simiir yapa yapa oma. Mi Jisis siya yio kimidina mhiu whirin Oliv nikiuwiyin siir yam. ² Mi iigwir nugak iimuma Jisis siya ina swoki amyakwokin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir. Mi iikam whiekakim ha nitim ini siirar ini idwo kaeyokainiyim. Mi siya ini simiir bopwonau hirar yidwokai owomwarkaiyuwin. ³ Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim sima wiga kamkaka wig nhirmi kam aka nwowa saiirin warar yikiunani. Mi sima kimidina saiir boinki, saeya iikamim simiir whwonkam idar ninsiin okwokiyim. ⁴ Mi sima kimidiniya Jisis siir boinki, inkamin nowomwarkaiyuwiyin ta wiga, wig nhirmi kam aka nwowa krima saiir bidi kigim. ⁵ Krimiir siyiu komiyyin Moses siya winkiyin yio hiniina boinkikin, ta hiriinan wiga krima saiirin siyani kaiyimik aoki. Mi ni kira pi paniina boini ti hiriinan siyiu iirin, ha? ⁶ Sima ti hiriinan yayim minam boinkim sirni haniin siya kiyiskaiyim mi siirin pa nwoki boin hiuriyuim. Mi siirin pa nwoki onkwonamim maeyauwa mi biyie miriia saiir hiugripkiikikaiyam. Mi sima siir bi swoki iksisaekim. Niingaka. Siya bidiyar yinokninkinin. Mi Jisis siya ha waisiinainamin mi siya kimidiniya nu iir win.

⁷ Mi sima hirar niki okwowim mi sima siiramin ina kintinu sriiraraokiyim. Mi Jisis siya ha ninkiyinyin okwokiyin mi siya ina boinkiyin simiirin, yipiki kimiir nwirin dimin biyie tir karamae nwowin, bii pi siya dit saiirin siyani. ⁸ Mi siya ha swoki waisiinainamin mi siya yai nhirim ina swoki winamin nu iir. ⁹ Mi yayim Jisis siya boinim simiir mhoiia, sima ina kiwomwokairaraokiyim nwonwira nwonwira simiir oma namim. Mi biyyin adiyaowae waibibiyeyim sima haiburgig hirin. Mi mhoiia yainan whran, kopak mwiigak ima. Mi

sima ina yamim simiir oma. Mi hapaiirin Jisis saisar ywoki ta wig anakan. ¹⁰ Mi Jisis siya ha ninsiin okwoyinyinkiyin mi siya kimidina saiir srii, wig, sima ini papi nwowim? Tapaiirin inkam nwrki swoki o rani, kiriir boin hiuriyuwamin wari dimin biyieyim kira tirim simiirsiyin, ha? ¹¹ Mi wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkam Komii tapaiirin inkam nwrki swoki o rani. Niingaka. Sima bidi yamswokeyim. Mi Jisis siya saiir boin, an kara iriipi hiriinan wari siyu biyieyim kira mi tirim pi simiirsi boin hiuriyu rani. Mi kira tapaiir haiburgig mipi ti am. Mi kira wi dimin biyie kipi swoki tirmimin. Niingaka. Iriig.]

Jisis siya ini beki whwoyanan ywowin nu iir

¹² Mi Jisis siya yipiki siir kigna apim, simiirin ina swoki boinkiyin, kara ti nu iirin ini bienan whwoyan. Mi yipiki kariirim naingwo tibmii kuni mi kariir yai imiir wakaeyoknaei mi siya wi siyu biyieyin niibwomambwonan nwokiyamin wi siir nap rani. Niingaka. Siya wi yaeya kwoinwinin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir haii bienan whwoyaeiyin. ¹³ Mi Farisi kamim sima Jisis siir boinki, wari dimin taeminim kira boiniyim yim kiriir kwoinkar priinaingwo boini. Wari dimin taeminim kira boiniyim yim dimin komii rani, yim krimiirin ha niisiimauu rani, kira yipikin. Niingaka. ¹⁴ Jisis siya hiniina yowarkii boin. Niingaka. Ti dimin taeminim kanakanar boin wakaenam yim kaimwowaigim. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin omin kara nitin mi omin kara namanin. Mi wim kima ha ninokninkin tani kara pindanki nitkin mi kara wi pinda nami. ¹⁵ Wim kima kariirin nuan dimin imiirarar hidikin. Kima kariirin dimin mwoni bi boinikim. Mi kima kariirin ini hiriayar boin hiuriyu kripkaiyim. Mi an kara inkam imiirin hiriinan bi hidikin. Niingaka. ¹⁶ Mi kara iikamim

kariir whwonkam ida nokwowim simiir dimin taeminim sima tirim simiir hidi, kara wi wadiyar hidi. Dimusi rani, kara kariir kwoin airgi priinaingwo hid rani. Niingaka. Adi Komiiyin yipiki kariir nikropkiyin siya ini kanakar nwowin. ¹⁷ Kimiir siyiun yio hiniina boinkin, inkamwo pi nwisu ywoki kwoin whiruwa iki diminin sowar boinin pi kaimwo siya nwokii. Dimusi rani, sowa kwoin whiruwa bidi ywokiyo. ¹⁸ Kara kimiirin dimin taeminim kariirarin simiir boini, kara ti inkamin Adi Komii siir omanki nitin. Adi Komiiyin kariir Adin, yipikin kariir nikropkiyin, siya mi kara, krira kimiir ninokninkin haiginiuwam tiri kariirin hiniin, kara yipikin. ¹⁹ Mi sima siirin hiniina srii, kiriir Adin ini papi nwowin? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin mi kima kariirin ha ninokninkin karamae nwowi kara yipikin mi kima kariir Adin siirin wi wara mi inokninkin tani. Mi kima kariir ninokninkini mi kima kariir Ad iirin wa mi inokninkini.

²⁰ Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir maeyau kwira hiuyokiyokaiya maeyaua umirim Adi Komiiini sima hauuwiyim, sim haigiya saiir hir boinimauugin. Mi sima siir bi nonkwokim maeyaua mii biyie miriia saiir hir hiugripkiikikaiyam. Dimusi rani, siir iya naowana ya bi niki imbinika. triig.

Kima omin kara namanin siirin wi wara nit rani

²¹ Mi Jisis siya simiirin ini hiriyar swoki haingiyas boin taraowamin. Kara wi kapi namkripkainami. Mi mhoiia kima wi kariirin hansiranaei. Mi mhoiia kima wa naonami. Dimusi rani, ti dimin biyeyim kima tirim simiirsika. Mi kima omin kara namanin wi siir wara nam tani. Niingi, niingaka. ²² Mi Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim sima hiniina boin mi siya hiniina dimusi boinkin, kima omin siya namanin wi siir wara nam tani? Mi ti yayim ti siya kwaboinkiyim, yim tari hiniina boinkim, siya wi siya

siyar swoki isomaonaei. Mi krime wi wara ninkin am tani, ha? ²³ Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, wim kima nu tiran iikamkim mi an kara ninomor kouan inkamkin wim kima ti nuin siir tirankar nitkim, an kara kouanki nitkin. ²⁴ Kara kimiirin ti hiriinan siirsi boinmauugin. Kima wa naonami. Dimusi rani, kimiir dimin biyeyim kima tirim simiirsika. Mi kima ha bi naingwo tibmii kiingim kara ti Inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. ²⁵ Mi sima siir yai aka ina swoki owarkii boinim, ihi mi kira yipikin? Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinin, kara ti yayim kimiir bidiyar iki boinmauun, iya kara biigi bii Adi Komii siir yai aiir boimimauun. ²⁶ Kara kimiirin wa pi boinin mi wa pi mi hidin dimin biye biyeyim kima tirim simiirsiyin. Mi tariinanin iye? Yio ini niinga ywowin. Mi tariinanin kara nuan iikamim kimiirin pi yaimin diminim kara hainaniyim siir hiranki, inkamin yipiki kariir nikropkiyin pi simiir boinmimauuwi. Siyairgin kaimwoki kaimwowin. Mi ta saeyairga kara boinmimauuwiya iikamim nuanim kimiir.

²⁷ Sima ha bi ninokninkinim ti dimin taeminim siya boinmimauuwim, yim siir Adin siirgin. Niingaka. ²⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, mhoiya iya kima kariir hainani, inkamin ninomor kouanki nitin paeyin hiiniya nirioninkinin siir mi kara ha naonami mi kima wi haini ninokninkini, kara yipikin. Mi kima wi haini ninokninkini, kara ti dimin taeminim kakanar bi priinaingwo boinkim. Mi ti yayim kara boinmimauuwim kimiir, yim kariir Adin Adi Komii siyar hauugikim kariirin. ²⁹ Mi kariir Adin, Adi Komii siya yipiki kariir nikropkiyin, siya ini kanakar nwowin, siya kariirara bi kigninkinkiikin. Dimusi rani, siir yayim karar wakaekim mi kara siir kwoin iirar napikin. ³⁰ Mi iikam whiekakim ta yayia Jisis siya boina saiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siirim. Iriig.

Jisis siya simiirin minsi boinmimauugin siya simiir whinkinsiis haiginiugin sima dimin biyeyim rirmiiya simiirsi nwowim

³¹ Mi mhoiia Jisis siya Isrel simiir iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmii kiingiyim ti yayim siya boinim simiiram. Mi kima ti yayim kara boinim simiiram naingwo tibmii kiini mi kima wi kariir kigna miriyan inkam nwowi. ³² Mi mhoiia kima wi haini ninokninkini yaimwokiayimwowa. Mi ta yaimwokiayimwowa kimiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi rirmiiya dimin biyeyim simiirsi nwowim inkamin maeyaua mii biyie miriia sair hir hiugripkiikikaiyin mi ha haiburgigiyin, siir hiriinan.

³³ Mi sima ina yowarkii boinim, nim krma Ebrahimni namouwim, krma biya inkam nwirniyim niinga niinga bi swoki mirii miminkim. Mi kira haniin dimusi boinkin, kima wi inkamin maeyaua mii biyie miriia sair hir hiugripkiikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin mi rirmiiya ha nwowiyin wi siir hiriinan nwowi.

³⁴ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwower boinkii, iikam kima yipiki dimin biyie tirim, yim ini iikamim maeyaua mii biyie miriia hir hiugripkiikikaiyim dimin biyeyim ini haniin simiir kwoin imiir kwirii idwokaiyim ini simiir hiriinan ywowim. ³⁵ Iikamim maeyaua mii biyie miriia sair hir hiugripkiikikaiyim, sima diminim sima naingwowyim wi tir tani. Mi inkamin yipiki om hirar nwowiyin yio nikrani, diminin iki siya naingwowyim tiram, yim wa tiri. ³⁶ Mi kara ti yinisimin kimiirin wadie tir haiginiuwi mi kima iki dimin biyeyim simiirsiyin wi rirmiiyar nwowi mi kima mhoiia wi rirmiigirirmiiyar nwoki.

³⁷ Kara ina ninokninkinin, kima Ebrahim siir namougim. Wim kima kariir nisomaowam tiri. Dimusi

rani, kima yayim kara boinmimauuim simiiram naingwo tibmii kiin tani. ³⁸ Kara kimiirin yayim kariir Adin biya siya niisiisimauuim kariir, simiir boinmimauwi. Mi wim kima ini dimin taeminim biya kimiir ad ima boinmimauuim ini simiirar swoki tirim.

³⁹ Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, krimiir adin Ebrahimkin. Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin mi kima Ebrahim siir yinisimki niuwi mi kima wi dimin taeminim siya tirim wi simiir hiriinanar ti tir. ⁴⁰ Mi ti yayim kara boinmimauuwim, yim yaimwowaigim, yim ti yayim yim kara wakaenani ima Adi Komii siirim. Mi wim kima ini hiriayar niksisaekripkaiyim kariir nisomaowamin. Abraham siya ti hiriinan siyu iir bi swoki tirmiminkin. Niingaka. ⁴¹ Wim kima dimin taeminim kimiir ad ima tirim simiirarar tirkin. Mi sima siirin ini igao yayar boinkiyim, krima hiyyin tani. Krima ad nwiruwani yinkim Adi Komii siirgisiirgim. ⁴² Mi Jisis siya simiirin hiniina boin mi Adi Komii siya kimiir Adgi niuwi mi kima kariiram warar timi aingwokwo, ti inkamin yipikin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir siir om hiranki. Kara tiriirin kariir kwoin ara napam bi nitkin. Kariirin siyar nikropkikin. ⁴³ Mi kima ti yayim kara boinim simiir ninokninkin karamae dimusi nwokin? Kima wi ninokninkin tani. Dimusi rani, kima, kima nwowa saiir hiriinan nwo rani mi kima kariir yai aiirin wi ha wakaeyoknarani. ⁴⁴ Wim kima kimiir adin Setan siir yinisisimkim. Mi wim kima dimin biyie biyeyim siya naingwowiyim simiirar mi aingwowikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nisomsom aowaki waiwigin siya miyiknansim bi swoki omin ominkin. Dimusika, minsika siya simiir whinkinsisamin yaimwoni wara bi boinikin. Siya niksisaeyaki waiwigin, iikamim simiir kwoin imiir nikpitmayam. Mi iya siya niksisaeyim, siya siir kwoin

iiirar napikin. Dimusi rani, siyairgin iikamim niksisaeyim simiir adin. ⁴⁵ Kara kimiirin yaimwovar boini yayim kara boiniyim kara yaimwo imiirarar boini. Kara bi niksisaekin mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiinikim. Dimusi rani, kara kimiirin Setani dimin taeminim sim boinkin. ⁴⁶ Mi kimiir nwrki hiriinan boin karamae dimusi nwowi, ti dimin taeminim kara tirim yim kipii rani, ha? Kara kimiirin yaimwovar boini mi kima kariiram naingwo tibmii kiinim payop. ⁴⁷ Mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir yinisisim nwowi, yim sima dimin taeminim Adi Komii siya boinim simiir wakaeyoknakim. Wim kima Adi Komii siir yinisisim tani mi kima dimin taeminim siya boiniyim simiir panisi wakaeyoknasi. triig.

Ebrahim siir apu aeya naokaina siir, an kara hiriyar nwokin

⁴⁸ Mi inkam komii komiiyim Isrel simiir iikamim simiir kigirkakiyim sima siir boin, biya krma kiriirin yaimwovar boinkikim, ti nu haimii Samerian inkamin, kiriirin yiu biyeki bidi ii okwokaivin. ⁴⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariirin uridyugi bi nii okwokaigin. Kara, kariir Adin siir inig iirarar hainan praprasii. Mi wim kima kariir swoki igbumbuwi mi kima kariir inig iir bi hainanikim. ⁵⁰ Kara dimin taeminim minam bi tirkim, iikamim kima kariirin hiniina boinim, kara inkam wadiekim. Niingaka. Adi Komii siya iikam kimiirin wi mhoyiya niisiimauwi kariirin hiniin kara inkam wadiekim. Mi dimin taeminim kara tirim, wi siyar hidi. ⁵¹ Kara kimiirin yaimwovar boini, yipiki kariir yayim kara boinim simiir naingwo tibmii kiinim yio wi nao rani. Niingaki, niingakiinga. Sima wi omwai hiriyar waiyayokiyokigiyami. ⁵² Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, simiir kigirkakiyim, sima siir boin, krma ini haini yinokninkinkiyim kira asi whaowaei,

kiriirin uridyugi bidi yitkiyin. Mi kiriir kwoinin siya kiyipiyaokiinaowidi. ⁵³ Mi inkamin Ebrahim nikiuwiyin mi profet inkam ikim yipiki Adi Komii siir yai aiir nowomwarkai haiginiugigim yim bidi yaonamim. Mi ni kira kimidiniya hiniina boin, yipiki kariiram naingwo tibmii kiini wi nao rani. Yio wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiii. Mi kira hiriyyar naingwowi Ebrahim siya mi profet inkam ikim, simiir kouwin ini kira ywowin, ha? Mi kira hiriyyar mi naingwowi kira ini Adi Komii siir hiriinan ywowin? ⁵⁴ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin mi kara kariir inig iirar swoki hainan praprasa, yio dimin komii rani. Kara wi hiriinan tir tani, Adi Komii, kariir Adin yipikin kima boinin hiniin kima siiram naingwo tibmii kiini, siya siyairgin kariir inig iir hainan praprasa. ⁵⁵ Kima ha boinkim, kima siirin ina ninokninkinin mi kima siiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka. An kara siirin ina ninokninkinin mi kara ina mi wakaeyokna aingwo tibmii kiinin siiram. Mi kara ha boini, kara siir bi ninokninkin. Kara wi iikam kimiir hiriinanar pi mi owin niksisaeyan inkam. Niingaka. Kara siirin ina ninokninkinin mi kara siiram asi wakaeyokna aingwo tibmii kiini. ⁵⁶ Kimiir brougaeyin Ebrahimin minam naingwokwonanaekin, iya kara haiburgigana Adi Komii siir om iir mi nua tiriir nitim, inkam nauuni oniyim nuan iikamim kimakar. Siya bidi yinokninkinin mi siir kwoinin maigimaigra komiigak asi nwokin. ⁵⁷ Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima siir boin, kira waibiyie bi niki okin mi kira Ebrahim siirin ha kigin, aniya? Kiya, nipi niksisaei. ⁵⁸ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwovar boini, biya Ebrahim siir yopiiya siir naokaina, ankara hiriyyar nwokin. ⁵⁹ Mi ti yayim siya boinim simiir mhoiya, kamim siya ina haiyim siir kaiyimik aowam. Mi Jisis siya idowiiya bi

nwokin. Mi siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir haiburgigin mi ina yapnaniyamin idowiiya hiriir. Iriig.

9

Inkam nhwokwisaeyin siir niwiigin

¹ Mi Jisis siya ha napnamin sasar mi siya inkam nhwokwisaeyin siir kig, siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakika. ² Mi kamim siir kigna miriyyim sima siir srii, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, siyiu biyie nhinga tirkin, ti inkamin siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainain. Siyar, iyie? Siir yopii ad owa? ³ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti inkamin mi siir yopii ad owa simani dimin biyie bi tirkim? Siya nhwokwisae hiriyar nwokin. Dimusi rani, Adi Komii siya siirin wi dimin kibiki kibi iir tirhaiginiuwu, iikamim simiir niisiimauuwam. ⁴ Krima Adi Komii siir dimin taemin imiirar tirkripkai, inkamin yipikin kariir nikropkiyin tiriirin. Krima ti iiyim siya nimbingiyim krimiir hiriyar tir. Dimusi rani, mhoiyya ta ii aeya niti, iikamim sima wi ti hiriinan dimin iir tir tani. ⁵ Mi kara ti nu tirar niki owin, kara ini paenan niuya haiginiunan ywowin, iikamim simiir siyiu iir. Kara simiirin Adi Komii siir dimin taemin imiir niisiimauuwi. ⁶ Mi ti yayim siya boinim, simiir mhoiyya siya yaeyopa nu hiriir ha yaski-igiyin mi siya kimidiniya nu inakar yinkin hiubrombropki nu bropair nwokiyam. Mi siya kimidiniya siir nhwo iir yaki itimakiugiyin. ⁷ Mi ti siya nitimakiugiyin inkamin siir nhwona iir saiir mhoiyyain, siya siir boinki, kira whiyya Siloam nikiuwiya saiir tani whaunaki.

⁸ Mi siya ha swoki itin mi iikamim saika kingiin hir nwowim mi iikam nhirim yipiki siir kigim, siya nu hir nidwowin umiram iikam imiiram kaurin, sima, sima simar yinsrii ansriina, ti inkamin biyya hir nidwowin mi umiram

iikam imiiram kauin siir hauuwam mi tari siyairgin ti inkamin, iyie? Si rani? ⁹ Mi iikam nhirim sima boin, ti inkamin siyairgin nu hir nidwowin krimiiram kauin. Mi nhirim sima boin. Niingaka. Ti inkamin si rani, siir whwonkamin ti inkamin nhwokwisae nwowin siir whwonkamnankin. ¹⁰ Mi siya simiir boinki, karairgin, ti inkamin biya nhwokwisae niki owin. Mi ta siya boinkiya simiir saiir mhoiyan, sima kimidiniya siir srii, kira paniin paniina tirkin wara kiriir nhwoin wadie nwokiyin mi kira hinda tinda ha kigomokiyin? ¹¹ Mi siya simiir boinki, inkamin Jisis nikiuwiyin siir yaeyopa nu hiriir ha yaskigiya mi siya kimidiniya nu inaka yinkin hiubrombropki, brop nwokiyam mi mhoiya siya kimidiniya kariir nhwo iir yaki itimakiugi. Mi siya ina boinkiyin kariirin, kira kiriir whwonkamin whii Siloam saiir tani whausoknaki. Mi ta saiir mhoiyan, kara ina yamin kariir nhwo iir whausoknakiyim. Mi kariir nhwoin ini ta saiirsiyar kigomokiyin, hinda tinda. ¹² Mi ta siya boina saiir mhoiya, sima siir srii, siya ini papi nwowin? Mi siya ina yowarkii boinkiyin, kara siir ninokninkin tani. Iriig.

Mi Farisi kamim sima ti inkam iir srii Jisis siya dimu dimin tirkin

¹³ Mi mhoiya sima ti inkamin biya nhwokwisae niki owin siir yikiunam, Farisi kamim simiiram yipiki Mosesni siyiuim sim sibgu inokninkiniyim. ¹⁴ Mi iya Jisis siya nu bropairin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwo iir naki itimakiugiyin mi siir nhwoin wadie ha swoki okiyin mi siya ina dikaoraekaokiyin hinda tindain. Siya ti diminin Juda simiir ii komiia piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiir tirkin. ¹⁵ Mi siya hiriirin simakar yam Farisi kamim simiir kigamin. Mi sima kimidiniya siir srii siya simiir swoki boinmauuum, siya wadie paniin paniina nwokikin, tiki sibgu kigomokiyin.

Mi siya ina yowarkii boinin, kariir nhwonain inkam nwirin nu bropairin siya nitimakuu haiginiugikin mi kara op ha nani whausoknakiyin mi kara hinda tinda ina priikigomokiyin. ¹⁶ Mi Farisi simiir iikamim simiir nhirima boin ti inkamin Adi Komii siya bi nikropkikin. Niingaka. Dimusi rani, siya mii Juda simiir ii komiyya piu siisiya dimin taemin whir tir karamae nwowiya Sabat sair miriigin. Mi siya Moses siir siyu komii iir bi napkin. Mi nhirim sima boin mi siya uridyugiswo wi ti hiriinan dimin miyyik miyyik imiirar pi tirin? Mi sima, sima simarin isido whisa yinibir. Nhirim yim hiniina boin, Jisis siya inkam paii rani mi nhirim sima boin, siya inkam wadiekin.

¹⁷ Mi sima inkamin biyya nhwokwisae niki owin, siir sriigi, kira paniina naingwowi inkamin wadie kiriir nhwo iir nwowaiginiugiyin, ha? Mi siya simiirin hiniina boinki, siya profet inkamkin? ¹⁸ Mi Isrel simiir kigriraowiyim inkam komii komiyyim, sima ti inkam iir bi ninokninkinkim mi sima paniinsi yaingwo tibmii kiinsi hiniin, ti inkamin biyya nhwokwisae niki okin mi tariinanin siya ina sibgu kigimokiyin. Mi sima ti yayim siya boinim simiir bi naingwo tibmii kiingim. Sima wi siir yopii ad owiirar srii iski. ¹⁹ Mi sima sowiirwai srii, ana tiriiginin kowiirwai yinisimkin kowawaiyin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakikin siirin? Mi siya paniin paniina kigimokikin, tariinanin ti dimin taemin imiir kigomokiyin? ²⁰ Mi siir yopii ado sowawai boin simiirin, krira ina ninokninkino, tiriiginin kriirir yinisimkin yipikin krirawai naokainakiyin siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakikin. ²¹ Krirawaiyin ninokninkin tani siya paniina nanao kaowirirkikin, siya ti dimin taeminim simiir sibgu kigomokiyin. Krira ninokninkin tani, siirin nhinga namsi tir haiginiugikin

siya ti dimin taeminim simiir sibgu kigomokiyin. Kima siir srii. Siya inikamae bidiyar ywowin, pi siyar nwoki boinim. ²² Mi siir yopii ado sowa hiriinan yai asi boinko, sowa Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir iikamim simiir kigirkakiyim simiirsi nididgo. Inkam komii komiiyim biya sima hiniina boinkim, inkam nwirki ha boini, Jisis siya Kraiskin, yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginuuwam nitin. Mi sima sowiirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya wi sair hiriir kigninkin apninopkaigi rani. ²³ Mi siir yopii ado sowawaiyin bidiyar yinokninkino siirin. Mi sowawaiyin simiir boinki, siya inikamae bidiyar ywowin, kima siirar srii.

²⁴ Mi sima ina swoki ikiunain ti inkamin yipiki biya nhwokwisae niki owin siiram. Mi sima siirin ina boinim, kira Adi Komii siir hainanprapraski mi mipi yaimwowar boinki. Krima ina ninokninkinim tiki inkamin siya Adi Komii siir siyugi siyu iir sibgu ap rani. Kira hiniina dinokninkin warinkamin, yio inkam paii rani.

²⁵ Mi siya simiir boin, kara ninokninkin tani tiki inkamin siya wadieki piyamisi owin, iyie? Miiyik rani. Kara ti siirarar ninokninkini, biya kara nhwokwisae nwokin mi tariinanin kara iki digworaekwo whiekakim simiirin ina sibgu kigomokiyim. ²⁶ Mi sima siirin ina swoki sriiyim, siya kiriirin dimu dimin tirkikin? Mi siya kiriir nhwo iirin wadie panina nwowaiginiugigin? ²⁷ Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiir bidiyar iki boinmauwwin. Mi kima bi sibgu wakaekim. Mi kima pi idip idip wakaeyam dimuam swoki tiri? Mi kima siir wakaeyokna apam naingwowi, aniya? ²⁸ Mi ti siya boinkiya hiriinan sair mhoiiyan mi sima siirin yai miiyikni bi boinkikim, sima hiniina boinki mi ni kira tari siir yai aair mi wakaeyokna apam mi tiri. Nim krima niingaka. Nim krima Mosesni miiyim si wingikim sim

wakaeyokna apikim. ²⁹ Krīma Adi Komii siir mīiyim Mosesni boinim siya winam simiirarar ninokninkini. Mi wari inkam paeprikab hiriinanin krīma siir ninokninkin tani, siirin nhinga nikropkikin tiriirin. ³⁰ Mi ti inkamin siya simiir boin, ti diminin yio ini saika sa ywowin. Kīma ninokninkin tani siirin nhinga namisi ikropkikin. Siya nitkin mi kariir nhwoin wadie siya nwowaiginiugikin. ³¹ Krīma ti siirin ina ninokninkinin, Adi Komii siya ti hiriinan inkam biyeyim dimin taeminam siiram sriiyim simiir yai bi swoki wakaekin. Siya iki iikam mīiyik mīiyikim yipiki siir kwoin iirara napiyim, simiir yai imiirarar wakaekin. ³² Mi bidi bidinyarin iya Adi Komii siya nu iir nonkwokwokiyan mi ini tariinanar yadigniyin, krīma hiriinan bi swoki wakaemiminkim, inkam nwirin, inkamin nhwokwisae nwowiyin siir bi swoki whindiraerarkin, siya sibgu kigomokiyim iki dimin taeminim sim. ³³ Mi ti inkamin Adi Komii siya nikropki karamaekiswo siya wi ti hiriinan dimin mīiyikar pi tirin? Niingaka. ³⁴ Mi ti kamim sima siir boinki, kiriir yopiiya kiriir naokainakiya, saeya kiriirin siyiu biyeyan inkam naokainakikin. Mi tariinanin kira dimin taemin krīmiir niisiimauwam tiri, aniya? Mi ta sima boina hiriinan saiir mhoiiyan sima siir yikidu mi sima siirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir hirankar yikropki. Iriig.

Iikamim Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim yim ini iikamim nhwokwisae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim

³⁵ Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, sima siirin idowiiya hiriir nikrop apnikiyim mi siya kimidiniya siiram hansiram. Mi mhoiiya siya siir hansiryiskaiyan mi siya kimidiniya siir srii, kira inkamin Adi Komii siya nikropkiyan siir om hirankin, kira siiram in naingwo

tibmii kiiin? ³⁶ Mi ti inkamin ina yowarkii boinin Biiyan Inkam Komii, kira kariir boinmauu ti inkamin siya yipikin mi kara pi siir yai aiir niki wakaeyokna apim. ³⁷ Mi Jisis siya siirin hiniina boin, kira siir bidiyar iki kigin ti siyairgin ti kinaka boinaiyin. ³⁸ Mi ti inkamin siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii, kara ina naingwo tibmii kiiin kiraairgin inkamin Adi Komii siir om hiranin. Mi siya ogmwo ha waisii hiunanainamin mi siya kimidiniya siir inig iir hainan.

³⁹ Mi mhoyiya Jisis siya ina boinin, kara ti nu iirin minam nitkin iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiin mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kiiin karamae nwowim simiir hidam. Kara tiriirin minam nitkin iki iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim yipiki iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan nwowim simiir whinkinsis haiginiuwam nitkin. Mi sima wi siiram nwoki sibgu aingwo tibmii kiiinim. Kara minam nitkin iikamim yipiki ha naingwowim, sima Moses siir siyu komiiyin siir yai imiir bidi sibgu inokninkinim, iikamim sibgu kigomokiyim simiir hiriinan. Kara simiir niisiimauuwam nitkin. Tiriiginim, yipiki Adi siiram naingwo tibmii karamae nwowim iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan, sima nwowa saiir hiriinan. ⁴⁰ Mi Farisi kam nhirim yim saika hir warar ninkin okwokim mi sima bidi wakaekiyim dimin taeminim siya boinkiyim mi sima kimidiniya siir boin mi kira hiriyyar naingwownim krma iriipi hiriinan nhwokwisaekim ti iikamim simiir hiriinan, aniya? ⁴¹ Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ini ti iikamim nhwokwisae nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi ta hiriinan saiirsika, kimiirin wi Adi Komii siya boinwokiypnatkaigi rani. Mi wim kima iinokiiinokin hirii hiriyyar boininaekim, kimiir mhii kwoinim dimin whirki swoki kinyiskai rani.

Mi kima ina ninokninkinim Adi Komii siirgisiiir dimin taemin imiirin. Mi hiriinanki niuwi kimiirin Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigiyim wi digar nwowi. Mi kimiir dimin biyeyim wi haiyoprimdiyumiigi rani, sima wi hiriyyar nwokripkaii. Iriig.

10

Jisis siya iikam imiirin inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan kigriraokin

¹ Kara kimiirin yaimwovar boinkii, inkamin hira sibsib imiir hiuyokiyokaiiya saiirgisaiir ano iir napninopkainam karamae nwowi mi siya hinda kaina iiyami hir aiirin, yio ti hiriinam siyiun, yio ini inkamin digworaekwo tauaehaiyam namiyin ini siir hiriinan ywovin. ² Mi inkamin anoki ano iirar napninopkainamiyin, yio siya inkamki inkamin sibsib imiir kigriraowikin. ³ Mi inkamin ta hira saiir anowin napninopkainamiyin siir kigriraowiyin, siya pi ti inkam iir kigwini, siya siirin pa kigninkin apninopkaigi. Mi sibsibim pi siir yai aiir wakaе sibgii mi siya sibsibim simiir inigim irira irira pa dapkii mi siya simiirin pa whinapnaniyami idowiiya hiriir. ⁴ Mi siya siir sibsib imiirin pa nikiunaniyami mi simiir biyyin pi siyar nwonami. Mi ti sibsibim siir mhoiyya asi sidkaenamkin. Dimusi rani, simiirin siya nikiunaim mi sima siir yai aiir wakaesibgiyim mi sima ini siir mhoiyyar sidkaenamim. ⁵ Mi inkam nwikiswo, sima wi siir di wakaeyoknaei mi wi siir mhoiyya di mi ami. Niingaka. Sima wi siirsi pi yididin mi wa pi yidamin. Dimusi rani, sima inkamin yipiki simiir kigriraowiyin siir yainan wakaeki rani. ⁶ Jisis siya ti yayim Farisi kamim simiirin boiniyio yai ara boinkin. Mi sima simiir bi sibgu ninokninkinkim siya tiriiginim, yio siyar boinakin. Iriig.

Jisis siyairgin inkam kibiyin yipikin sibsib sibgu kigriraowiyin

⁷ Mi ti kamim sima ti dimin taeminim Jisis siya boinim simiir bi ninokninkinkim. Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwovar boinkii, karaigin sibsibim simiir anowin. Iikamim yipiki sibsibnan nwowi mi Adi Komii siiramin ha niti simiirin wi kara whinkinsiis haiginiuwi. ⁸ Iikamim yipiki biya kariiram niki itim Isrelmi iikamim sima kigriraowin, yim hiiyan iikam niki okim. Sima inokiiinokin sibsib imiir tauaehaiyamar nitikim. Mi sibsibim simiir yai imiir bi swoki wakae sibgim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir sibsibnan nwowim yim wi ti hiriinan inkamim simiiram kipi naingwo tibmii kiin. Niingaka. ⁹ Anowin karaigin. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiin yio ini sibsibin hira saiirgisaiir ano iir napninopkainaniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ta hiriinan saiirsika, siirin wi asi nanmaiwarkainaei. Mi mhoiyya siya idowiiya nami mi siya wraisu nae mi kii minim simiir kigi mi wi haini naei. ¹⁰ Mi yio hiiyan inkamin, yio dimin taemin imiir tauaehainaki aramar nitikin. Mi sibsib imiir nisomsom aokaogig mi digworaekwo imiir nonkwobumbuninkingig aramar niti. Mi ti kara nitin sima wi nao rani, sima wi omwai waiyayokiyokii siyiutin Adi Komii siya naingwowin siir.

¹¹ Kara ini inkam miyikin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kara wi minsi naowi, kariirgi kariir sibsibim simiir whinkinsiis haiginiuwam wadie sima sibgu owam. ¹² Mi ti miyan inkamin yipikin umir aramar miriiyin, yio inkamin sibsibgi sibsib kigriraowiyin si rani. Mi sima wi siir sibsib nwo rani. Mi siya niimauan wra biyeyin siir kigwini mi siya siirsi nididwini mi wa nidamnani. Mi niimauan wra biyeyin pi sibsib imiir ninkin aeyokiyoknami. Mipi siya simiir irni

yonkwo, iki nhirim yimba kakidamkii hinda tinda. ¹³ Mi ti inkamin ti hiriinan nidamamin, yio siir sibsib imiiram bi naingwowikin. Yio siya sibsib imiirin umiraramar kigriraowi. ¹⁴ Kara ini inkam kibiyin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan yowin. Kara ti iikamim kariir sibsibnan nwowim simiirin ina sibgu inokninkinim mi sima ina mi sibgu inokninkinim tiki iikamim yipiki kariir sibsibnan nwowim simiirin. Mi sima kariirin ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmii kiinim kariirim. ¹⁵ Kara mi kariir Ad ieya kriraniyin, krira krira ina sibgu ninan inokninkinao. Mi krira nwirni nwirniyamin ina ninan aingwokwowo. Mi krira ini nwiruar yowowskiyo. Mi ti hiriinan siyuin, kara ina ninokninkinin tiriirginim yipiki kariir sibsibnan nwowim mi sima kariirin ina mi inokninkinim. Kara mi kariir sibsib ima krima krima irni nwirniyamin ina ninan aingwokwonam. Mi kara wi hiriirnansi naowi simiir whinkinsis haiginiuwam. ¹⁶ Mi iki iikam nhirim kariir sibsib nwowim, yim sima kariir piugana Isrel simiir iikam tani. Kara simiirin wi tiki nhir imakar ninkin kigriraowi. Mi sima kariir yai aiir wakaei mi sima wi kariir siyu iirar napi. Mi mhoiia sima wi piugan kwiruar nwowi. Mi simiirin wi kanakanar kigirkaki.

¹⁷ Kariir Adin siya kariiramin ina naingwokwonanaeyin. Dimusi rani, kara iikam imiirsi naowam naingwokin. Mi kara wa swoki insiin idwowi mi wi omwaiyar swoki waiyai. ¹⁸ Kariirin wi inkam nwirki tir tani, kara naowamin. Niingaka. Kara kariir kwoin iirar nwowi. Ti dimin taeminim Adi Komii siyar boinkikim mi kara asi tiri simiirin. Kariirin siyar bidi boinki iskiyin naowamin mi kariirin wi siyar swoki kiwaki omwai kara swoki waiyayokiyokiyamin.

¹⁹ Mi Isrel simiir inkam komii komiyyim isido whisa

yiinikibir mi sima ta yai aiir yinkinyaeyo boin. Nhirim, yim sima dimin whir boin mi nhirim yim sima dimin whir mi boin. ²⁰ Mi iikam whiekak ima boin, siirin uridiyugi bidi ii okwokaiyin mi siir kwoinin siya kiyipiyaokii. Mi siya ti hiniin dimin taeminim sim asi priiwhaowae boini. Mi kima waraur dimusi nokwowi siir yai aiir wakaeyamin? ²¹ Mi nhirim sima boin, siir yayim siya boinin, siya iki inkamin uridyugakin siir hiriinan swoki boin tani. Niingaka. Uridiyu biyeyin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain pi hiriinan wadie di swoki ohaiginiuwu, iki dimin taeminim sim sibgu dikaoraekaokiyamin. Iriig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima Jisis siir nikwowaisiigim

²² Jisis siya ti diminim om komii Jerusalem hir boinkin, iya iikamim iripa sima haingiriyu owa saiir. Ta iya sima swoki aingwokiya kamim simiir digworaekwo biye imiir niinikinhiinhiin itkiigiigiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir hirankin mi saeya bidi swoki haiwaokiya Adi Komii siir inig iir hainanam. Mi ta iya ya naopii iiga. ²³ Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya Solomongi si miriyya saiir iuru aiir napririrkin. ²⁴ Mi iya siya hinar niki apriririn mi Isrel simiir inkam komii komiiyim ha nitim kimidiniya siir ini kaiyokaini mi sima ina sriiyim mi kira ti hiriinan yayim krimiirin iiyim wi pariga kinanankiuwi? Kira krimiirin hindara boinmauu kiin iski, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuam siya, iyie? Si rani? ²⁵ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiiir bidiyar iki boinmauuim mi kima kariir yai aiir bi naingwo tibmiigim. Ti dimin miyyik miyyikim ti kara tirim, kara kariir Adin siir kirie airar mirii, tiriiginim yim min niisiimauugim kara yipikin. ²⁶ Mi kima kariir yai imiirim bi naingwo tibmii kingim.

Dimusi rani, biyya kara kimiir bidiyar iki boɓnim, kima kariir sibsib rani. ²⁷ Kariir sibsibim sima kariir yai aiirin pa wakaɛi mi ankara simiirin irira irirain ina ninokninkinin. Mi sima pi kariir yai aiirar mi wakaeyoknaɛi. ²⁸ Mi simiirin kara wi hiriinansi whinkinsiis haiginiuwi. Mi sima wi inigak hiriyyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim mi sima wi nao rani. Mi kariir iikamim sibsibnanim, simiirin wi inkam nwirki kariir iinanki nispaɓii hainaki rani. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiin karamaɛ wi ha nwo rani. Niingaki, niingaka. ²⁹ Kariir Adin yipikin ti iikam imiir hauugiyin, siyairgin iki digworaekwo whiekakim simiir kougi kou nwowin. Mi iikamim yipiki siir siyu iir sibgu apim simiirin wi inkam nwirki swoki ispaɓii hai rani, siir iin ankin. Mi sima siirin hiriinansi nikwowaisiiyim wi digmin digmin nwo rani. ³⁰ Kara mi kariir Ad ieya krirani ini nwiruar yowowskiyo.

³¹ Mi ti yayim siya boinkiyim simiir mhoiyain mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, siiya ina yuhaiyim siir kaiyimik aowam. ³² Mi Jisis siya simiir sriigi. Kara tapairin dimin miyyik miyyik kasa bi tirkin, kimiir whwonkam idain ti dimin taeminim kariir Ad ieya nimbingiyim kara tiram. Mi kima siiya kariirin piki hiniin diminin simsi kaiyimikam tiri? ³³ Mi Isrel simiir kigriraowiyim sima siir boinki, krima siiya ti dimin kibikibiyim kira tirim simiirsi kaiyimikam tir tani. Niingaka. Krima kiiirin siiya pi dimusi kaiyimik rani, kira yai miyyiknan bi boinkin kira inkamaargin mi kira hiniin dimusi boinkin, kira ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin. ³⁴ Mi Jisis siya simiir yai akan hiniina yowarkii boin, Adi Komii siir yayi Ya Yokwo Komii sair hir nwowa hiniina boinka, iikamim sima hiniina boinkim, kara hiniina boinkin wim kima ini Adi Komii yowowin. ³⁵ Krima ina ninokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siir yayim Yokwo Komii sair

hir nwowim yim kaimwowaigim mi sima wi digmin digmin nwo rani, simiir kisinaim. Mi Adi Komii siya iikamim yipiki siya siiboboiniim siir yai aiir, yim sima ini Adi Komii siir hiriinan ywowim. ³⁶ Kariirin Adi Komii siyar nimbingiyin mi siya kariirin ina yikropkiyin nua tiriir mi kima kariirin hiriinan dimusi boinkim, kara dimin biyie boinmimauuwi. Dimusi rani, kara kimiirin pi hiniina boini, karaigin Adi Komii siir yinisimin. ³⁷ Mi kara diminim kariir Adin siya nimbingiyim kariir simiir tir kamae nwowi mi kima wi hiriinan sairsi nwowi ti yaimin diminim simiiram naingwo tibmii kiin karamaeyin. ³⁸ Mi kara siir mii aiir mirii mi inkam nwrki kariir yai aiirim naingwo tibmii kiin kamae nwowi mi kira wa ti aingwo tibmii kiin ti miyiyim ti kara tir imiiram. Mi kima wi hiriinan nwoki sibgu inomokninkinim Adi Komii siya mi kara krira ini iripar yinkiamasuwo. Mi krira ini nwuruwar ywowiskiyo. Mi kririir kwoino ini whuruwar ywoki iskiyin.

³⁹ Mi sima ina swoki kinankiuim siir nonkwoim mi siirin maeyau biyeya mii biyie miriia sair hir hiugripkiikaigam. Mi siya simiir haiburgigin mi ina yamin. ⁴⁰ Mi siya simiir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi siya ie Jordan siirar swoki iyapidnam mi siya kimidiniya maeyau biya Jonki si baptais haiginiua iikamim sim, sair hiriir yimbiam. Mi siya kimidiniya hir ini owou. ⁴¹ Mi iikam whiekakim ha nitim mi kimidiniya sima ini boini, Jon siya iikamim makiniiyim simiirin hiriinan dimin miyik bi tirkin ti inkamin siir hiriinan. Mi dimin taeminim ti inkamin siya boinmimauuwim krimiir yim kaimwowaigim. ⁴² Mi iikam whiekakim hir nwowim, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siyairgin Kraisin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin, iikam krimiir nauuni whinkinsiis haiginiuniam. Iriig.

11

Inkamin Lasaras nikiuwiyin, bidi yaonamin

¹ Inkam nwirin Lasaras nikiuwiyin siya om Betani hir nwowikin mi siya makiniigin. Ti om Betaniyin yio omin Maria mi saiir yaowae aeya Mata sowa nwowi ieya. ² [Ta wiga Maria nikiuwiya biya Biyan Inkam Komii siir iga kwis owiir naokina wain piuii miyik whakiyin si mi mhoiia saeya siir iga kwis owiirin, kimidiniya saiir kan airir swoki iyaoki. Mi ti saiir pomou ieya makiniyin.] ³ Mi siir yokmano yaiya ina boinkiyi Jisis siiram, Biyan Inkam Komii, kiriir nomiyauin kira naingwokwonanaeyin siya makinii. ⁴ Mi Jisis siya ta yai aiir wakaewinin mi siya ina boinkiyin, Lasaras siya ta ma hiriinana siya wi saiirsi nao rani. Niingaka. Mi ti hiriinan diminin siya nimbiamy mi ti iikamim wi siir inig iir hainanprapraskii mi sima kariir inig iirin wi warar mi hainanprapraskii, ti Adi Komii siir yinisimin.

⁵ Jisis siya Mata mi saiir nomousim aeya mi Lasaras siya sowiir pomouwin simiiram naingwokwonanaeikin. ⁶ Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, lasaras siya makinii mi siya bi niki amsaugin. Mi siya maeyaua siya nwowa hirarin iiyim kwisa swoki okiiyunam. ⁷ Mi ti ii kwiso ha digiyo mi siya kimidiniya kamim siir kigna miriiyim simiir boin. Humbae, nimbiswoki ami, Judia nu haimii hiriir. ⁸ Mi siir kigna miriiyim kamim sima siir boin, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira ti om iir namam swoki tirin, ti omin siir hiran kamim hir nwowiyin, sima siyani kiriir kaiyimik aowamar niki tirkim krime tir mi owi pi wadiyar mi owi, aniya? ⁹ Mi Jisis siya hiniina naingwokin siya paenankin mi siya simiir boinki, aniya igwira, ii aeya pirinkiyim mi ii aeya kakaugiyim, aoiim iur kwiskak rani, aniya? Mi inkamin nabie napriririyin, yio bi swoki akaiikin. Mi wi pa nopi? Dimusi rani, yio

siya nabieyar kigomok api. ¹⁰ Mi siya niyaka, napamwii mi siya ha nakaii mi wi pa nopi. Dimusi rani, siirin dimin whiki niuya haiginiu karamaeka. ¹¹ Mi ti hiriinan Jisis siya boinkiya sair mhoiyan, siya simiirin ina swoki boinkiyin, tariinanin Lasaras siya ini nhwo whinin mi kara hiriirin, pa nami, siir nini indguiuwamin mi siya pa nwoki insiin idwowin. ¹² Mi siir kigna miriyyim kamim sima siir yai akain ina swoki owarkii sriiyim, Biyan Inkam Komii mi siya nhwo whini mi mhoiyya siya wadie ha swoki owi mi krima wi tirar timi o, aniya? ¹³ Mi Jisis siya hiniina boinki, lasaras siya bidi yaonamin mi simiir kwoinin ha naingwokim siya nhwo whini. ¹⁴ Mi diminki diminin, Jisis siya simiirin ini haini boimauuniskiyin. Lasaras siya bidi yaonamin. ¹⁵ Mi kara maigimaiga asi nwowinkin, kara siya naonama kara saika hir bi nwokin. Dimusi rani, kima wi haini ninokninkini kariirin Adi Komii siya nikropkikin tiriirin, iya kara siir whinkinsiis haiginiuwi. Mi tapa krima pi siiram nami siir nini kigiuwam. ¹⁶ Mi inkamin Tumas nikiuwiyin, sima dapiyin siir inig whirin hiniingin. Itmwoyin, siya boin, kam nhirim Jisis siir kigna miriyyim simiir, humbae nimbi nami inkamin nowowarkaiyuwiyin saikar mi krima pi saikar nwoki aonamin. friig.

Jisis siya ha nitin, siya kimidiniya Lasaras siir yokman iso sowakar ini boini

¹⁷ Mi Jisis siya ha nitin mi siirin hiran kam ima boinwin, Lasaras siya naonama iyyim kwiiya yamki. Mi krima siirin ini siyano whirin siir ini wokaigigin. ¹⁸ Mi om Betaniyin, yio ini om komii Jerusalem siir kinginar kwowin 3 kiromita nanaigin. ¹⁹ Mi ikam whiekakim Isrel hiranin ina yitim om Betaniya tiriir, Mata mi Maria sowiir kignakiyam mi sowiir nini kinsiis haiginiuniyam. Dimusi rani, sowiir pomouwin Lasarasin bidi yaonamin.

²⁰ Mi Mata saeya hiriinan wakaewina, Jisis siya ini nitin mi saeya ha nama, siirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi Maria saeya ini omaka hirar ywokiya. ²¹ Mi Mata saeya Jisis siir boin, Biiyan Inkam Komii, kira biiya wakaewina saiirar nitkiswo mi tirar nini onikiswo mi kariir pomouwin, wi di yaowi. Niingaka. ²² Mi kara ina ninokninkinin, Adi Komii siya dimin taeminim kira sriii siiram, siya wa hauugii kiriirin. ²³ Mi Jisis siya saiir boinki, kiriir pomouwin siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. ²⁴ Mi saeya ina yowarkii boina, kara ina ninokninkina, iya dig nwokii, iya Adi Komii siya iikam imiir hidana, siya wi omwaiyar swoki waiyai. ²⁵ Mi Jisis siya saiir boinki, karairgin iikamim ieyanki ninsiin idwowyim mi omwai ha waiyayokiyokiiyim simiir bwamki bwamin. Mi iikamim omwai swoki waiyayokiyokiii, sima wi yaeya kwoin win haii. Mi yipiki kariir yai aiir wakaeyoknaim, sima wa naonami mi mhoiia sima wa swoki insiin idwowi ie hirankar. Mi sima wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. ²⁶ Mi yipiki omwaiyar niki waiyai mi siya kariiram in ha naingwo tibmii kiini, sima wi yaeya kwoin miyik haii mi sima wi omwai hiriyar waiyayokiyokiigiyami. Mi kira ti yai imiiram in ina naingwo tibmii kiina? ²⁷ Mi saeya ina yowarkii boina, ihi, Biiyan Inkam Komii, kara kiriir yai imiiram in ina naingwo tibmii kiina. Kara kiriiram in dimusi naingwo tibmii kiin tani, kara ina ninokninkina, kira Adi Komii siir yinisimkin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin ti nu iir nitam. Iriig.

Jisis siya inkam wiirin siirsi nougin

²⁸ Mi Mata saeya hiriinan boinkiya mi saeya ina swoki ama. Mi saeya kimidiniya saiir nomousima Maria saiiram yikiugi. Mi sowa sowa ha nwowo mi saeya saiir

boin, Biiyan Inkam Komiiyin siya ini nitin mi siya kariir boinkikin, kiriir nini boinmauuniyam hiniin, siya ini papi nwowin. Mi ta saeya boinkiya hiriinan, saiir mhoiiyain, saeya ina yama ti dimin iir tiram. ²⁹ Mi Maria saeya ti yai imiir wakae digiya mi saeya bi kimiminkika, ina iwitnam sasaua Jisis siir kigiua. ³⁰ [Jisis siya oma hiriir bi niki imbiyamkin, siya ini maeyauwa Mata saeya napyiskaiwina siir, ini hirar niki owin.] ³¹ Mi Isrel simiir iikamim Maria saika omaka hir nwowim saiir whinkinsiisim, sima hiriinan kigiyim saeya ninsiin iwitnaniyama mi sima bi kimiminkikim, ini saiir mhoiiyar yamim. Sima hiniina naingwokikim, saeya ieyin siir wokaigikin hiriir nami, hir nini ouwouwam.

³² Mi Maria saeya maeyaua Jisis siya nwowa hiriir nimbiyama mi saeya siir kiga mi saeya ini siir igmiigar ini akai huiua. Mi saeya siir inig iir ha hainana mi saeya ina boinkiya, Biiyan Inkam Komii, kira biiyar nitkiswo tiriirin mi kariir pomouwin wi di naowi. ³³ Mi Jisis siya saiir kigiyin, saeya noua mi iikamim saika nitim simiir mi kigiyim sima mi ouim mi Jisis siya hik prasae bi nwokin siir piua ini warar yinkin whiridgiyin. Mi siya maingimairga bi nwokin. ³⁴ Mi Jisis siya ina boinkiyin, kima siirin ini papi haingikaiyin? Mi sima siirin ina boinim, Biiyan Inkam Komii, kira unkini kigni. ³⁵ Mi Jisis siya ini hindara iyisrimsripugiyin. ³⁶ Mi siya ha nouwin mi Isrel simiir iikam ima boin, siir kaoki, siya siiramim, pranae pranae mi aingwokwowi. ³⁷ Mi kam nhirim sima boinki, biiya siya inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain, siya niki tirkiyin mi siya bi kigimokikin aniya, ihi mi siya ti inkamin Lasaras nikiuwiyin mi siya siirin wi naonamsi nikidu rani, aniya? triig.

Lasaras siirin Jisis siya hidninsiin idwokin mi siya ini

omwaiyar swoki waiyan

³⁸ Jisis siir kwoinin ini hindara wrieyimyokiyin mi siya ina yamin ieyin sima kikaigiyin siir, siiram. Mi ti siyanoin sima wokaigiyin siir, siir iiyin siiyani sima bidi warkintopokgigin. ³⁹ Jisis siya boinki, ti siiya in ti warnam. Mi ti inkamin naonamin siir yokmana Mata saeya wakae boinki, Biiyan Inkam Komii, siya kwokiyaeaya bi naokin, iiyim kwiiya yamki mi siya tariinanin pi nhami nhami whak rani. Kipi haiwaoki. ⁴⁰ Jisis siya sair boinki, kara kiriir boinkii, kira siir yai imiiram naingwo tibmii kiini, kira wa kigi Adi Komii siir kirie aiiirin, saeya tirkii. ⁴¹ Mi sima siiya ha warnama mi Jisis siya ha kigiyin mi ina boinkiyin, Adi, wadieka, kira bidi wakaeyim dimin taeminim kara kiriiram srii boinkiyim. ⁴² Kara ina ninokninkinin, kira inokiinokin kariir yai imiirar wakaeikin. Mi kara ti siirin pi dimusi boinki rani, ti iikamim ti tir nwowim, sima wa nwoki inokninkinim kariirin kira nikropkikin nua tiriirin. ⁴³ Mi ti diminin siya kwisboinkiyin Adi Komii siiram, siir mhoiiyan mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, Lasaras, kira tiriir idowiiya wapnanini. ⁴⁴ Mi ti inkamin yipiki niki aonamin ina yapnaniniyin idowiiya. Mi siir iga inim yuisni sima bidi whrinkiyim iya sima siir haingikaigiya. Mi yuisa siir whwonkam iir bidi yitimwaniugiya. Mi Jisis siya simiir boinki, wari yuisim siir nwowim haigi. Mipi siirarar kigninkinki. Iriig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima minam kitibmii boinam tirkim Jisis siir nisomaowam

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵ Mi iikam whiekakim, yipiki Maria saika namim, sima ti dimin iir kigiyim, Jisis siya tirkiyin, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siiram. ⁴⁶ Mi kam nhirim ha namim, kimidiniya sima ini boinmauuu Farisi kam imiirin ti

diminin Jisis siya tirin. ⁴⁷ Mi mhoiyya Farisi kamim mi prismi inkam komii komii ikim mi kaunsil inkam ikim, sima iripa ha haingiriyu owim mi ina boinim, krima wi paniin paniina tiri? Siya dimin komii kirie kirie kasa bi tirkin. ⁴⁸ Mi krima siirin ti hiriinan dimin iirar kigninkin tirkripkaii mi iikam whiekakim wi siiraramar nami. Mi iikam whiekakim sima siiraramar nami mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyim sima simiir kamim yaii niniyim simiir nikropkii mi ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin, wi sima nini iipirgiiini mi Isrel krimiir iikamim wi warar ninkin onkwobumbuninkingigi.

⁴⁹ Mi inkam nwirin Kaiafas nikiuwiyin, yipiki ti biewi iir nwowin prismi biigi Biian Inkam Komiiyin siya simiir boinki, kima, dimin sim whir swoki inokninkinmimin tani. Niingaka. ⁵⁰ Kima tari ta saiir ninokninkin tani, ti inkam nwiruwana siya siyar mi aowi, yio ini mi owin. Mi Isrel krimiir piugana saiir iikamim yim wi wara nao rani. ⁵¹ Siya ti diminin siir kwoin airgi bi priinaingwo boinkin. Niingaka. Siya ti biewiyan siir biigi biian prismi inkam komii nwokin. Mi yaiyim siya boinkiyim, siya profet inkamnan boinkikin, siya hiniina boinkikin, Jisis siya wi sipi naowi Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam. ⁵² Siya wi simiiram ara nao rani. Niingaka. Siya wi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yinisisimnan nwowim, iki hinda tinda nwowim, wi simiir ninkiamasuwar warar naowi. Mi sima iripar nahaingiriyu iuwi mi wi piugan komii kwiruwar nwokii. ⁵³ Mi taka iya mi mhoiyya iriipi hiriinan, Isrel simiir inkam komii komiiyim, wi Jisis siiram kininankiuwi siir nisomaowam. ⁵⁴ Mi ti hiriinan saiirsika, Jisis siya idowiiya nu haimeii Judia simiir iikamim simiir bopwonau paniinsi yapririrsi. Mi siya hir haiburgigin mi siya kimidiniya nu siiyin apa niingain siir hiriir yam, om komii whirin sima

dapiyɪn, Ifrem. Mi hirɪn siya siir kigna miriyyɪm kamim, simaka ini owou.

⁵⁵ Mi ii komiyya Isrel simiir iikamim ɪripa sima haŋgiriyyu owiya yaewou nae komiyya Pasova saiir nikwo aeiya ini kingiɪn nwowa. Mi biyya ta hiriinan yaewou nae komiyya pi saeya yɪmbiyam mi iki iikamim, simiir yapa yapa om hirar nwowim, sima pi om komii Jerusalem hiriirarar nami. Mi simiir dimin taeminim sima nin kin imiyyaeyanim Adi Komii siir pi prismi inkam imiir nini hauuwi. Mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima dimin whirki bi kimbugim. Moses siir siyyu komii siir yai aeya boinkiya saiir hiriinan. ⁵⁶ Mi iikam whiekakim ha nitim om komii Jerusalema hiriir mi sima kimidiniya Jisis siiram ini hansirni. Mi sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir omaka yainau hirirar namwo iuwim mi sima irni nwirniyyin sima, sima simar yinsrii ansriina, kima paniina naingwowi Jisis siirin? Krɪma hiniina naingwowi, siya wi nit rani, nae iikam krimaka nini aeniyam. ⁵⁷ Mi prismi inkam komii komiyyim mi Farisi inkam ikim sima iikam imiir boinki, yipiki Jisis siir kigi, siya ini papi nwowin mi sima wi simiir wini boinmauuni. Mi biyyan inkam komii komiyyim, wa nwoki amim siir nonkwowam. Iriig.

12

Maria saeya wain umir komii sainin Jisis siir iga kwis owiir naokinkikin

(Mt 26:6-13; Mt 14:3-9)

¹ Mi iyyim iriyyar kwira niki owim, iikamim ɪripa sima haŋgiriyyu owam, yaewou nae komiyya Pasova dapiya saiir nikwo aeyam mi Jisis siya ini om Betani hiriyyar swoki amin, omin, Lasaras siya nwowiyin siir, inkamin yipiki biyya Jisis siya hidninsiin idwown, ie hirankin, iyya siya naonama saiir mhoiyya. ² Mi sima nae ina diriraerarim

Jisis siya hirar naeyam. Mata sasar yinkin diriraerar kamim nae diriraerarim simakan. Mi inkamin Lasaras nikiuwiyin, yio nae Jisis saikar yidwo ae. ³ Mi mhoiyya wiga Maria nikiuwiya, Lasaras siir yokmana saeya wa yiukidin, piuii miyyik whakiyin, kimidiniya Jisis siir iga kwis owiir yaokinki mi ti wa hiriinanin siirin umir prasae bi sainikin. Mi mhoiyya saeya kimidiniya saiir kan aiirar swoki iyaonam. Mi ta siir piuiiya omaka ini warar yitnopkiya mi digworaekwo whiekakim ini wadiekinar whakiyim. ⁴ Mi Jisis siir kigna miriyyin inkam nwirin Judas Iskariot nikiuwiyin, inkamin yipiki mhoiyya wir Jisis siir napwouwi Isrelmi inkam komii komiyyim simiir in hauugi, siya boinki siirin. ⁵ Mi sima ti hiriinan wain piuii miyyik whakiyin siirin umir hai karamae dimusi nwokin? Mi sima siirin umirim pi 300 kina pi haiyim mi ti umirim wi iki iikam paeprikab nhirim sim pi hauwin. ⁶ Siya iki iikam paeprikabim simiiram bi naingwokin siya hiiyan inkam nwokin. Tipnairin umir Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima haigiyin siyar kigriraokin. Mi umirim siya tauaehaiyim, yim ini siya haigiprakaiyim. ⁷ Mi Jisis siya siir boinki, saiirarar kigninkinki. Ti diminin ti saeya niyopkiyin kariir, yio minam diriraerarkwokinka, mhoiyya iya sima kariir kikaigii ienau, saiiramka. Dimusi rani, kariir iya ini kingiin nwowa. ⁸ Mi iikam paeprikabim yim wi kimiir bopwo waraurar nwowi inokiiinokin. Mi ankara niingaka. Iigwirki niuwi, kara wi kimiir haiburgigi. Iriig.

Prismi biiyan inkamim Lasaras siir nisomaowam kitibmii boinkim

⁹ Mi Isrel simiir iikamim hiriinan wakaeyim, Jisis siya ini om Betani hir nwowin. Mi sima ina yamim hiriir siir kigam. Sima siir kigam bi namkim, sima Lasaras siir kigam namkim, yipikin Jisis siya swoki

hidninsiin idwowin ie hirankin. ¹⁰ Mi prismi Biyan Inkam Komii komiiyim, sima minam kinankiugim Lasaras Jisis sower nimprio isomaowim. ¹¹ Dimusi rani, dimin taeminim Jisis siya tirim mi iikam whiekakim sima Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir yayim, simiirin ini hindara ikworipukimaigikim. Mi sima ini siiraramar yinmiininkinamim. Iriig.

Jisis siya om komii Jerusalema hiriirin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹² Mi iigwir nugakin, iikam whiekakim ta yaewou nae komiia pasova nikiuwiya saiiram nitim, sima iripa ha nahaingiriyiuniyim mi simar wakaewin, Jisis siya wi sipi niti om komii Jerusalem tiriirin. ¹³ Mi sima sikwowim ha haiyim mi kimindiniya siyu iirar haiyikwokwowin. Mi mhoyiya sima ina kairwao boinkiyim, Adi Komii kira wadiekim. Kira ti inkamin siir inig iir hainanprapraski, yipiki ti tiriir nitin Adi Komii kiriir ogsop aiir nokwokairinam. Kira ti inkamin siir whinkinsiis haiginiu, Isrel krimiir iikamim simiir kigriraowim. ¹⁴ Mi Jisis siya donki ha haiyin mi siya ina yidwonamin siir idwo. Yokwo Komii saiir yai aeya boinkiya saiir hiriinan,

¹⁵ iikamim yipiki om komii Saion siir hir nwowiyim, yim kipi nidid! Tariinanin kiriir inkam komiiyin nu kigriraowiyin ini nitin, siya ini donki haomin siir idwo nidwonaniyin.

¹⁶ Mi kamim siir kigna miriiyim, sima bi ninokninkinkim sima ti hiriinan dimin tirim. Mi mhoyiya iya Jisis siya swoki iti, omwai siya waiyai mi siya ha nami Adi Komii siir om iir mi siya wi inig komiigak ha nwowi. Mi mhoyiya sima ina boinim, krima yayim Yokwo Komii saeya boinim

simiir ti swoki aingwowoknaki mi sima ti hiriinan diminin siir dimusi tiri.

¹⁷ Mi iikam whiekakim yipiki biya Jisis saika nwowim, iya Lasaras siya swoki insiin idwowa ie hirankin mi ti iikamim, sima ti dimin iir kigim mi kimidiniya sima haigiririr boinam ti diminin siya tirin. ¹⁸ Mi ti hiriinan siirsi bwaekiinaniyamkim iikam whiekakim Jisis siir kigwinamin. Sima bidi wakaewinim hiniin, Jisis siya ti hiniin dimin komiiyin si tirkin. ¹⁹ Mi Farisi simiir kamim, yai sima simar yomboin amboin, simiir kigi, diminim siya tirim kima kaiyaonaowidi kima wi dig nwo rani, iikam whiekakim ti nu iiranim, wi siiraramar ninkirionaei. Iriig.

Grik simiir iikam nhirim Jisis siir ini kignaki

²⁰ Mi iikam nhirim Grik simiir piugana sairim, sima om komii Jerusalem hiriir nitim, Isrel simiir iikam nhirim simaka yinkin it yaewou nae komiia Pasova sair nikwo aeyam. ²¹ Sima kimidiniya inkamin Pilip nikiuwiyin siiram yam siir nini kigiuwam. [Siya om Betsaida hirankin.] Sima boin, inkam Komii, krma minam naingwowi, Jisis siir kigim mi yai saika boinim. ²² Mi Pilip siya ha namim kimidiniya Endru siir ini boiniu mi mhoiia kimidiniya sowar yam, Jisis saika boinamin. ²³ Mi Jisis siya sowiir boinki, iya kingiin bidi yitkiya, kararin ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin, Adi Komii siya wi kariir hauwi, siir inig komiiyin mi siirin wi kara haii. ²⁴ Kara kimirin yaimwovar boinkii, twonidim nua nikiigiyam karamae nwowi mi hapaiirin nhisuwakar nwokii mi kira simiirin nu ha haingikaii mi mhoiia sima wi yin kasa budgi rani. Mi ti hiriinan siyiun kara naowi mi inkamim kariirin ha haingikaii mi mhoiia kara ha swoki insiin idwowa mi wi iikam kasa whinkinsiis haiginiu rani, kariiram naingwo tibmiyim. ²⁵ Mi yipiki simiir kwoin iirar

napi, sima wi sima simar swoki onkwobumbuninkinaei. Mi yipiki simiir kwoin imiirar nap karamae nwowi ti nu iirin mi sima Adi Komii siir kwoin iiraramar naingwo iskii, yim wi omwai hiriir waiyayokiyokiikaeyami. ²⁶ Mi iikamim yipiki kariiram naingwowim mi kariir mi aiir miriirim, yim wi maeyaua kara nwowa wi saiir warar mi owi. Mi kariir Adin, Adi Komii siya, simiirin wi inkamim inigakim wi simiir hiriinan nwo haiginiuwu. Mi sima wi inig komiigak dimusi nwo rani, sima kariir kigna apkim. Iriig.

Jisis siya naonama saiir boinkin

²⁷ Tariinanin kariir kwoinin miyik miyik nwo rani, kariir kwoinin ini warar yaowhriewhrieyuwun mi kara pi panina ti boin? Mi kara hiniina boini, adi, kara ti haiburgik ti diminin nimbiniyin kariir nisomaowam sirsir? Niingaka. Dimusi rani, kara ti nu iirin hiriinanamar nitkin. ²⁸ Adi Komii, kira kiriir inigin siir tirki, komii nwokiyamin. Mi Jisis siya ti hiriinan yai imiir boinkiyin mi yai kwira ninomor kouana ina kauwok boinkiya, kara kariir inigin, komii bidiyar iki okiyin mi tariinanin pi komiir swoki okii.

²⁹ Mi iikam whiekakim saika kingiin hir nokwowim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima boin, ninomorka. Mi iikam nhirim yim hiniina boin, paekwosimkin, Adi Komii siir inkamin siya boinkii siirin. ³⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, taka yaiya kariiram bi boinkika, kariir whinkinsiis haiginiuwam. Niingaka. Ya kimiiram boinkika, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. ³¹ Mi tariinanin taka iya nita, Adi Komii siya wi ti iikamim ti nu iir nwowim wi simiir dimin biyie biyeyim sima tirim wi simiirsi hidi. Mi tariinanin siya Setan siirin wi haini nikwowaisi-igii, yipikin dimin biyie biyeyim ti nuin siirim simiir

kigirkakiyin. ³² Mi mhoiia inkamim kariirin paeyin hiiniya nironinkinin saika ninkin irinugii mi simiir kwoinim wi kara kiyaii, kariiram naingwo tibmiiyim mi kariir mhoiia nitim. ³³ Jisis siya ti yai hiriinanin minam boinkin, iikamim simiir niisiimauuwam hinin, siya wi paniina namisi aonami. ³⁴ Mi mhoiia iikam whiekakim sima siir yai aka hinina yowarkii boin, Moses siir siyiu komiiyin krima napiyin, ti inkamin biya siya winkiyin Yokwo Komii aiir, yim hinina boinkikim inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin, iikamim omwai waiyayokiyokiiyanim simiir whinkinsis haiginiuwam. Mi kira hinin dimusi boinkin, inkamin Adi Komii siir om hiranin, siirin wi paeyin hiiniya nironinkinin saika ninkin irinugi mi siya wa naonami, ha? Yipiki siya ti inkamin Adi Komii siir omin siir hiranin? ³⁵ Mi Jisis siya simiir yai aka hinina yowarkii boin, bieyin wi ii priei whwoki rani, iikam kimiir waraurin. Kima iya bie ieya whwokii mi kima wi wadie haini nwokii. Mi niya wi ti siyiu iir higriniu rani. Mi kara kimiir haiburgigi mi kima wi inkamin, niyiyim niyiyim napiyin, siyiu iir sibgu kigomok ap karamae nwowiyin maeyaua siya namam tira saiir hiriir, ini siir hiriinan ywowin. ³⁶ Kima kariiram kigna ap mi kariiram daingwo tibmii kin, karaargin bienan whwoyaei iya kara ti nu iir nwowi. Mi mhoiia kima wi dimin miyikimiyik imiiram naingwo tibmii kiini. Iriig.

Isrel simiir iikam whiekakim sima Jisis siir yai imiiram bi naingwo tibmiiyim mi siir siyiu iir bi kigna apkim

³⁷ Mi ti iikamim sima dimin kirie komii komiiyim siya tirim, iikamim makiniyim simiir siya haiswonimniskiiyim simiirin bidiyar iki kigim mi sima siiram hinina bi naingwo tibmiiyim siya Mesaiakin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin. ³⁸ Sima siiram bi

naingwo tibmii kiingim ta yaiya profet Aisaiakin siya win boinkiya ya wi kaimwovar nwowi, siya hiniina boinkikin, Biyan Inkam Komii, wi nhinga naingwo tibmii kiini, ti krimiir yai imiiramim? Mi Biyan Inkam Komiiyin siir kirieya wi nhinir niisiimauwi? Inki inkam karamaeyar ywowskiyin.

³⁹ Mi ikamim sima wi siiram naingwo tibmii kiin tani mi wi siir mi kigna ap rani. Dimusi rani, biya yaiya Aisaia siya kaimwovar swoki winkiya yai kwira yokwoni, ya hiniina win boinkika, ⁴⁰ simiir kwoinim Adi Komii siya bidi kinkripim mi sima wi hindarar nanaingwoyimiyok iwi. Mi sima hirii hiriyar naingwo whriewhriei mi sima dimin taeminim wi sibgu naingwo omok rani. Mi sima sibgu naingwo omoki mi simiir nhwowim sibgu kigi mi sima wi haini naingwo tibmii kiini mi wi haini sibgu wakaeyokna api siiramim mi simiirin wi haini haiswonimniskii. Mi yim sima, wi dig nwo rani. ⁴¹ Aisaia profet inkamim siya ti hiriinan dimusi bi boinkikin, siya Jisis siir bidi kigin, siya siir inig komii iir haiyin mi siya hiriinansi boinourwokaigikin.

⁴² Mi tiki iyim inkam komii komiiyim Isrel simiirim, sima ini Jisis siiramar yamim. Sima Farisi inkamim simiirsi nididgim mi sima hiniin paniinsi boinsi, sima Jisis siiram naingwo tibmii. Mi sima hiriinan boini, sima siiram naingwo tibmii kiini mi simiirin wi Farisi inkam ima kiytkikinkii idowiya hiriirin, omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir hirankin. ⁴³ Mi simiir kwoin komiiyin ha naingwowi, ikam nhirim simiirin hiniina boinim, sima inkam wadiekim mi simiir inig imiir hainanprapraski. Mi sima Adi Komii siiramim komiiwao naingwo rani mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima inkam wadiekim. Mi simarin, yio ini niingaki, niingar ywowskiyim. Iriig.

Mi mhoiiyan iikamim simiirin wi Jisis sikisiyar hidi

⁴⁴ Mi Jisis siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, siya wi kariiraramar kipi naingwo tibmii kiin. Siya wi ti yipikin kariir nikropkiyin, nua tiriir wi siiram warar ti aingwo tibmii kiin. ⁴⁵ Mi ti iikamim yipiki kariir kigim mi sima yipiki kariir nikropkiyin ti nu iir siir warar timi kig. ⁴⁶ Kara ti nu iir nitin, kara ini bienan whwoyanan ywokiyan. Mi ta hiriinan sairsika mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini mi kariiram niti, siya wi biyie nwo rani, inkamin niibwomambwo nwowiyin siir hiriinan. ⁴⁷ Mi yipiki kariir yai imiir wakae karamae nwowi mi simiir mi wakaeyokna ap karamae mi owi mi kara siirin wi hid rani. Kara ti iikamim nu tir nwowim simiir hidam bi nitkin. Niingaka. Kara simiir whinkinsiis haiginiuam nitkin. ⁴⁸ Mi kimiir iikam nhirkim kariir nikwowaisii mi kariir yai imiir mi wakae karamae mi owi mi mhoiia inkam nwirin siirin wi siya hidi. Mi yayim biya kara boinmimauuim, siirin wi simiirar swoki hidi, iya Adi Komii siya iikam imiir hidi. ⁴⁹ Tiriiginim yim kaimwo dimusi bi nwokim, kara kariir kwoin ara bi diriraerarkin mi ha bi boinmimauugin. Niingaka. Adi Komiiyin, yipiki kariir nikropkiyin, kariirin siya boinkikin boinamin. Mi kara simiir asi boinourwokai haiginiugin. ⁵⁰ Kara ina ninokninkinin yayim siya boinkiyim, iikamim omwai sima waiyayokiyokiigiyamim siya tirkiyim. Mi ti dimin taeminim ti kara boinmimauuim, yim kariir Adin siya boinmimauugi ima kariir. Iriig.

13

Kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir igam siya hiisokim

¹ Mi ii komiyya wou nikwo aeiya Pasova, waka nikwo aei. Mi Jisis siya bidiyar yinokninkinkiyin siir iya siya naowana, ti nu iir haiburgigna siir Adiyin siiram swoki amim siir swoki kigiuwam ya bidi yimbiniya. Siya iinokiiinokin yipiki siir iikam nwowim, siir iikamim ti nu iir siya simiiramar naingwokwonanaeikin mi tariinanin siya wi simiir niisiimauuwi, siya pariiga naingwokwowi simiiramim.

² Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima nae ina yaeyim. Setan siya Judas siir kwoin iirin bidinanar kwirii idwokaigin, Saimon Iskariotni yinisimin wir Jisis siir napwouwin mi siirin iki inkam biyeyim sim iin hauugiyam.

³ Jisis siya bidiyar yinokninkinin, ti digworaekwowim siir Adin siir inarar nonkwokikin. Mi siya bidiyar mi inokninkinin hiniin, siya Adi Komii siir hiranki nitkin mi siya wi siir hiriyar swoki ami. ⁴ Mi mhoiyya Jisis siya ha ninsiin okwokiyin, ipiyya siya nidwokaiya maeyauwa nae sima nidwokai aeya saiir hirankin mi siya siir idan yuusa ina yiskiya. Mi siya siirin yuusa piu niyaowiya saiir kaihaiginiu. ⁵ Mi siya siirin yuusa piu niyaowiya ha kaiyaiginiuun mi mhoiyya siya opa kimidiniya two ira saiir yaomaigi. Mi siya, siir kigna miriyyin inkam nwirin siir iga kwis owiir hiisoki mi mhoiyya siya sowerin yuusa piu niyaowiya saiir yiyaoki. ⁶ Mi Jisis siya ha namin Saimon Pita siir hiisok haiginiuwam mi siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, kira kariir iga kwiso pi warar ninkin hiisokii?

⁷ Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, tariinanin kira ninokninkin tani, ti diminin kara tirkiyin mi mhoiyya kira wi haini ninokninkini. ⁸ Pita siya Jisis siir boinki, kira kariir iga owiir kipi hiisok. Niingaka. Mi Jisis siya ina boinkiyin mi kara kiriir iga kwis owiir hiisok karamae nwowi mi kira wi kariir kigna miriyyan inkam nwo rani.

⁹ Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kira kariir iga owiirara kipi hiisok, kira kariir ina mwo minim warar dinkin hiisoki. ¹⁰ Jisis siya boinki, inkamin kariiram naingwo tɔbmii kɔni, yio ini inkamin op whaugiyyin mi whauriyyinan ha nwokiiyyin, yio mhoiyya op whauam bi swoki naingwuwikin. Niingaka. Siya wi siir iga aiirarar hiisoki. Kima ombudarin ini whauriyinkinar nwo swowim inkamin op whauwiyyin mi whauriyyinan ha nwokiiyyin siir hiriinan. Nwuruwakin hiriinan nwo karamae nwowin. Yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin hiriinan tainakiyyinar nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹¹ Jisis siya bidinanar ninokninkinkin, yipiki wir siir napwouwi mi siirin inkam biyeyim sim in hauugi sima hainam. Siya kamim siir kigna miriyyim simiir boin, kimiir kwoinim ini inkamin op whaugiyyin mi whauriyyinan ha nwokiiyyin ini siir hiriinan ywowim. Mi inkam nwirin siir kwoinin yio miyyik rani, yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin, hiriinan tainakiyyinar nwowiyin, ini siir hiriinan ywowin.

¹² Mi mhoiyya Jisis siya simiir iga imiirim ha hiisok digiyim mi siya siir yuusa ha swoki iyyin mi siya ha swoki idwokaiyyin ipii aiir. Mi siya simiirin ina sriyyin, kima ina ninokninkinim, ti kara tirkiyyin hiriinan? Kara kimiirin pi hiniina boinkii, ¹³ wim kima kariirin hiniina boinikim, Biiyan Inkam Komii mi Inkam Nowomwarkaiyyuwiyin, yio ini ywowin kima kariirin hiriinan boinin yio. Dimusi rani, kararın, kara ini inig komiigak ywowin. ¹⁴ Kara kimiir Biiyan Inkam Komiigin mi kimiir Nowomwarkaiyyuwan Inkamkin mi kimiir igam kara bidi hiisokiyim. Mi kima ti diminin kara mi tirin wi siir hiriinanar timi tir. Mi kima kimiir nomiiyauwim simiir igam wi hiriinanar timi hiisok haiginu inkamin, inkam nwirni mi priimiriyyin umir hai karamae nwowiyin. ¹⁵ Kara ti diminin kimiirin minam

niisiimauugikin, kima wi ti kara tirim wi simiir hiriinanar tir. ¹⁶ Kara kimiirin yaimwower boinkii, inkamin whisarii mii priimiriyyin siya inkamin siir kigriraowiyin siir kou bi nwokin. Mi siya hiriinanam bi namkin iki digworaekwo whiekakim simiirin siir inigi wara nwowim. Niingaka. Inkamin iki inkam nwirni nikropkiyin siya siirin pa boinkii hiniin, ti inkamin yipiki siir nikropkiyin siya ini siir kou ywowin. ¹⁷ Mi tariinanin kima bidi yinokninkinkiyim ti diminim kara boinim mi kima ti dimin imiir sibgu api mi kima wi maigimaigra prasae nwo rani.

¹⁸ Mi kara kimiir hoimgakar boin tani. Niingaka. Kara bidi yinokninkinin yipiki kara nimbinim kariir iikam nwowi. Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, ti diminin wi sipi nimbiyami. Inkamin nae kara hauwi mi ti inkamin kariirin wi siya tirbuwi. ¹⁹ Mi ti diminim ti kara boinmimauuwim kimiir kara minsi boinmimauugin mhoyiya ti dimin ima nimbiyami mi kima wa nwoki inokninkin kinim, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin siya iikam whiekakim ti nuin siir tiranim simiir whinkinsiis haiginiuwankin. ²⁰ Kara kimiirin yaimwower boinkii, iikamim yipiki kara nikropkiyim simiir sibgu kigriraowi, yio kima ini kariir kigriraowan iikam ywowim. Mi yipiki kariir sibgu kigriraowi, yio ini Adi Komii siir boin maigimaigraanan ywowin, yipikin kariir nikropkiyin. triig.

*Jisis siirin Judas siya iyopmauugi sau omomin siir in
(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-33)*

²¹ Mi mhoyiya Jisis siya ti dimin imiir boin digiyin mi siir kwoinin hik prasae bi kinkin. Mi siya simiirin hiniin boinmauu wakae, kara kimiirin yaimwower boinkii, kimiir nwirin, kariirin wi wir siya napwouwi

mi kariirin wi iki kam biyieyim simiir iin nonkwokii sima nisomaowam. ²² Mi kamim siir kigna miriiyim sima, sima simar yinkao ankaona. Dimusi rani, sima bi ninokninkinkim siya yipikin. ²³ Mi kara inkamin Jisis siir kigna miriiyin siya naingwokwonanaeyin, an kara saika kingiinar kinmasu idwokin. ²⁴ Mi Saimon Pita siya kimidiniya kariir kinmauugi kira siir sriigi, kira siir sriigi hiniin, siya yipikin? ²⁵ Mi ta Pita siya sriigiya kariir saiir mhoiyan, kara ina yamasunamin Jisis siir kingiin mi ina yaki sriiyin, Biiyan Inkam Komii, wi nhinga tiri hiriinanin, ha? ²⁶ Mi Jisis siya kariirin hiniina boinki, kara pi ti bret iir haii mipi op hopmaigii mi pa hauugii mi ti inkamin siya kariir tiri hiriinan mi ta yaiya siya boinkiya saiir mhoiyan siya ti bretin ina hauugiyin Judas siir siya naeyam. ²⁷ Mi mhoiyya Judas siya ti bret iirin ha naeswokiyin mi Setan siya kimidiniya siir kwoin iir kiyaiigi mi Jisis siya siir boinki, diminin kira tiram naingwowyin, kira kipi kimimin, kira ha tirsaugi. ²⁸ Mi kamim nae hir nidwokai aeyim, sima ta yaiya Jisis siya boinkiya siir, sima saiir bi ninokninkinkikim, siya dimu nasi boinkikin. ²⁹ Mi krima kamim siir kigna miriiyim krima bidi yinokninkinim, krimiir umir tipnairin Judas siya nonkwowikin. Mi krimiir nhirim yim ha naingwokim siya siirin naeyam boinkii, nae sainakiyam ta yaewou nikwo aei ii komiyya saiir nikwo aeyam. Mi siya ha mi boinkii, iki iikam paeprikabim umir simiir tini hauuwu. Iriig.

Siyu winin siir yai aeya.

³⁰ Mi Judas siya bret iir nae swokiyin mi siya biri kimiminkikin ina yamsaugiyin idowiiya hiriir, ya niibwomambwo komii aeyairga. ³¹ Mi Judas siya namkiya idowiiya saiir mhoiyan mi Jisis siya ina boinkiyin, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitnin, kara wi

iníg komiigi komii ñiirar haii. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam simiirsika. Mi Adi Komii siya wi iriipi iníg komiigi komii ñiirar mi haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim kara tiri simiirsika. ³² Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin iikam imiirin dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim Adi Komii siirim simiir ñisiimauwi mi Adi Komii siya iriipi hiriinan iikam imiirin wi kariir kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim wi simiir mi ñisiimauwi. Mi Adi Komii siya ti siirin wi kimimin tani, siya wa tirsisaugi. Dimusi rani, siyairgin ti kariir dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyin simiir bwamkibwamin. Yim tiriiginim, yim ini siir hirirar nwowim. ³³ Ti kariir yinisisimim kara ti nu iirin kimaka wi ii priei nwo rani. Mi mhoiyya kima wi kariiram swoki hansirni. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, ti yayim biyya kara niki boinim Isrelmi inkam komii komiiyim sim hiniin, kima omin kara namanin wi siir wara nam tani. ³⁴ Mi kara kimiirin pi yaeya yaiwin swoki boinkii, siyiwin kima sibgu napanin kima irni nwirniyam nhami nhami kipi naingwokwo, ti siyiu hiriinanin kara naingwokwowyin kimiiram siir hiriinan. Mi kima irni nwirniyam wi hiriinanar timi inan aingwokwo. ³⁵ Mi kima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi iki iikamin hinda tinda nwowim sima kimiir kigi mi sima wi hiniina boini, kima Jisis kariir kigna miriiyan inkamkim. iriig.

Jisis siya Pita siir boinkin siya wi digiumii siir haim-riyugigi

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³⁶ Saimon Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biyyan Inkam Komii, kira wi pinda nami? Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, kira wi kariir mhoiyya nit rani, maeyauwa kara namana saiir hiriirin mi mhoiyya kira

wi haini niti kariir mhoiiyan. ³⁷ Pita siya siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii mi kara kiriir mhoiia tariinanar mi itin ini mi owin? Kara naowam asi naingwowi. Dimusi rani, kara kiriiram naingwo tibmii kiingin. ³⁸ Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, ana kira kanakar ninkin aowamar naingwowi. Dimusi rani, ni kira kariiram naingwo tibmii kiingin, aniya? Kara kiriirin yaimwovar boinkii, iumin niki ik karamaeyar niki owi mi kira idipidipin kariirin wi kwoima miisisei hiniinin, kira kariir bi ninokninkinkin. Iriig.

14

Jisis siyairgin siyiun Adi Komii siir hiriir namiyin

¹ Jisis siya ina swoki boinkiyin, kiriir kwoinin kwoin biyie biyie naingwowam mi hikak nwowam kipi kiwaki. Mi kira Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiikiini mi kira tariinanin wi kariiram warar timi aingwo tibmiikiin. ² Kariir Adin siir omaka maeyauim hiuyokiyokaiyim kasa rani. Hiriirin biyyin wi kara nami mi digworaekwowim wi bi kara nini diriraerarkwokini kimiiram. Kara kimiirin pi ti sim boinmauwuwi. Dimusi rani, ti digworaekwowim yim kaimwowaingim ina nwowim. ³ Mi mhoiia kara ti om iir diriraerar digigi mi kara wa swoki iti kimiir nikiunakiyam mi taka iya kima wi ti omin kara nwowin siir hirin wi haini nwowi. ⁴ Mi kima ina ninokninkinin siyiun kara namanin maeyaua kara nini owouwi. ⁵ Mi inkamin Tumas nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biiyan Inkam Komii, krima ninokninkin tani maeyaua kira namana. Mi krima wi paniina ninokninkini siyiun hiriir namanin? ⁶ Mi Jisis siya siir boinki, siyuananin ini karar ywowin mi inkamin Adi Komii siir kigi, inkamin yaimwokiayaimwovar boiniyin siyiun ini karar ywowin. Mi iikamim simiir whinkinsiisiyim

digworaekwowim iinokiinok kanaka waiyayokiyokiyam simiir siyuiin ini karar ywowin. Mi yipiki Adi Komii siiram nami mi sima wi kariiram warar timi it, yipiki simiir hiriinan ti siyiu iir mi apin. ⁷ Mi tariinanin kima kariir bidi yinokninkinkiyim mi kima kariir Adi Komii iirin wi warar mi inokninkini. Mi tariinanin kima siirin ina ninokninkinim mi ina mi kigim.

⁸ Mi inkam nwirin Filip nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biiyan Inkam Komii, Adi Komii siirin krimiir diisiimauu mi krimiir kwoinin wi ta hiriinan saiirsi nwoki wokmai haiginiuwim. ⁹ Jisis siya siir boinki, kara kima kwokiyae ya bi nwoyin mi tariinanin kima ina niki whaowae kripkaiyim. Filip kira kariirin ina ninokninkinin? Yipiki kariir kigin mi siya kariir Adin siirin warar bidi mi kigin. Mi kira kariiram in kariir Adin siirin kiriir niisiimauuam dimuam sriigin hiniin, kariir Adi Komiiyin siya paningin? ¹⁰ Filip kira ninokninkin tani, kariir Adi Komiiyin siya kanaka tir nwowin mi krira nwiruwar nwowo? Digworaekwowim kara niki boinmimauuwim kimiir, yim kariir yai rani. Adi Komiiyin yipiki ti kariir kwoin iir kwirii idwokaiyin siya siir kwoin iirarar napikin siir mii imiir miriiyam. ¹¹ Kima ti yaiyim kara boinmimauuwim simiiram daingwo tibmiikin kara mi kariir Ad ieya, krira ini nwiruwar ywowskiyo. Mi kima ti yaiyim simiiram naingwo tibmii karamae nwowi mi kima wi haini kigi, diminpai diminpaiyim kara tirim iikamim simiir whinkinsiis haiginiuam. Mi kima wi haini ninokninkinki ti siirin hiniin kara mi kariir Ad ieya, kriraniyin ini nwiruwar ywowskiyo. ¹² Kara kimiirin yaimwovar boinkii, iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiikinim mi digworaekwowim sima tiri, yim wi ti digworaekwowim kara tirim wi simiir haiburi. Dimin taeminim sima tiri, yim wi kara tirim wi simiir haiburi.

Dimusi rani, kara wi kariir Ad iiram swoki ami mi wi saika nini owouwi mi wi Adi Komii siir naeyiu iir nikropkii, simiir whinkinsiis haiginiuam. ¹³ Dimin taeminim kima Adi Komii siiram srii kariir inig komii iir mi kara simiirin wa hauugii kimiir. Mi iikamim wi ta hiriinan saiirsi hainan prapraskii Adi Komii siir inig iirin. Dimusi rani, yio karar tirikikin. ¹⁴ Mi kima diminamin kariir inig komii iir sriigii mi simiirin wi karar tirkii mi wa hauugii kimiir. Iriig.

Jisis siya ha boinkin, Adi Komii siir naeyiuin wi siya nikropkii simiiram

¹⁵ Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima yayim kara boinmimauuwim simiirin wa wakaeyokna api. ¹⁶ Kara wi kariir Adi Komiiyin siiram sriigii mi siya kimiirin wi yaeya hauugii, yipiki kimiiram niti, kimiir whinkinsiis haiginiuam mi siya kimaka wi hiriyyar nwokripkaigiyaim. ¹⁷ Siya Adi Komiiyin mi Adi Komii siir naeyiugin yipiki yaimwokiyaaimwo boiniyin iikam imiir mi siya simiir kwoin imiirin yaimwo imiirarar boinkikin. Siya wi iki iikamim nu tiranim simiir kwoinawu wokai rani. Dimusi rani, sima siir bi kigim mi siir bi mi inokninkinkim. Mi kima wi haini ninokninkini siirin. Dimusi rani, siya wi kimakar nwowi mi mhoiyya siya wi kimiir kwoinawu kwirii idwokaii.

¹⁸ Kara wi kimiir haiburgig rani mi kima wi kima kimar nwo rani, yinisimin yopii ad karamaeyin siir hiriinan. Kara wa swoki iti. ¹⁹ Iya kingiin bidi yitkiya mi ti iikamim ti nu iiranin sima wi kariir swoki kig rani mi wim kima kariirin wa kigi. Mhoiyya kima naowi mi kima wi omwaiyar swoki waiyai. Dimusi rani, kara wi kapi naowi mi kara wa swoki insiin idwowi. ²⁰ Mi mhoiyya kara swoki insiin idwowi omwai swoki waiyam mi kima wi haini ninokninkini ti siirin, kara mi kariir Ad ieya Adi

Komii krira wi nwiruar nwowi. Mi kima ta saiirin ina mi inokninkinin, kara mi kima krima ini nwiruar mi owim.

²¹ Mi yipiki kariir yai aiir ninokninkini mi simiir wakaeyokna api, sima kariiramar daingwokwo iski. Mi hiriinankiniuwi, kariir Adi Komiiyin siya wi simiiram mi aingwokwowi. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwokim. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi simiiram mi aingwokwowi. Mi simiirin wi hinina niisiimauwi kara ini simakar nwowin. ²² Mi inkamin Judas nikiuwiyin siya boinki, (yio tiriiginin yio Judas Iskariot si rani) Biyan Inkam Komii, kira, kirar niisiimauunaei krimiir, wi panina niisiimauwi mi iikamim ti nu iir nwowim ninokninkin karamae sima ywo, ha? ²³ Mi Jisis siya siir boinki, yipiki kariiram naingwo tibmiikiini mi kariir yai imiir wakaeyoknaei mi kariir Adin, Adi Komii siya wi siiram mi aingwokwowi mi siya mi kara krira wi ini hanin siir kwoin iir kwirii idwokaii. ²⁴ Mi yipiki kariiram naingwo tibmiikiin karamae nwowi mi yayim kara boinim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti yayim kara boinim, yim kariir kwoinairga bi priinaingwo boinkim, yim kariir Adin, Adi Komii siir hiranki nitkim yipiki kariir nikropkiyin ti nu iir nitam.

²⁵ Kara ini kimakar niki owin mi ti dimin taeminim kara kimiir asi boinimauwi. ²⁶ Mi whinkinsiisan inkamin Adi Komii siir naeyuin, yipiki mhoiya Adi Komii siya nikropkii kariir maeyau aiir nokwokairinaowidim kimiirin wi siya niisiimauwi dimin taemin whiekakim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi yayim biya kara niki boinim kimiir simiir swoki aingwowarkaiyamin. ²⁷ Mi kara kimiir haiburgigi mi kara kimiirin wi kwoin hiinsima nwowaiginiugigi. Mi ti kwoinin hiinsima nwowiyin kara kimiir hauwi, yio ti kwoinin hiinsima nwowiyin, iikamim ti nu iiranim sima hauwin yio siir hiriinan

tani. Yio ini siir kou ywowin mi yio ini sakisa ywowin. Kima wi kipi nidid mi wi kipi nidgin, ti diminin siya nimbiyami. Niingaka. ²⁸ Kima bidiyar wakaeyim kara boinim yayim hiniin, kara wi kapi niki amkii mi kara wa swoki iti kimiiram. Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima wi maigimainga nwokii, kara kariir Ad iiram nami. Dimusi rani, siya ini kariir kou ywowin mi kimiirin wi siyar whinkinsiisi dimin taeminim simiir tiramin. ²⁹ Ti diminim kara kimiir boinmauwim biya, yim ina niki owim bi niki imbiyamkim. Mi mhoiia sima nimbiyami mi kima wi haini ninokninkini mi wi haini naingwo tibmiikiini kariiramin hiniin kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. ³⁰ Kara kimaka pi hirihirii yai boin tani. Dimusi rani, inkam biyeyin Setan nikiuwiyin yipikin, iikamim ti nu iirar nwowirkakim simiir kigirkakiyin, siya ini nitin kariir nonkwonakiyam siya kariir kou bi nwokin. Niingaka. ³¹ Mi kara ha naingwowi iikamim ti nu iiranim sima hiniina daingwo, kara ini Adi Komii siiramar naingwokwowin. Mi ti hiriinan sairsika, kara wi hiriinan asi tiri iinokiinokin. Siya iinokiinokin kariir kariirar boinanaei. Mi kara wa kiwakii siiram, Setan siya nonkwonamim kariirin. Mi tariinanin kima dinsiingi, krima pi ta maeyau aiir haiburgigi mipi pi namkii. Iriig.

15

Jisis siya ha boinkin urid kibiyin iikam whinkinsiis haiginiuwiyin karaingin

¹ Jisis siya boin, uridgiuridin karaingin. Kariir Adin yio ini inkamin siir numiran urid iir kigiraowiyin ini siir hiriinan ywowin. ² Mi iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiikiini, yim ini kariir kwiyakwiyanan ywowim. Mi yipiki kariiram sibgu wakaeyokna ap karamae nwowi, yim

ini kwiyam waiwhwokaiyim nae bud karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim mi simiirin wi kariir Ad ieya kaibwaembwae itkiigi. Mi kwiya nae budiyim, yim wi kariir Ad ieya niyikii yaeya kwo swoki sainam. Mi biewi whirki niuwi sima wi nae kasakasa bud rani. ³ Wim kima wadie bidinanar nwokim. Dimusi rani, kariir yaiyim kara boinmimauuwim kimiir, yim ini kimiir kwoinaw waraurar nwokaiyim. ⁴ Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kara wi kimiir kwoinaw kwirii idwokaii. Mi kwiya uridbud iir nitinaku karamae nwowi, ya wi naesim whir swoki bud rani. Mi iikam kima kariiram naingwo tibmii karamae nwowi, kima wi mii miyyik sibgu mirii rani.

⁵ Kara ini uridnan ywowin mi wim kima ini kariir kwiyakwiyanan ywowim. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, kara wi inan siir kwoinaw kwirii idwokaii. Mi siya wi mii miyyik ailar mirii. Mi kima kwoin whiruwa kanaka nwo karamae nwowi mi kima wi mii miyyik swoki mirii mimin tani. ⁶ Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiin karamae nwowi, simiirin wi Adi Komii siya nhiinikriropkii, inkamin iki kwiya biyie biyeyim sim kainiyimnik itkiigigiyin nua bieki whwoswomswaeyim wi simiir hiriinan tiri. Mi mhoiyya ti hiriinan kwiyam ha haii mi wi paeya nitoudnankaigii mi yim wi hirar nwoki iusomswaekiyamim. ⁷ Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kariir kwoinin kimiir kwoinaw nwokaii mi kimiirin siya kiyaii, siir napam mi mhoiyya kima Adi Komii krimiir Wanin siiram sriii, diminin kima naingwowin siiram mi siya wi hiriinanar mi imbiyami, ti kima sriigiyim Adi Komii siiram. ⁸ Mi kima mii miyyik mirii mi iikamim sima wi kariir Adin Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii. Mi kima iikam imiirin wi hiniina nisiimauuwi, kima kariir kigna miriyan inkamkim mi kariiram naingwo tibmiigim.

⁹ Kara ini kimiiramar naingwokwonanaeyin Adi Komii siya mi aingwokwonanaeya kariiram saiir hiriinan. Mi kima kariiram kiwaki, kara kigriraoyokiyokiyam mi kara naingwokwowam kimiiram. ¹⁰ Mi kima kariiram naingwo tɔbmii kiini mi kima wi kariiram nwoki kiwakiyim kara kigriraoyokiyokiyam mi kara naingwokwonanaeyam kimiiram, ta kara mi wakaeyokna apa kariir Adin siir yai aiir, saiir hiriinan. Mi siya kariirin ta hiriinan saiirsiyar kigriraokin mi saiirsiyar naingwokwonanaekin. Mi an kara ta siya naingwoyimok naingwokwonanaeya ini saiir warar ninkin owin.

¹¹ Kara ti yayim kimiir boinmimauuwim, kara minsi boinkin, kara hininam naingwowi kariir maingimainga kimiir waraur dwo mi ta maingimainga wi kimiir kwoinaw waraur nwoki inkiniukikaiyim. ¹² Kara kimiir boinki, ti yayim kima wakaeyokna apanim, kima irni nwirnyam dinan aingwokwo, ta kara naingwokwowa kimiiram saiir hiriinan. ¹³ Inkam nwirki wi yaeya dimin komii whir swoki tir tani, ti iikamim siya naingwokwonanaeyim simiirin. Niingaka. Dimin komii ta siya naowi simiirsi wi sasar tiriskii. ¹⁴ Mi kima ti dimin taeminim kara boinmimauuwim simiir wakaeyokna api mi kima wi kariir nomiiyau nwowi. ¹⁵ Mi tariinanin kara kimiirin pi hinina boin tani, kima kariir mi priimiriyan inkamkim. Dimusi rani, iikamim ti hiriinan nwowim yim sima diminin simiir kigriraowiyin inkamin siya tiriiyim simiir bi ninokninkinikim. Niingaka. Mi ankara kimiirin pi hinina boini, wim kima kariir nomiiyaugim. Dimusi rani, yaimin diminin kariir Adin siya boinmimauuwim kariir, kara kimiir bidi boinmimauuwim. ¹⁶ Kima kariirgi kariir bi hiririugim mi kariir siyu iir bi napkim. Niingaka. An kara kimiir nimbingin kima kariir siyu iir napim mi mi miyik miriiyim. Mi ti diminin wi hiriyar nwoki

okripkaiyim. Mi kima ti dimin iir tiri mi Adi Komii siya kimiirin wa hauuwi diminin kima sriiyin siiram. Dimusi rani, wim kima kariir yai aiir wakaeyoknaeikim. ¹⁷ Mi ti hiriinanki niuwi mi kariir yaiya kimiirin pi hiniina boini, kima irni nwirniyamın nhami nhami kipi naingwokwo. Iriig.

Mi nuan iikamim sima wi iikamim Adi Komii siir siyiu iir napim wi simiir sau omom nwowi

¹⁸ Mi nuan iikamim sima wi kimiiram naingwo rani mi kima ta saiirin wi hiriyar daingwokwonanae, sima biya kariiram bi naingwokim. ¹⁹ Mi kima ti nu iirin hinda tindan dimin taemin tiri mi iikamim ti nu iiranim wi kimiiram naingwowi, wi simamar naingwonaeya wi saiir hiriinan naingwowi. Kimiirin kara bidi yimbiingiyim kariir siyiu iir napim. Mi wim kima ti nuin siir tiran tani mi iikamim ti nuin siir tiranim sima wi kimiiram naingwo rani. ²⁰ Kima yayim kara niki boinmimauuwim kimiir, simiiram ti swoki aingwowoknaki. Inkamin yipiki inkam nwirni miriyyin, yo siir biyan inkamin siir kou bi nwokin. Mi sima dimin biyie kariir mi tiri mi sima kimiirin wi hiriinan siyiu biyeyar mi tiri. Mi sima kariir yai aiir mi wakaeyoknakiswo mi sima kimiir yai imiirin wa pi wakaeyoknan. ²¹ Mi sima ti hiriinan siyiu biyeyin wi kimiir tiri. Dimusi rani, kima kariir siyiu iir napikim. Sima Adi Komiiyin yipiki kariir nikropkiyin tiriir sima siir siyiu iir nap rani. ²² Mi kara simiir boinmimauuwam nit kamaekiswo mi dimin miyyik tir kamaekiswo mi Adi Komii siir nikwowaisiigiswo, yo wi dimin komii di ywowi. Mi an kara simiirin dimin taeminim bidiyar iki boinmimauuwın. Mi kara dimin miyyik miyyik imiirar bidi mi tirin. Mi tariinanin sima Adi Komii siirin ini digiumii swoki haimriyugigim. Mi Adi Komii siya hiniina boinkikin, sima siyiu miyyiknan bi tirkim mi simiirin Adi

Komii siya nonkwobumbuninkini. ²³ Mi yipiki kariiram naingwo karamae nwowi mi io whwonkam kariir kaowi mi kariirim naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi yim tiriiginim sima, kariir Adin io whwonkam siir kaowiyim mi siiram naingwo tibmii kiin karamae nwoiyin ini hiriinan ywowim. ²⁴ Mi kara diminin biya inkamki tir karamae nwowin, siir tir nwowi mi sima Adi Komii siirin ha nikwowaisiigiswo, yio tiriigin sima wi dimin biye di tiri. Mi sima diminim kara tirim simiirin bidiyar kigin mi sima Adi Komii siirin ina swoki ikwowaisiyyim mi sima io whwonkam karar mi kariir Ad ieya, kimidiniya kriiriirni swoki anao. Mi tiriiginin wi dimin biye komiigi komii nwowi. ²⁵ Mi ti dimin hiriinanin ti sima tirin siya nimbiyami mi ti yayim Yokwo Komii hir nwowim sima kigna apiyim, yim wa nimbiyami ti kamim sima boinkiya saiir hiriinan. Ti yayim yim hiniina boinkikim, sima kariirin wi hinda whisarii io whwonkamar mi anaowi.

²⁶ Mi mhoiia yipiki iikam imiir whinkinsiisi, siya wi sipi niti. Siya Adi Komii siir naeyiugin, yipiki wi yaimwo ara boini. Siya wi Adi Komii siir omin siir hiranki niti. Mi siya wi Adi Komii siir haiburgigi mi siirin wi kara nikropkii iikam kimiiram mi kariir dimin taeminim wi siya ninomokninkin haiginiuwi. ²⁷ Wim kima iriipi hiriinan, kariirin mi kariir mii aka, saiirin wi yaimwovar mi boini. Dimusi rani, iya karar mirii bwakaina, kara kimiirar ninokninkin haiginiugin, kariir yaiya mi kariir miya iya kima kanaka nwowa. iriig.

16

¹ Jisis siya boin mi kara ti kariir yayim pi kimiir boini mi kima ta kariir yai aiirin wi kipi naingwo owouumimin mi wi iki dimin biyeyim simiiram kipi kigninkwonam.

² Mi sima kimiirin wi omaka yaimin dimin nidwokai

wakaeyi ya wi saiiir hiranki nhinikriropkii. Mi mhoiyya ii aeya nimbiamyi mi iikamim yim wi hiniina naingwowi, sima kimiir nisomaowi, sima Adi Komii siir whinkinsiisi. ³ Mi sima ti dimin hiriinanin kimiirin wi hiniina tiri. Dimusi rani, sima kariir Adin, Adi Komii siya mi kara, kririir bi ninokninkinko mi sima wi kririiram mi aingwo tibmii rani. ⁴ Mi ti diminim, ti kara boinimimauuwim kimiir mi mhoiyya ti dimin ima nimbiamyi mi sima ti dimin hiriinanin siya kimiir nimbiamyi mi kima wa nwoki aingwowaikagiyim ti diminim kara boinim simiir. Mi ti diminim yim wi Adi Komii siir naeyiu ieya tiri.

Adi Komii siir naeyiuin siir mii aeya.

⁵ Mi tariinanin kara pi kariir Adin, Adi Komii siir kigam nami, yipiki kariir nikropkiyin mi kara ha nitin. Mi kimiir nwrki kariiram hiniina bi swoki aingwokin mi hiniina bi swoki srigin, kira pinda nami? ⁶ Mi tariinanin kara kimiirin pi hiniina boinki. Kimiir kwoinim maigimairga nwo rani. ⁷ Mi kara kimiirin yaimwowa boinkii. Tiriiginin yio wi wadiyar nwowi. Mi kara nami kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, kara nam karamae nwowi mi ti inkamin kimiir whinkinsiis haiginiuwanin, siya wi niki it rani, kimaka nwowamin. Niingaka. Mi kara nami mi siirin wi kara nikropkii, kimiiram, kimaka nauuni oniyam. ⁸ Mi mhoiyya siya niti, iikamim ti nu iiranin wi siya nauuni iisiimauuni, ti dimin biyeyim sima tirim sima ninokninkin karamae nwowim simiirin. Mi sima ninokninkin tani, piki hiniin ikin wadiyin. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinan sairsiyar hidi. ⁹ Mi iikamim yipiki dimin biye tirim simiirin wi siya nisiimauuwi. Dimusi rani, sima kariiram bi naingwo tibmii kiingim. ¹⁰ Siya iikam imiirin wi diminim dimin whirki kimbu karamae nwowim simiirarar tiri. Dimusi rani, mhoiyya kara nami kariir Ad iiram mi kariir igsopa

wi siya nokwokairinanaowidi. Mi kima kariirin wi kig karamae hiriinan saiirsi nwowi. ¹¹ Mi iikam imiirin wi siya niisiimauwi hiniinin, iikamim ti nuin siir tiranim yipiki siyu biyeyim sim napim, simiirin wi Adi Komii siya hidi. Dimusi rani, Adi Komii siya ti inkamin Setan nikiuwiyin yipiki ti nu iir kigriraowiyin siirin wi warar ninkin hidi.

¹² Kara dimin kasa naingwo rani, kimiir boinamin. Mi kara simiirin pi kimiir boin tani. Dimusi rani, tariinanin sima simiir ninokninkin tani. ¹³ Mi mhoiia Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiun yipiki yaimwo boiniyin siya niti mi wi siya niisiimauwi, dimin wadie wadeyim mi dimin kiingi kinim. Siya yayim wi siir kwoin airgi naingwo boin tani. Niingaka. Yayim siyar wakaeyim, siya wi simiirgi simiirar boinimauwi kimiirin ti diminim mhoiia nimbiniyanim. ¹⁴ Siya wi kariir inig iir hainanprapasi. Dimusi rani, ti dimin taeminim ti kara boinimauuwim, siya wi simiir haii mi wi simiirar swoki hiurworwokai haiginiuwi kimiir kwoin imiirin. ¹⁵ Digworaekwowim kariir Adin, Adi Komii siirim yim kariirgin. Mi kara hiriinan asi boini, Adi Komii siir naeyiun kariir yayim wi siya hainaowidi mi wi siya boinimauwi kimiirin, kimiir kwoinai haigi okaiyam. Iriig.

Tariinanin kima ini maigimaigra karamae niki owim mi mhoiia kima wa maigimaigraei

¹⁶ Fi priei rani, kima kariir kig karamae niki oki. Mi mhoiia iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kwakigwini. ¹⁷ Mi kam nhirim siir kigna miriiyim sima, sima simar yinsrii ansriina, ta yayia saiir yaimwokiayimwowa ta siya boinkiya ya paniinga? Siya hiniina boinkin, mhoiia kima wi kariir kig rani. Mi mhoiia kima kariirin wa swoki kigwini. Mi siya ti siir warar mi boin, kara kariir Adin siiram nami mi siya hiriinan dimusi

boinkin? ¹⁸ Mi sima diriiyar boinki, ti siya boinkiyin siya dimu kwaboinkikin, siya ii priei bi kwaboinkikin? Krima ta yai aiir bi swoki inokninkikim. ¹⁹ Jisis siya bidi yinokninkiyin kwoinin sima naingwowin siir sriiyam ti dimin iiram. Mi siya simiir boinki, kima, kima kima minam ninsrii ansriigin, ti diminin kara boinkiyin hiniin, mhoiyya ii priei rani, kima kariir kig karamae nwowi. Mi mhoiyya iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kigwini. Ana kima ti dimin iiram sriigin? ²⁰ Kara kimiirin yaimwovar boinkii, mhoiyya kima wi kariiram nougii mi kima wi nouuboboin prasae kinki rani mi kima wi maingimairga nwo rani. Mi iikamim nuanim, sima wi maingimairga prasae kinki rani. Mi kima wi maingimairga nwoki rani mi mhoiyya kima wi maingimairga haini nwowi. ²¹ Mi wiga yinisim naokainam tiriyim, saeya ina ninokninkina iya yinisim ieya kaknanaokaiyana. Kariir iya ini kingiin nita. Mi saeya pi kimpipisu prasae swoki kin tani mi saeya pi maingimairga nwo rani, ti siiram. Mi mhoiyya saeya pi yinisim iir yaokainaki mi saeya pi ta kimpipisu aiir swoki aingwoki rani. Niingaka. Saeya maingimairga dimusi nwo rani, saeya yinisim iirin bidi yaokainakiyin. ²² Tariinanin kima maingimairga nwo rani. Dimusi rani, kara wi kapi naowi. Mi mhoiyya kara swoki insiin idwowi, kara wi omwaiyar swoki waiyai. Mi kara wi kimiir swoki kigi mi kima wi maingimairga prasae nwo rani. Ta maingimairga kimiir kwoinawar waraur nwokaiya saiirin wi inkam nwirki niniskii hai rani. Niingaka.

²³ Mi mhoiyya ta iya saeya nimbini, kima wi diminam kariiram srii rani. Kara kimiirin yaimwovar boinkii, kima Adi Komii siiram dimanam sriii, siya kimiirin wa hauugii. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. ²⁴ Mi biyya mi tariinanin iriipi hiriinan, kima Adi Komii siiram dimanam kariir inig komii iir bi srii boinkikin.

Niingaka. Mi kima siiramin diminam sriigii mi kima wa haiwini. Mi siya kimiirin wi mairgimairga komiiyar nwokii. Iriig.

Jisis siya nuan dimin biyie biyeyim bidi ikwowaisi-igigim

²⁵ Kara kimiirin boiniyo yai boini mi mhoiia ta ii aeya nimbini mi kara ti diminim simiir yaimwokiyaimwowim wi boinmimauu rani. Niingaka. Kara kimiirin wi yaimwo imiirarar boini, Adi Komii siirin. Mi mhoiia kima siir ninokninkini, kima wi wadie nwoki owim. ²⁶ Mi mhoiia ta ii aeya nimbiam, kima Adi Komii siiramin wi kariir inig komiiyin siir inig iir kwisboinki. Mi kara siiramin dimin taeminamin wi kimiiram srii rani. Niingaka. ²⁷ Dimusi rani, krimiir Adi Komii krimiir Wanin, siyarin ini kimiiramar naingwokwokripkaiyin. Mi siya diminin kima sriigii siiram, siya wa wakaei. Siya kimiiramin ina naingwokwowin. Dimusi rani, kima kariiram naingwokwowim. Mi kima wi haini ninokninkini, kara Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi nua tiriirin ha nitkin. ²⁸ Biya kara Adi Komii siir haiburgigin mi kara ti nu iirin ha nitkin. Mi tariinanin kara ti nu iir haiburgigi mi kara wi hiriyar swoki ami Adi Komii siir kigam.

²⁹ Mi kamim siir kigna miriyim sima siir boin, yayim tariinan kira boiniyim kira nimprio boin tani, ini hindara haknowidninkiniyim. Kira boiniyo yai boin tani. ³⁰ Mi tariinanin krma ini haini yinokninkiniyim, dimin taemin whiekakim kira simiirin ina ninomokninkin digin mi krma pi kariir sriyam swoki min tani. Niingaka. Diminin kira boini yim kaimwowaigim. Krma hiriyar ninokninkini, kira Adi Komii siir haiburgigin mi ha nitkin ti nu iir nauuni oniyam. Dimusi rani, wara yayim kira boiniyim krimiir, yim bwamkibwamim simiirar

nanaakninkii haiginiuwi. ³¹ Jisis siya boinki, tariinanin, kima ini hiriyar naingwo tibmii kiiinim, kara Adi Komii siir haiburgigin mi tiriirin ha nitkin, aniya? ³² Iiya bidi yimbiniya. Niingaka. Sima bidi yitim. Mi iikamim kimiirin wi yapa yapa sima nwowaiginiugii mi kima wi hinda tinda ninoopami. Mi an kara ti inkam nwiruwani an wi kanakanar nwoki kara wi kanakana nwoki rani. Niingaka. Adi Komii siya wi kanakar nwowi. ³³ Kara ti diminin kimiir bidiyar iki boinmauwun, kima kanaka nitanakiukripkaii mi kima mhii hiinsima nwowi. Mi ti nuan iikamim dimin biyie kimiir tirhaiginiuwi, kima wi kipi krii, wi sibgu dokworinu. An kara ti siyu bibiyeyim ti nuan iikamim sima tirkiyamiyim simiirin bidi yokworipukimaigigim. Iriig.

17

Jisis siya Adi Komii siiramn minam sriigin siir kigna miriiyim kamim simiir whinkinsis haiginiuwim

¹ Mi ti dimin taeminim Jisis siya boinkiyim simiir mhoiiyan, siya koua ha ninansiina kaokiyin mi siya ina boinkiyin, Adi, kariir iya bidi yimbiniya. Kira kariir inig iir hainanki ti dimin taeminim wi kira tiri kariir simiirsi. Mi ti hiriinan siyuin kara, kiriir yinisimin wi kiriir inig iir nwoki hainankiyim. ² Dimusi rani, kira kariirin inig komii bidi hauugiyin, kira hiniina boinkikin, yo ini ywown. Mi kara wi ti nuan iikamim simiir nwoki hauuwim, yipiki kira hauugiyim kariir. Mi simiirin wi yaeya inig win kara hauu haiginiuwi mi sima wi wadie hiriyar nwoki oyokiyokikaeyamim. ³ Iikamim kiriirin ina ninokninkinim, Adi Komii nwirki nwiruwani kinakainargin. Mi kira mi Jisis Kraisi kara inkamin kira nikropkiyin, kara hiriinanam nitkin sima kriiriir ninokninkinim mi kriiriir siyu iir nwoki apim. Mi

hiriinanki niuwi, iikamim yipiki ti digworaekwo imiiram naingwo tibmii kiinim yim wi wadie hiriyar nwoki oyokiyokikaeyamim. ⁴ Mi iikam imiirin kiriir inig komii iirin kara bidi yisiimauuwim ti nu iiranim. Kara dimin taeminim kira nimbingiyim kariir kara tiram, yim bidi digiyim. ⁵ Adi, kira ti inig komiiyin biya nu iir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, iya kara kinakar niki owa mi ha haiyin mi kira siirin kariirar swoki hauugi.

⁶ Kara ti iikamim yipiki kira hauugiyim kariir, ti nu iiranim simiir nanaakninkii haiginiuwam tiri mi simiir boinmauwam tiri hinin, kira paniingin. Sima kiriir iikamkim mi kira simiirin kariir bidi hauugiyim mi sima ini kiriir yai imiirar wakaeyokna apim. ⁷ Mi tariinanin sima bidi yinokninkinkiyim dimin taeminim kara tirim simiirin, biya kira hauugiyim kariir, kara tiram. ⁸ Kara yayim biya kira boinim kariir simiir bidi boinimauuwim mi sima, simiiram ina naingwo tibmii kiinim. Mi sima ina ninokninkinim kiriirin, kariirin karar nikropkikin mi kara kiriir om waraurankar niunainikin tiriirin.

⁹ Kara kiriirin minam sriigii ti kamim ti tir nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Kara kiriirin minam bi sriigikin, iikamim yipiki ti nuan dimin taeminim sim napiyim simiir whinkinsiisim. Niingaka. Kara kiriiram in minam sriigikin iikamim yipiki kira hauugiyim kariir simiir whinkinsiis haiginiuwim. Dimusi rani, sima kiriir iikamkim. ¹⁰ Dimin taeminim kara nonkwowim yim kiriirgim. Mi tiriiginim kira nonkwowim yim kariirgim. Iikamim wi kariir inig komii iir nwoki hainanim. Dimusi rani, tiki iikamim ti tir nwowim simiirsika. ¹¹ Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriir kigamin. Mi mhoiya kara wi ti nu iir nwo rani mi yim sima wi tirar nwowi. Adi Komii, kira wadiekin simiirin kira kigrirao, kiriir kirie

komii aeya. Ta kirieya biiya kira hauugiya kariir. Mi ti iikamim ti tir nwowim sima wi iripa kinaka ta kirie aiirsi nwowi. Kiriir hiriinan, ta iripa krira mi owiya saiir hiriinan. ¹² Mi iya kara simakar nwowa, simiirin karar kigriraokim, kiriir inigin siir kirieni. Mi yim sima ini wadie kinar nwowim, nwirki nwiruwairgin, yipikin wi sasar nonkwobumbuninkini. Mi ti kiriir yayim Yokwo Komii hir nwowim biiya, biiyan kamim sima winkiyim, wi hiriinanar mi imbiyami. ¹³ Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriiram. Mi ti yayim ti kara boinim kara ti nu iir nwowin mi sima bidi wakaekiyim ti yayim kara boinkiyim kiriir. Mi kariir maigimaigra wi simiir kwoinawu nwoki owim. ¹⁴ Kara simiirin yayim kira boinmimauugiyim kariir simiir boinmimauugin. Nuan iikamim sima wi io whwonkam simiir nanaowi. Dimusi rani, ti iikamim sima nuan digworaekwowim simiir nap rani, kariir hiriinan, ti simiir nap karamae kara mi owa saiir hiriinan. ¹⁵ Kara kiriirin minam bi sriigin simiir nikiunam, ti nuin siir tirankin. Niingaka. Kara kiriiram in minam sriigikin, simiir kigriraowim. Mi ti inkam biyieyin Setan nikiuwiyin, simiirin wi nonkwobumbuninkin tani. ¹⁶ Sima ti dimin taeminim ti inkamin siya boiniyim simiir bi wakaeyokna apikim. Ta wakaeyokna ap karamae kara mi owiya simiir saiir hiriinan. ¹⁷ Kira ti kam imiir dimbingi kiriir inkam nwowam ta kiriir yaimwowa kara boinmimauuwa simiir saiirsi. Kiriir yayim yim yaimwowaigim. ¹⁸ Kara bidi yikropkiyim simiirin iki iikamim nuanim simiiram kariir mii aiir miriyam. Ta biiya kira nikropkiya kariir mi kara ha nitin nuan iikamim simiiram kiriir mii aiir miriyam saiir hiriinan. ¹⁹ Kara, kanakanar hauunakin kariir piu aiirin pi naonamim kiriiram. Mi ti iikamim kira nimbinim sima wi kiriir siyiu iir nwoki apim, ta kiriir yai kibiya kara boinmimauuwa simiir,

saiirsi.

²⁰ Kara ti kamim ti tir nwowim simiiraram kwisboinki rani, kara kiriiramın ti iikamim yipiki kiriir yai air wakaei mi sima kariiramın wi haniingi naingwo tibmii kiingikiini. ²¹ Adi, kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima nwiruwar dwowiski, ti kira mi kara krira mi owiya nwiruwa saiir hiriinan. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima kririiraramar wakaeyokna ap iski. Mi ti iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinim, kariirin kira nikropkikin tiriirin. ²² Kara kariir kirieya mi kariir dimin kirie komiiyin biya kira hauugiyin kariir, kara simiir bidi hauugiyin mi sima wi nwiruwa asi nwowi, ta nwirua krira mi owiya saiir hiriinan. ²³ Kara wi simiir kwoin iir kwirii idwokaii, ta kira mi kwirii idwokaiya kariir kwoin iir saiir hiriinan. Mi sima wi nwiruwar nwoki owim mi iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinkiyim hiniin, kariirin kira nikropkikin ti nu iir nitamin. Mi kira simiiramın wa timi aingwokwonanae ta kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan.

²⁴ Adi, kira ti kamim kariir bidi hauugiyim mi sima ini kariir ywowim. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima wi kanakar wini oni, omin mhoiia kara nwowanin siirin mi sima kariir dimin komiiyin paenan niuyaeiyin wi siir nwoki kigim. Dimusi rani, kira kariiram naingwokwonanaeikin iya kira ti nu iir nonkwokwowa mi kira ti dimin komiiyin paenan niuyaeiyin kariirin hiriinansi hauugin. ²⁵ Adi, kira dimin whirki bi kimbugin. Iikamim nuanim sima kiriir ninokninkin tani mi sima kiriir siyu iir mi sibgu ap rani. Niingaka. Ini kanakanar ywowiskiyin mi ti kamim ti tir nwowim yim sima ina ninokninkinim, kariirin kirar nikropkikin tiriirin mi ha nitkin. ²⁶ Kara simiirin, kiriir bidiyar iki boinin mi kara simiirin pa swoki boinmauwi hiniinin, kira wi simiiram

daingwokwonanae, kira naingwokwonanaeiya kariiram saiiir hiriinan. Mi kara wi simiir kwoin imiir nwoki kwirii idwokaiyim. friig.

18

*Jisis siirin Judas siya hauugin sau omomim simiir iin.
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)*

¹ Mi mhoiia Jisis siya Adi Komii siiram ha kwisboin digiyin mi mhoiia siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ta maeyau aiir haiburgigin mi sima ha namim mi kimidiniya ieisim whirin Kidron nikiuwiyin siir iyapidnam. Ya tariigina ya numir aeya, hir nwowa. Mi Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim sima hir ini idwowiu. ² Mi inkamin Judas nikiuwiyin wir Jisisni napwouin, siya ta numir aiir bidi yinokninkinin. Dimusi rani, Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima iinokiinokin iripa hir haingiriyiu owikim. ³ Mi mhoiia Judas siya kam nhirim yaii niniiyim mi kam nhirim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiiir kigriraowiyim yipiki prismi biiyan inkam nwowim mi Farisi kam ikim, siya simiir yikropki hiriir namamin. Mi Judas saikan sima simar yam ta numira saiiir hiriirin. Mi sima sau, irim hipig minim warar yinkin hainam mi sikwo paeyim warar mi inkin bigna apnam. ⁴ Jisis siya ti dimin taeminim iikam ima tiranim siir, siya bidiyar yinokninkinin. Mi siya simiir kingiingikingiin ha nitin mi ina ini sriniyin, kima nhiniiram kigi? ⁵ Mi sima siir boin, krima Jisisin om Nasaretanin siiram nitkim siir nonkwonamam. Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, karaigin Jisisin.

Mi inkamin Judas nikiuwiyin, yipiki wir Jisis siir napwouin, yio ini simaka hirar ninkin okwowin. ⁶ Mi Jisis siya ha boinkiyin hiniin, karaigin Jisisin. Mi ti kamim hir nwowim, sima siir kigim mi sima ha swoki kriinamim

mi ina yakaigainamim nua. ⁷ Jisis siya simiirin ina swoki sriigiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hiniin, kima nhiniiram kigi? Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, krɪma Jisisin om Nasaretanin siir nokwonamam nitkim. ⁸ Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hiniin, karaigin Jisisin. Mi kima kariir nonkwonamam niti mi kima ti kariir kamim simiirin pi hindara kigninkin amki. ⁹ Mi siya ti diminim ha boinkiyim mi ti yayim biya siya boinim, wi simiir hiriinanar mi imbiyami. Biya siya hiniina boinkin, adi, iikamim yipiki kira hauugiyim kariir, kara simiirin wi nwrni nonkwo iuguski rani. Niingaka. ¹⁰ Saimon Pita yo kamkiuwun whira nwowi mi siya ha kiwokhaigiyin maeyauwa siir hopkrikiuwa hiranki mi siya ha kinawana yomkiyin mi siya kimidiniya inkam nwirin Malkas niukiwiyin siir win aair haingrip itkiigi yipikin prismi biyan inkam komiyyin si mi miriyyin. ¹¹ Jisis siya Pita siir boinki, kira, wara kiriir kamkiuwun maeyauwa siir hopkrikiuwiya saiir ti swoki hopkrikiugi. Kara ti kamim simiirar mi kigninkin diriraeramar mi tiri, ti diminim sima tiram tirin kariir. Kariir Adin siya nibingiyin kariir siya hiriinanamar nimbingikin ti hiriinan dimin iir tiram. Sima kariirin wa tiowi mi kariirin wa kimbipisu haiginiuwi. Iriig.

Sima Jisis siirin inkam komiyyin Anas nikiuwiyin siirim yikropki

¹² Mi kamim yayi niniiyim mi kamim simiir kigriraowi ikim, sima simar ywoki kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim simakan. Mi sima Jisis siirin ha nonkwonamim mi sima siir inao ha kogrimdinunamim, ¹³ mi sima siirin bi kimidiniya inkamin Anas nikiuwiyin siiram yikiunam, siir kigiuwim. Siya Kaiafasni niugin, yipiki prismi biyan inkam komii nwowin ti biewi iir. ¹⁴ Ti inkamin Kaiafas nikiuwiyin biya

Isrelmi iikamim sim niki boinin hiniin, siya siyar mi aowi ini mi owin, iikam whiekak krimiirsiyin. Iriig.

*Pita siya Jisis siir wokinomokou boinkin
(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)*

¹⁵ Mi sima Jisis siirin ha nikiunanamin hiriir mi Saimon Pita mi inkam nwirin Jisis siir kigna miriyyin, sowa siir mhoiiyar yam. Mi prismi biyan inkam komiyyin yio siya bidi yinokninkinin ti inkam nwirin siir kigna miriyyin siirin. Mi siya ha namn, kimidiniya hira omaka aiir nidyokiyokaiya saiir bopwo hir ini okwokaiyu. ¹⁶ Pita yio hiriinan bi tirkn, yio siya ini anowin napninopkainamiyyin hira saiirin, ini hirar yokwowin. Mi inkamin Jisis siir kigna miriyyin yipiki prismi biyan inkam komiyyin siya ninokninkinin siya idowiiya ha swoki apnaniyamn mi siya wiga anowin napninopkainamiyyin siir hir nokwowa saiir yani boiniu, Pita siir nikiunaninopkainamam hiriir. ¹⁷ Mi wiga hira saiir ano iir kigraowiya saeya Pita siir boinki, ana kira Jisis siir kigna miriyyan inkam nwirkin, iyie? Mi Pita siya ina boinkiyin, kara wara rani.

¹⁸ Ya taka iya pan prasaeki bi nwoka mi iikamim yipiki prismi biyan inkam komiyyin siir mii miriyyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowi ikim sima pae aiirar nokwoyokai onikim simiir piuim huua kinam. Mi Pita siya ha mi amin mi siya simakar mini okwo oniyu, siir piua huua mi kinim. Iriig.

*Prismi biyan inkam komiyyin siya Jisis siir srii, srii
nhirim*

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

¹⁹ Prismi biyan inkam komiyyin siya Jisis siir srii, yaiyim biya iikam imiir siya boinmimauuim simiiram.

²⁰ Mi Jisis siya siir boinki, inokininokn kara maeyauwim

iikam hoingaki haingiriyu owiyim simiir hinar mi boinmimauugin. Mi kara kariir yayim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeyim mi omakam Adi Komii siir inig hainani ikim, simiir hir bidiyar mi boinmimauuin. Kara, kariir yayim bi swoki imprio boinmiminkin. Niingaka. ²¹ Dimusika, kira ti hiriinan diminim kariir sriiyin, ha? Kira iki iikamim kariir yai aiir wakaeyim simiirar srii. Kira kara boinim yayim simiiramim simiir srii sima ina ninokninkinim dimin taeminim kara boin imiirin. ²² Mi mhoiyya Jisis siya hiriinan ha boinkiyin mi inkam nwirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyin saika kingiin hir nokwowin, Jisis siirin siya yobwaeki mi ina boinkiyin, ti hiniin yai biyeyim prismi biyyan inkam komiyyin siir kipi boin. ²³ Jisis siya siir boinki mi kara yai biyie boinkswu mi kira nhirmiyin ha mi boinkiswo yio nikrani mi kara ti yai wadie aiirar boinkiyin mi kira kariirin whisarii dimusi tiokin, ha?

²⁴ Mi sima Jisis siir srii digiyim mi sima siirin ina kogrimdinuwim mi ti inkamim sima siirin hiriinankakar yikropki prismi biyyan inkam komii nwirin Kaiafas nikiuwiyin siir nini kigiuwam. Iriig.

Pita siya Jisis siir miisisaekin mi siya ina swoki boinkiyin kara siir bi ninokninkinkin

(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵ Pita siya pae hinar niki okwo onikripkaiyin siir piua huua kinam mi kam nhirim sima srii siirin, ana kira Jisis siir kigna miriyyan inkam nwirkin, iyie? Si rani? Mi Pita siya ini hiriyyar miisisae boinkripkaiyin. Niingaka. ²⁶ Mi inkam nwirin prismi biyyan inkam komiyyin siir mii miriyyin, ti inkamin yipiki Pitaki si haingrip itkiigiyin siir wiin aiir mi siir piugani inkam nwir ieya. Mi siya srii siirin hiniin, biyya kara ta numir aiir nwowin kara kiriirin hir kigin, kira saikar nokwokin, ana kira? ²⁷ Pita siya ha swoki

m̄iisisaeyin m̄i siya ina boinkiyin, kira kariir bi kigin. Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan kakarugin ina yikiyin. Iriig.

Sima Jisis siirin gavmani inkamin Pailat nikiuwiyin siiram yikropki

(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸ Mi kamim Jisis siir nikiunamim sima Kaiafas siir omaka aiir haiburgigim m̄i sima siirin gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir yikiunam. Ya tariigina ya iya bidi pirkinkiyakwoka. Mi inkam komii komiiyim Isrel simiirim sima gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir paniinsi yamsi. Dimusi rani, pi sima omaka inkamin yipikin Isrel simiir piugana saiir kamaeyin pi saiir napninopkainami m̄i Moses siir siyiu komiiyin yio ha boinkin, sima wi m̄iyyiknan nwo rani, Adi Komii siir whwonkam idan wi iki inkamim piu iokak nwowiyim wi simiir hiriinan nwowi. Mi sima naeyim ii komiia yaewou nikwo aeiya Pasova saiir naeyim wi kipi m̄i ae. ²⁹ Mi sima hiriir bi napninopkainamkim. Mi gavmani inkam komiiyin Pailat nikiuwiyin siya idowiiya ha napnaniyin m̄i ina yani sr̄iyyiun simiir, kima ti inkamin siir dimusi boin hiuriyugin? ³⁰ Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, siya dimin tirbu kamaekiswo m̄i kr̄ima siirin pi tiriir di yikiunani. Niingaka.

³¹ Mi Pailat siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, siirin kima kima ti ikiunam mipi kima kima tini hidu siirin kimiir yapa kaunsil aka. Mi kimiir yapa siyiu iirar tini tiriu kimiir brougae wanwiyae ima boingigim kimiir inkamin dimin biyie t̄riyin m̄i siirin ha t̄riyin, siir hiriinan. Mi sima siir yai aka ina yowarkii boinim, om komii Rom hiran gavmanin siya wi krimiir kigninkin tir tani siir tioamin m̄i siir nisomaowamin. ³² [Mi ti diminin nimbiyamin m̄i sima wi yaiya biiya Jisis siyar

niki boina wi sair hiriinanar swoki tiri, siya naowamin.]
³³ Mi ta Pailat siya boinkiya sair mhoiyan siya ina swoki apninopkainamin gavmani omaka sair hiriir. Mi siya siir kam imiir boinki, sima Jisis siirin kingiin hiriir nikiunamin. Mi siirin ina sriiyin, ana kira Isrelmi iikamin simiir kigirkakan inkamkin, iyie? Si rani?

³⁴ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin mi yio tiriiginin yio kiriirar kwoinkin, ti kira boinkiyin hiriinan, iyie? Kira nhirmi yai wakaekin? ³⁵ Mi Pailat siya siir boinki, kira hiriirar naingwowi kara Isrel simiir piugana sair inkam nwirkin, aniya? An kara niingaka. Kiriirin Isrel simiir piugana sair iikamin mi simiir prismi biyan inkam komii komiyyim sima nonkwonakikim mi kiriirin sima nikiunanikin tiriirin. Kira dimu tirkin? ³⁶ Mi Jisis siya siir boinki, kara ti iikamin ti nuin siir nwowim simiir kigriraowan inkam tani. Mi kara ti iikamin ti tiranim simiir, kigriraowan inkam nwokiswo mi iikamin yipiki kariir siyu iir napim yim wi kariirar pi whinkinsiis haiginiuwun yai simaka niniiyamin. Mi sima kariirin wi di yonkwonanii. Niingaka. Mi kara wi tir di yowowi, iikam imiir kigriraowam. Niingaka.

³⁷ Mi ta Jisis siya boinkiya sair mhoiyan mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyin. Ana kira inkamin iki iikam nhirim simiir kigriraowan inkamkin, iyie? Si rani? Mi Jisis siya siirin ina boinkiyin, kira kariirin ha boini, kara Inkam Komiigin. Kariir apua kariirin ti nu iir naokainaka mi kara ti nu iir asi nwowi mi ti hiriinan sairsika, kara wi ti dimin whiruwan siirara asi tiri iikamin simiir ninokninkin haiginiuwam mi yaimwo simiir boinam. Mi yipiki yaimwokiyaimwo aair sibgu wakaeyokna api, yio siya kariir yai aair wakaeyoknaeikin. ³⁸ Mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyin, yaimwokiyaimwowa ya paninga. triig.

Pailat siya simiir boinki, Jisis siirin paeyin hiiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Mi ti yayim sowa boinkiyim simiir mhoiiyan mi Pailat siya ina swoki apnaniyamin idowiiya hiriir Isrel simiir kam imiiram. Kara ha naingwo rani, siya dimin biyie whir bidi tirin mi siya wa nao rani. Niingaka. ³⁹ Mi kimiir siyuun yio hiniingin kara inokiiinokin inkamin nwira nikropkiikin maeyauwa mii biyie miriyya saiir hir hugripkiikikaiyim saiir hirankin ii komiyya wou nikwo aeiya Pasova saiir. Mi kima ha naingwowi ti Isrelmi inkam komiyyin siirin kara pi yikropki rirmiyya nwowamin kimiiram, iyie? Hiniin kipi tir? ⁴⁰ Mi sima ha kauwok boinkiyim mi ina boinkiyim, si rani! Krima minam naingwowi, kira Barabas siir dikrop apniki. Ti inkamin Barabas nikiuwiyin, yio hiiyan inkamkin mi inkam nisomsom aokaowan inkamkin. triig.

19

¹ Mi mhoiyya Pailat siya Jisis siirin ha swoki ikiunaninopkainamin mi siya siir kamim yaii niniiyim simiir boinki, Jisis siirin idgiuni sima nipimparim. ² Mi sima siirin idgiuni ha nipimparim mi sima uridin amridamridkakin ha haiyin, kimidiniya siir mwo iir kaigrisiuhaiginiu. Mi sima yuis paridnana mi urid amridamridkakin ha mi haiyo inkam komiyyin nu kigriraowiyin siya niyo hiriinana kimidiniya siir ii haiginiu. Mi sima siirin haini hopmimin gwo mi ina boinkiyim, ³ krimiir kwoin komiyyin hiriyyar naingwowi, ti Isrelmi inkam komiyyin wi hiriyya nokwoyokiyokiiigiyami. Mi sima siir kingiin ha nitim mi kimidiniya siir tio. ⁴ Mi Pailat siya idowiiya ha swoki apnaniyamin mi siya kimidiniya ikamim hir nwowim simiir swokani boiniu,

kima ta saiir ti wakaeki, siirin pi kara nini ikiunanakii mipi idowiiya waraur nikrop apnikii. Mi kima ta saiir dinokninkinkii, kara siirin ha naingwo rani, siya dimin biyie whir bidi tirin mi siya pa nao rani. Niingaka. ⁵ Mi mhoiyya Jisis siya idowiiya ha napnaniyamın, ti urid amridamridgakin, siir mwo iir kaigrisiugiyin mi yuis paridnana sima mi ii haiginiugiya aka, yo ini hiriinanar ywonaniyamo. Mi Pailat siya ina boinkiyin, siir kigi, ti siya inkamin. ⁶ Mi prismi Biyan Inkam Komii komiiyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim, sima siir kigiyim mi sima ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirioninkinin, saika dinkin irinugi, siirin paeyin hiiniya nirioninkin saika dinkin irinugi. Mi sima ti hiriinan yai kauwok boinkiyim mi Pailat siya simiir boinki, kimar ti onkwonam siirin mipi kimar nwoki inkin irinugiyim paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Kara siirin dimin whir siya tirbu bi hidyskaigin mi siya pi sairsi ha nao rani. Niingaka. ⁷ Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima boinki, yayim siyu komii siirim krima napiyim yim hiniina boinkim, siya wa dao. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin.

⁸ Mi Pailat siya ti hiriinan yai imiir wakaekiyin mi siya nidid prasae bi kinkikin. Dimusi rani, Jisis siya ha boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin. ⁹ Mi siya Jisis siirin ina swoki ikiunaninopkainamin gavman simiir omaka komii aiir. Dimusi rani, siya ha naingwokin, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siya siir boinki, kira kariir boinki, kira pindankin. Mi Jisis siya bi wakae boinkikin siya ini yai mikrimar ywowin. ¹⁰ Pailat siya siir boinki, kira kariir yai aiir wakae boin karamae dimusi nwowi? Mi kira ha naingwo rani, kara kirie komiigakin mi kiriirin wa nonkwo iuguski rani mi kiriirin paeyin hiiniyin

nirioninkinin saika wa mi inkin irinugi rani, aniya? ¹¹ Mi Jisis siya siir boinki, kira ini kariir kou ywowin, dimusi rani, kiriirin Adi Komii siya kigninkin tirkin ti dimin iirin. Dimusi rani, inkamin yipiki kariir nikropkiyin tiriir, kiriir iingi nonkwowam, yio siya dimin biye prasae bi tirkin. Mi ni kira, dimin komii bi tirbugin. ¹² Mi Pailat siya ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya hiniina yaingwo, siya Jisis siirin wi paniina nonkwo iuguskii. Mi Isrel simiir kam ima boinki siirin mi kira siir nonkwo iuguskii karam nwowi mi kira tari om komii Rom hiran inkam komiiyin Sisa simiir kigirkakiyin siir whinkinsiis haiginiu rani. Mi inkamin ha boini, iki iikam nhirim simiir kouwin ini karar ywowin mi simiirin ini karar kigirkakim mi yio ti hiriinan inkamin yio Sisa siir sauan omomkin. ¹³ Mi Pailat siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siirin ina yikunaniyamin idowiya hiriir. Mi siya kimidiniya ipiia maeyaua inkam komiigi nidwokai hidiya yaimin dimin saiir yidwokai, maeyaua ha dapiya siya siyu. Mi Hibru simiir yaigina ya hiniina dapika, Gabata.

¹⁴ Ya ta iya, ya Isrel simiir iikamim nae sima diriraeraran ii aeya, wou nikwo aeni ii komiia Pasova nikiuwiya saiiram ya saeya ya nabiebopwoka ta Pailat siya boinkiya hiriinan simiir, tisi kimiir inkam komiiyin, kima siir kigi. ¹⁵ Mi sima ina swoki kauwok boinkiyim, siirin disomaoki, siirin disomaoki. Mi siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika dinkin irinugi. Mi Pailat siya simiir sriigi. Dimuka? Mi kima ha naingwowi, kara kimiir inkam komiiyin kimiir kigriraowiyin siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim, aniya? Mi prismi biyan inkam komii komiiyin siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Sisa sasairgin krimiir kigriraowiyin inkamin, yaeya inkam nwir karamaeka. ¹⁶ Mi ta sima boinkiya saiir mhoiiyan mi Pailat siya siirin kimidiniya siir kamim

simiir iin yonkwoki mi siirin sima yonkwonam mi siirin ha kiyainamin mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi. Iriig.

Jisis siirin kam ima ninkin irinugikin paeyin hiiniya nirioninkinin saika

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

¹⁷ Mi kamim yai niniyim sima siirin ha nonkwonamim mi paeyin hiiniya nirioninkinin siir ninkin irinugiyam tirin, yio ini siir waeyaowar swoki itiyiskainamin. Mi siya kimidiniya maeyaua ha dapiya inkam mwokiu saiir hiriir yam. (Mi Hibru simiir yaigina ha dapika Golgota.)

¹⁸ Sima siirin ta maeyau aiir yinkin irinu inankiigi. Mi sima inkam nwisso saika hir warar yinkin irinu inakiigi paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Nwirin yio iniig miya mi nwirin yaioyae miya. Mi Jisisin yio ipwoniya ywokai.

¹⁹ Mi diminin Pailat siya winboinkiyin mi siya kimidiniya siir kam imiir boinki, sima saiirin paeyin siir nirioninkinin saika dipakiugi. Mi yaiyim siya winkiyim yim hiniina winboinkikim, tikinin yio Jisisin om Nasaretanin siya, Judami inkam komiyyin simiir kigriraowiyin. ²⁰ Mi Juda simiir iikamim ti yaiyim simiirin ina mwainim. Dimusi rani, maeyaua kam ima ninkin irinu inankiigiya Jisis siir, paeyin hiiniya nirioninkinin siir, ya ini om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowa. Pailat siya ta yaiya Hibru simiir yaigin aiir win boinkikin, Rom, Grik simiir yaigino sowiir warar. ²¹ Mi mhoiyya Isrel simiir prismi biyan inkam komiyyin ha namn, siya Pailat siir ini boiniu, kira hiniin kipi winboinki Judami iikamim simiir inkam komiigin, simiir kigriraowikin. Niingaka. Kira hiniina ti winboinki, ti inkamin siya siyar boinan hiniin kara Juda simiir iikamim simiir kigriraowan inkamkin. ²² Mi Pailat siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, diminin kara winkiyyin, yio bi swoki kisiinaeikin hiriyyar nwowikin.

²³ Mi kamim yaii niniiyim, sima siirin ha ninkin irioninkin inankigiyin mi ti kam nwiiyim sima Jisis siir yuisim ha haiyim mi ina sioitkin hidim. Sima whieyim kwiiya sioitkin mi sima nwonira nwoniran whieyim kwokwira inan hai. Mi sima siir yuis bripriya sima nii haiginiugiya pan karamae nwowiya saiir warar yinkin hai. ²⁴ Mi kamim yaii niniiyim sima boin, ta yuisa ya hiriinanar dwo, krima saiirin pi kipi niinikiwomwit. Krima saiiram in pi gwo kwira satu nikiuwiya pi saiir gwowi. Mi krima pa nwoki kigim saiirin pi nhinga haii, kira, iye kara? Mi sima saiirin hiriinanar mi tir. Mi ti yaiyim biya profet kamim sima winkiyim Yokwo Komii aiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Mi ti yaiyim yim hinina boinkikim,

kamim wi kariir yuis imiir nonkwokwo hidhainami mi simiirin wi nwirni nwirni hauugii. Mi sima gwo kwira satu nikiuwiya wi kariir yuis bribriya wi saiiram mi gwowi.

Mi ti kamim yaii niniiyim yim ti dimin imiirin hiriinanar mi tir.

²⁵ Mi Jisis siir yopiiya mi siir yokman aeya mi Maria saeya yipiki biya Klopasni wig niki owa sima mi Maria Makdalan aka, sima maeyaua kam ima nirioninkin inankigiyi Jisis siir paeyin hiiniya nirioninkininsi, siir kingiin hirar yokwo. ²⁶ Mi Jisis siya hiriinan kigin, siir yopiiya kariir kingiina nokwowi, Jonin, yipikin Jisis siya naingwokwonanaeyin mi siya siir yopii aiir boinki, wig, kiriir yinisim yinkamiyinin wa siyairgin kinaka kingiinar nokwowin. ²⁷ Mi ta siya boinkiya kariir siir kigna mirii inkamin saiir mhoiiyan, ta wiga ta tir nokwowa ya kiriir apuga. Mi ta iya siyar boinkiya mi saeya ha nama mi saeya ini kariir omaka hirar yasae owiugusama. Iriig

Jisis siya nao aeya

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

²⁸ Mi mhoiia Jisis siya ina yinokninkinkiyin, ti dimin taeminim tirim yim ini digidig ywokiyim yayim biya profet kamim sima winboinkiyim Yokwo Komii saiir. Mi ti yayim Yokwo Komii saiir nwowim yim kaimwowaigim siya hiniina boinkikin. Kara kwoinki haei. ²⁹ Mi two ira hir nwowa wain opkaka mi sima dimin whirin haimgan haimgankakin siir hopmaigi wain op aiir mi sima siirin paeyin hisop nikiuwiyin siir kwiya anaka yinkin udgi. Mi sima ina yaki hopkaigiyin Jisis siir yai aiir. ³⁰ Jisis siya ta wain op aiir kwiyaeyin mi siya ina boinkiyin, dimin taeminim ini digidig ywokiyim. Mi ta siya boinkiya yai hiriinana saiir mhoiyan siir mwoin ha kaiyirounainamin mi siya ina yaonamin. Mi siir kwoinbudin siir haiburgigin ini Adi Komii siiramar swoki amin. friig.

Mi kamim yai niniyim ha nitim Jisis siir pris aiirin sima yaki hainwitki

³¹ Mi Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim ha namim mi sima Pailat siir ini sriiyu, siya siir kam imiir nikropkiyim iki kamim paeyim hiiniya nirioninkinim simiir ninkin irinugiyim simiir igrub imiir nini irimtiokiyim mi sima pi nwoki aosasauunamin. Dimusi rani, ya taka iya ya nae iikam ima diriraeraran aeya, Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya. Sima pi boriisopi ti kamim paeyim hiiniya nirioninkinim simiir hirar nwowim. Dimusi rani, Sabata ya Judami ii komiia piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya yaewou nae komiia saiir nikwo aeya Pasova saeya nimbiyamiyim ya ii komiigi komii aeyairga. ³² Mi ti sima sriiya Pailat siir saiir mhoiyan, siya kamim ina yikropkiyim. Mi sima

ha namim, kimidiniya inkam nwisio Jisis saika ninkin irinu inankiiyo sowiir igrib imiir ini okwimkwaki. ³³ Mi sima Jisis siiram ha nitim mi sima ina ini kigniyim, siya bidi yaonamin. Mi sima siir igribo wara paniinsi yokwimkwakisi. ³⁴ Inkam nwirin yaii niniyin siya bidi yaka haingripkiya siir pris aiirin sauni. Mi nhie, bwiya minim ina naokiinainamin. ³⁵ [Kara Jonkin ti dimin imiir kigin mi ti hiriinan siyiuim kara kigim. Mi kara simiirin ta yokwo aiir asi winkikin mi kima wa nwoki inokninkinim siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi ti dimin taeminim kara winboinkiyim, yim kaimwowaigim mi kima simiiramin ha ti aingwo tibmiikin.] ³⁶ Mi ti dimin taeminim nimbimbiiniyim, yim ini Adi Komii siir yayim yipiki biya profet kamim sima winboinkiyim Yokwo Komiiya saiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Ti yayim hiniina winboinkikim, sima wi siir kiu whir ninirio rani. ³⁷ Mi yai nhirim Yokwo Komii saiirim yim hiniina boinkikim, iikamim sima wa kigi, inkamin yipiki siir priska aiir haingripkii. triig.

Inkam nwisio Jisis siirin siyano whirin siir ini wokaigig
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

³⁸ Mi ti diminin ti kam ima tirim simiir mhoiiyan mi inkamin Josep nikiuwiyin, om Arimatianin siya kimidiniya Pailat siir srii, Jisis siir piuis biyieya paeyin hiiniya nirioninkinin siir hiranki hiunis hainamin. Josep siya Jisis siir yai aiiram naingwo tibmiigin mi siya ta naingwo tibmiiya idowiiya bi nwoka. Dimusi rani, siya Isrel simiir inkam komii komiiyim simiirsi nididgin. Mi Pailat siya siirin wadiyar ywokiyin. Mi siya ha namim mi Jisis siir piuis biyieya ina ini hiunishaiyiin. ³⁹ Mi inkamin Nikodimas dapiyin, yipiki biya Jisis siiram namwiiyin niyaka, siya warar yinkin am Josep saikan. Mi siya wain piuii miyik whakiyin 50 kilowa

hainam. ⁴⁰ Mi sowa Jisis siir piuis biyieya ha hiunis haiyo mi sowa siir piu aiirin wain ha hainiyopkiyo mi yiuis wina saiir whrinki siir piu aiirin. Ti siyiu hiriinanin Isrel simiir iikamim naonamiyim, simiir diriraerarkiiyim simiir hiriinan mi mhoyiya sima siirin pa haingikaigii ienauin. ⁴¹ Mi maeyaua kam ima ninkin irinugiya paeyin hiiniya nirioninkininsi Jisis siir, ya numira ini hir nwowa mi ta numira saiir hirin, siyano whirin biya inkam haingikai karam niki owin yio ini hir nwowin. ⁴² Mi sowa Jisis siir piuis biyieya siir ini wokaigig. Dimusi rani, taka iya ya Judami ii komiia piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nae imiir diriraeraranka. Mi hiriirin ii hoimgak nwokwokin tani mi sima wi yaeya maeyau kwiram ha hansiram tani, siir haingikaiyamin. Niingaka. Iriig.

20

Jisis siya ha swoki insiin idwowin ini omwaiyar swoki waiyan

(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

¹ Mi tariigina ya Sande nugaka, iya bi niki kinipimpirkin waokika, imumar niki oyakwoka mi Maria Makdalana ina yama maeyaua ti siyano ieya nwowa ti inkam nwisowa wokaigiga Jisis siir, saiir hiriir. Mi saeya ha nita mi saeyar kig, siiya biya ti siyano iir niki haigin topokougiga, saiirin inkamki bidi waritkinkiyin ti ieyin siir hirankin. ² Mi saeya ha niwitnaniya kimidiniya Saimon Pita siya mi kara kririir ini kigni, inkam nwirin siir kigna miriyyin yipiki Jisis siya naingwokwonanaeyin. Mi saeya kririir ini boini, krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir piuis biyieya inkamki bidi hainama ti siyano in siir hiranki mi krima ninokninkin tani, sima saiirin ini papi haiginim. ³ Mi Pita krira ha haiburgigo mi krira

ina yamwo siiyano iiram. ⁴ Mi krira ha niwitamo mi Pita siirin kimidiniya kara iwit haiburgig mi ti siyano siir biyyin kara iwit imbiyam. ⁵ Mi kara ha nini waisii kaokiyin, yuis aiararar kigi, ya hinar nwokaii. Mi kara hiriir bi napninopkainamkin, ⁶ Saimon Pitan yio mhoiyya ha niwit nimbiniyyin, yio ini ti siyano iirar iwitninopkai iugusamin. Mi siya yuis aiararar ini kigi, yuisa ya hinar nwokaii. ⁷ Siya yuis kwira siir mwo iir sima wrieyimyok kogiya saiirarar kig. Mi yuis kwira siir piu aiar sima nitimwaniugiya ya hir wara bi nwokaiga. Niingaka. Ya maeyau gwir bidi whrinhaigiya. ⁸ Mi an kara iriipi hiriinan ti inkam nwirin Jisis siir kigna miriyyin, yipiki bii ti siyano iir niwit imbiyamin an kara siir mhoiyya ha mi apninopkainamin mi kara ti digworaekwo imiir mini kigiuwun mi kara ina yinokninkinkiyin. ⁹ Mi biyya mi tariinanin iriipi hiriinan krima ta yaiya saiir bi sibgu inokninkinkim. Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir winboinkiyim hiniin, siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar. ¹⁰ Mi krima ina swoki amim oma hiriir. Iriig.

*Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)*

¹¹ Maria saeya siyanoin siir iemig hinar niki okwo ouwa. Mi saeya ha nouu hiunanainama mi ina ini waisiikaokiya. ¹² Mi saeya ha nini waisiikaokiya mi saeya paekwosim nwis owiirarar kigi, yuis whisinankak nii idwodwokaiyo hiiya Jisis siir piuis biyyeya saiir niohaiginkiya saiir. Mi nwirin yio siir mwoki nwowin hiriir yidwokai mi nwirin yio siir iga owa nwowo hiriir yidwokai. ¹³ Mi saiirin sowa sriigi, wig kira dimusi nouwi? Inkamin krimiir Biyyan Inkam Komiiyyin siir piuis aiar hainamin, krima ninokninkin tari, sima saiirin ini tari papi yamisi haiginim. ¹⁴ Mi ta saeya boinkiya hiriinan saiir mhoiyyan

mi saeya ha kwaeyaeyokaowa mi saeya ini Jisis siirar kwakiga saiir kingiin hirar namikwonyin. Mi saeya ha bi naingwoka siya Jisiskin. Niingaka. ¹⁵ Jisis siya saiir srii, wig, kira dimuam nouwi? Mi kira nhiniiram hansirni? Saiir kwoinin ha naingwoka, siya ti inkamin numir aiir kigriraowiyin siya niuwi. Mi saeya siir boinki, inkam, kira siir piuis biye aiir hainami mipi kariir boinmauugi. Kira saiirin ini papi haigingigin. Mi saiirin pi kara nini hainakii. ¹⁶ Mi Jisis siya saiir boinki, Maria mi saeya ha haiyug inansiina kaokiya mi ini siirar kigiya. Mi saeya siirin Hibru yaigina saiir boin, Robonai Tiriiginin yi hiniina boinkikin, Inkamin Nowomwarkaiyuwiyin. ¹⁷ Jisis siya saiir boinki, kariir kipi nonkwo. Niingaka. Kara pi kariir Adin siiram niki am tani. Kira dam mipi kariir nomiyauim simiir tini boinmauuwu. Kara wi kapi nami siiram, yipiki kariir Adin mi yipiki iriipi kariir Adin. Kariir Adi Komiiyin mi iriipi kariir Adi Komiiyin siiram. ¹⁸ Mi mhoiya Maria om Makdalana ha swoki ama, kimidiniya kamim siir kigna miriiyim simiir ini boiniu, hiniin, saeya Biyan Inkam Komiiyin siir bidi kignaniya, saeya yayim siya boinmimauugiyim saiir simiir ini boinmimauuu. Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir hiriir yimbiam

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

¹⁹ Mi Sande niyaka, kamim siir kigna miriiyim sima omaka iripa hirirar nwomimirkim. Mi simiir anowin haini kimiknam iikamim simiirsi, sima kigisi simiirin. Dimusi rani, sima pi nididgim Isrel simiir inkam komii komiiyim simiirsi, sima pi nonkwonakiisi simiirin sima nisomaowam. Mi sima hirar niki owim mi Jisis siya ha nitin ini simiir bopwonau hirar yamikwonyin. Mi siya simiir boinki, kimiir kwoinin kirie dwoki. ²⁰ Mi siya

hiriiyar niki boinkripkaiyin mi siya siir inao mi siir pris aka ina yiisiimauuwin simiir. Mi krɪma ti han imiir kigim mi krɪma maingimairga prasae bi kinkim Dimusi rani, krɪma hiriiyar yaingwoki, krɪmiir Biyan Inkam Komiiyin bidi swoki insiin idwowin ie hirankin. ²¹ Mi Jisis siya krɪmiir boinki, kimiir mhi kwoinim hiinsima dwoki. Kimiirin wi kara nikropkii, kariir mi aiir miriiyam, kariir Adin siya nikropkiya kariir tiriir nitam, saiir hiriinan. ²² Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, siya ha kuugiyin krɪmiir mi ina boinkiyin, Adi Komii siir naeyu iir haigi. ²³ Mi kima dimin biye biyeyim ini haniin inkami kwoin kwirii idwokaiyim wi simiir haiyoprimdiyumiigi. Mi kima simiirin haiyoprimdiyumiigi karamae nwowi, sama wi hiriiyar nwokripkaii simiir kwoinawu hirin. Iriig.

Jisis siya Tumas siir hiriir yimbiam

²⁴ Mi iya Jisis siya nita siyar nini iisiimauuniyam siir kigna miriiyim kamim simiir mi inkam nwirin Tumas nikiuwiyin yo simaka hir wara bi nwokin. Siir inig whirin Didimaskin ²⁵ Mi mhoiyya krɪma kamim siir kigna miriiyim, krɪma siir kigim mi krɪma siir boin, krɪma Biyan Inkam Komii siir bidi kigim. Mi Tumas siya ina yowarkii boinin mi kara noim siir ina hir nwowim simiir kig karamae nwowi mi kariir ina nowin siir pris aiir nwowin siir mi hopkaigi karam mi owi mi kara pa naingwo tibmii kiin tani, siya omwai bidi swoki waiyan.

²⁶ Mi ii iriiyar kwisim namkiyim simiir mhoiiyan, krɪma iripa maeyau kwira hiugripkaiya sairarar haingiriyu omimirkim mi krɪma anowin ha mi haiginikounam mi yo Tumasin yo krimaka hir warar nwokin. Mi krɪma anowin bidiyar mi haiginikouwin mi biri kimiminkikin Jisis siya ha napninopkainaniyin mi siya krɪmiir bopwoniya ha namikwokainiyin mi ina boinkiyin krɪmiir, kimiir mhi kwoinim hiinsima dwoki. ²⁷ Mi ta saiir mhoiyya siya

Tumas siir boŋki, kiriir iinam tiriir dwoki mi kariir iina owiir kigi mi kiriir iina kariir pris aiir timi hopkaigi. Kira kariirin digiumii kipi haimriiyu. Niingaka. Kira daingwo tibmii kiin. ²⁸ Mi Tumas siya siir boŋki, kira kariir Biyan Inkam Komiigin mi kira kariir Adi Komiigin. ²⁹ Mi Jisis siya siir boŋki, kira kara swoki insiin idwowa mi ha bi naingwo tibmii kiingin. Dimusi rani, kira kariir kigin mi ha naingwo tibmii kiingin, aniya? Mi yipiki kariir kig karamae nwowim mi ha naingwo tibmii kiinim hiniin kara ini omwaiyar swoki waiyan, simiir maingimarga ini kiriir haiburim. triig.

Jon siya ha boŋkin siya ta yokwo aiirin dimuam winkikin

³⁰ Jisis siya dimin taemin miyik miyik kasa bi tirkin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krma kamim siir kigna miriyyim ti dimin taeminim simiir kigim mi kara simiirin hiriyar bi win digim ta yokwo aiirin. Niingaka. ³¹ Kara ti dimin taeminim simiirarar kwaowinkikin. Mi ti iikamim yipiki ta yokwo aiir mwainim kima wa nwoki inokninkinim hiniin, Jisis siyairgin inkamin Kraiis nikiuwiyin yipikin Adi Komii siya nikropkiyin ti nu iir iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya Adi Komii siir yinisimkin mi kira siiram naingwo tibmii kiini, kira wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin wi siir hiranki haii. triig.

21

Jisis siya kam iriyyar nwisu siir kigna miriyyim simiir hiriyar yimbiam

¹ Mi mhoiyya igwira Jisis siya kimidiniya krimiir hiriyar yimbini, kamim siir kigna miriyyim whii Taibirias kingiin hir. Siya hiniina tirkin. ² Saimon Pita mi Tumas, siir inig

whirin Didimaskin mi Nataniel om Kena nu haimii Galil-ianin mi Sebedi siir yinisim nwisu krira mi inkam nwisu Jisis siir kigna mirii iko, krima iripa hirirar haingiriyiu omimirkim. ³ Mi Saimon siya krimiir boinki, kara iya kwiriinami, haimna anasu simki niigiyam nitmai. Mi nim krima ina mi boinkiyim, krima pi kinakar nami. Mi krima ha namim mi ina yani kwiriiiium i aiir. Mi haimnam ina yitmayim. Mi nii kirieya krima anasu whirmin whirmin sim bi swoki kibokiin miminkim ini ii aeyar yinkiyanonkwokiyakwoka. ⁴ Mi iya bieyin ha kaiidowarkinaniyin, Jisis siya opkamaiga kingiin hirar yokwoyakwok. Mi krima siir kigna miriiyim kamim ha bi ninokninkinkim siya Jisiskin. Krima ha naingwokim siya inkam nwirkin. ⁵ Ti whranim, kima whiruwasiim bidi kibokiinim, iyie? Niingaka? Mi krima ina yowarkii boinkiyim, krima anasu bi kibokiingim. Mi siya krimiir boinki, ⁶ kima wari kimiir haimnan inig miya ditmaigi mi kima pi anasu niki kikaiyim. Mi krima krimiir haimnan ha swoki itmaigiyin mi krima siirin kibokiinim dig bi nwokim. Dimusi rani, siirin anasu kasaki bi niigigin. ⁷ Mi kara, inkamin siir kigna miriiyin Jisis siya naingwokwonanaeyin, kara Pita siir boinki, tiriiginin Biyan Inkam Komii ieyairgin. Mi Pita siya hiriinan wakaeyin, iriiginin hapi nokwowin yio Biyan Inkam Komii ieya mi siya siir yuisa ina iya. [Dimusi rani, siya siir yuisa minsi niki isaigiga, anasu haiyam niki isaigiga.] Mi siya siir yuisa ha niiya mi ina yami atamin mi siya ina kiyaidamin Jisis siiram. ⁸ Mi krimiir kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim yim igwirni i aiirar kignaidam nua hiriirin mi sima haimnan anasugin ninkiniuin siirin warar yinkin kaiginaidam. Krima aruwao bi nwokim, 100 mita nanaigim. ⁹ Mi krima ha namim, nu hir ha nadu okwoiwim mi krimar kig, paeya hirar niuwi. Mi

anasu, bret minim yim hir warar mi owi. ¹⁰ Mi nu krima nadu kuikwoniya saiir mhoiiyan Jisis siya krimiir boin, wara anasu nhirim haimna anki kima niskainam tiriir whainani. ¹¹ Mi ta siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan, Saimon Pita siya ina swoki amin mi siya i hir nani okwokaiyiun mi siya haimna iirin ina kiwarkinaidniyin nua tiriir. Haimnan anasugi bidi yinkiniun mi anasum haimnanau hir nwokaiyim 153 gim mi haimnan bi nimbiryamkin. ¹² Mi Jisis siya kimidiniya krimiir boin, wit kima unkin aeni. Mi krimiir nwirki ha bi sriigim siirin, siya yipikin. Dimusi rani, krima omkakarim bidi yinokninkinim, siyairgin Biyan Inkam Komiiyin. ¹³ Mi krima hirar niki okwowim mi Jisis siya ha nitin, bret iir ha nini haiyin mi siya kimidiniya krimiir hauu. Mi siya anasuun ha mi haiyin mi ina mi hauuwim krimiir.

¹⁴ Ya tariigina ya kwoimaka aeya Jisis siya nimbiyama kamim siir kigna miriiyim simiir hiriir iyanki siya ninsiin idwowa saiir mhoiiyan. Iriig.

Jisis siya dimin taeminim Pita siir srii

¹⁵ Mi ta nae krima naeya saiir mhoiiyan, Jisis siya Saimon Pita siir boin, Saimon, Joni yinisimin kira kariiram nhami nhami naingwokwo rani, ini iki nhirim simiiram naingwokwowiya ini saiir haiburin, aniya? Mi Pita siya siir boinki, ihi, Biyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin kara ini kiriiramar naingwokwowin. Jisis siya siir boin, kira iki kamim yipiki kariir siyu napiyim simiir kigrirao, inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. ¹⁶ Jisis siya siirin ina swoki sriigiyin, Saimon, Joni yinisimin kira kariiram in naingwokwowin? Mi siya siirin ina swoki boinkiyin, ihi, Biyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin ta saiirin, kara kiriiram in naingwokwowin. Jisis siya boinki, iikamim yipiki kariir siyu iir napi, simiirin wi kira kigriraowi, inkamin

sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. ¹⁷ Mi Jisis siya ina swoki sriigiya, Pita, Joni yinisimin kira kariiramin ina naingwokwowa? Mi Pita siya ini yididin. Dimusi rani, Jisis siya siirin idip idipin kwoima srii mi siya ina yowarkii boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kira digworaekwo whiekakim simiirin ina ninokninkinim. Mi kira ta kara mi aingwokwowa kiriiram saiirin ina mi inokninkinin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin, kira iikamim kariir siyu iir napiyim simiir kigrirao inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. ¹⁸ Kara kiriirin kaimwowa boinkii. Biya kira whranisimar niki owa, kira kiriir yuisim kinakina niinakin kira pi kiriir kwoin iirar priyapriyapi hinda tndan. Mi mhoiya kira waipiu namwoiuwi mi kiriir yuisim wi inkam nwrki nii haiginiwi mi wi inkam nhrkim sim udrimdinuwi, uridni. Mi kiriirin wi aka maeyaua kira nam karamae nwoyiya wi saiir hiriir nikiunami. ¹⁹ [Jisis siya ti dimin iirin min nikri boinkin, mhoiya Pita siya naowi, siya wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraskii.] Mi ta saiir mhoiyan Jisis siya siir boinki, kariir mhoiyar wit. triig.

Jisis siya inkam nwirin siir kigna miriyyin, yipikin siya naingwokwowyin siir boinkin

²⁰ Mi Pita siya ha niyaeyimyok kaokiyin mi siya ini kariirar kaokiyin, inkamin siir kigna miriyyin, yipikin Jisis siya naingwokwowyin siir digiwa nokwowa. Kara ti inkamin siir kigna miriyyin siya yipikin biya ipiia saiir niki idwokaiyin Jisis siir kingiin siir ina inig miya mi siirin kara sriigin Biyan Inkam Komii, kiriirin wi wir nhinga napwouwi iki inkam biyeyim simiir in hauugiyamin, ha? ²¹ Pita siya kariir kaokiyin mi siya Jisis siir sriigiya mi ina boinkiyin. Biyan Inkam Komii, mhoiya krma ti inkam iirin wi panina tiri? ²² Mi Jisis siya siir

boinki mi kara ha naingwowi ta saiirin siya wi hiriyar niki owi mi wi iya karar swoki iti wi saiirar nadigni. Yio tiriiginin, yio kimiir dimin tani. Wim kima kariir kigna ap. ²³ Mi ti yayim wi iikamim yipiki Jisis siir siyu iir napiyim wi simiiram haigiririrki. Mi kara ti inkamin siir kigna miriyyin wi nao rani. Jisis siya hiriinan bi boinkikin, kara wi nao rani, siya ha boinkin. Mi kara ha naingwowi ti siirin, ti inkamin wi hiriyar tiki okwokin kariiramar, yio tiriiginin yio kimiir dimin tani. Niingaka.

²⁴ Karaigin ti inkamin siir kigna miriyyin, yipiki ti dimin iir boinin mi simiirin kara winkikim ta yokwo aiirin. Kima ta saiirin ina ninokninkinim ti yayim kara boinkiyim yim yaimwo imairgin, kara bi niksisaekikin.

Mhoigimhoiyan yai aeya.

²⁵ Jisis siya dimin kasa bi tirkin. Mi iikamim sima simiirin yokwoni hiriyar winswokikiswo kara ha naingwowi, wi maeyau nokiigak di ywowi ti nu iirin, ti hiriinan yokwo imiir nonkwowim. Niingaka. triig.

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Jun 2019 from source files dated 1 Oct 2018

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f